

Studijska knjižnica
Miran Jarc
Novo mesto
1964

POSVET O DOLENJSKEM TURIZMU IN GOSTINSTVU V KOČEVJU

Dolenjske naravne lepote

In zgodovinske znamenitosti pokrajine je treba v celoti vključiti v načrtno in pestrejšo propagando za nadaljnji razvoj turizma na našem področju — Prave turistične vzgoje med ljudmi še vedno premalo

6. marca je bil v Kočevju v Rudarskem domu področni posvet predsednikov in tajnikov občinskih sindikalnih svetov iz vse Dolenjske. Obravnavali so problematiko s področja turizma in gostinstva. To je za naše področje zelo aktualna stvar, saj vemo, da je oboje, turizem in gostinstvo, v veliki meri pri nas še v začetni razvojni fazi.

Trdimo lahko, da prav na Dolenjskem ne manjka naravnih lepote, zgodovinskih znamenitosti, spomenikov iz narodnoosvobodilne borbe itd., kar vse bi lahko s pridom uporabljali pri prizadevanjih za razvoj turizma, te nima do- nosne gospodarske panoge. Treba jih je le znati izkoristiti in približati turistom domačim in tujim.

Na posvetu so ugotovili, da je razen v večjih kra- jih gostinstvo še zelo slab- o razvito. Potrebno bi bilo vzgojiti ljudi, da bi zna- li pravilno vrednotiti turi- zem. Slabo je razvita tudi informativna služba, ki jo sedaj opravljajo v glavnem bolj ali manj razvita in delavna turistična društva, prave turistične propagan- de pa še nimamo.

Ze dalj časa, posebno pa zadnje čase, ugotavljajo v vseh občinah, da je treba za razvoj turizma nekaj napraviti. Občinski letni in sedemletni plani dajejo vedno večji poudarek turi- zmu in gostinstvu. Tako je v njih predvidena uredi- tev in gradnja številnih tu- rističnih postojank, go- stišč, motelov, bencinskih črpalk, organizacija stal- nih in občasnih umetni- skih razstav, tematskih muzejskih razstav, kultur- ne, športne in druge pri- reditve, skratka vse tisto, kar bi zanimalo in privla- čevalo turiste. Tako bi bi- lo potrebno tudi raziskati in urediti številne kraške jame, kopaljšča, razvijati

Razstava Jurčičevih del

Studijska knjižnica Mi- rana Jarca v Novem mestu hrani vrsto izdaj knjižnih del pisatelja Josipa Jurči- ča, razen tega pa se lahko ponaša z vrsto prevodov tega avtorja v tuje jezike. Med drugim predstavlja posebno zanimivost kitaj- ski prevod »Jurija Kozja- ka, slovenskega janičarja«, ki je v tujini poleg »Des- tega brata« doživel največ izdaj in prevodov. Vse to knjižno bogastvo je studij- ska knjižnica razstavila te dni v avli. Obiskovalci lah- ko vidijo poleg tega tudi nekaj izvršnih ilustracij Jurčičevih zgodb, med dru- gim opremo »Jurija Kozja- ka«, delo znanega ilustra- torja Gvidona Birolle.

lovski turizem, ribolov, povezati s turističnimi društvi tudi druga dru- štva, planince, jamarje, ta- bornike itd.

Kako torej uskladiti in realizirati vse te načrte in prizadevanja z razpoložli- vimi sredstvi? Predvsem bi bilo potrebno — za to so se na posvetu še posebej zavzeli — čim tesnejše so- delovanje na področju vse Dolenjske.

Vsi gostinski delavci bi morali biti ob enem tudi informatorji za turiste, in to ne le za svoje področ- je, ampak po možnosti tu- di za kraje izven svoje ob- čine. Tako bodo organizi- rali informativne tečaje za gostinske delavce po vseh občinah, ker tega res ni mogoče prepustiti izključ- no gostinski šoli. Razen tega so ugotovili, da pov- šod manjka kvalificiranih gostinskih delavcev. Go- stinska podjetja bi morala v prihodnje bolj skrbeti za izobraževanje zaposle- nih.

Na posvetu so se zavze- li za medsebojni »medob- činski« izletniški turizem na Dolenjskem, nato pa sklenili, da bodo s pomoč-

jo okrajnega sindikalnega sveta sklicali ponoven po- svet skupaj z gostinskimi in turističnimi delavci ter predstavniki njihovih sa- moupravnih organov. Po- rabili bi tudi predstavnike republiške gospodarske zbornice in se konkretnije pogovorili o problemih tu- rizma in gostinstva. Posve- tovanje bo predvidoma v prvi polovici prihodnjega meseca v Kočevju.

France Grivec

Turistični prospekt Bele krajine

V obeh belokranjskih ko- munah se zavedajo, da je tu- rizem za deželico ob Kolpi zelo pomembna gospodarska panoga. V metliški občini se je že od lanske jeseni, ko je bila modernizirana gorjanska cesta do Metlike, turistični promet precej povečal. Še večji priliv gostov v Belo krajino pričakujejo v letošnji turistični sezoni. V obeh ob- činah se resno ukvarjajo s pripravami na letošnjo sezo-

no. Občinski turistični dru- štvi v Metliki in v Crnomlju pripravljata z združenimi močmi prospekt Bele kraji- ne. V njem bodo opisane turistične posebnosti Bele krajine, gostu bo nudil pre- gled starejše in novejše zgo- dovine tega področja, hkrati pa kopico tega, kar želi ve- deti o področju vsak turist. To bo prvi samostojen pro- spekt belokranjskega področ- ja, dotiskan pa bo v maju.

Pohitimo z vplačilom posojila za Skopje!

Potres, ki je julija lani tako stra- hotno prizadel Skopje, je odjeknil v srcih vseh Jugoslovanov. Med našimi de- lovnimi ljudmi se je še istega dne pričela sproščena človekoljubna akcija za pomoč prizadetim. Državljanji so prispevali de- nar, vsakovrstne predmete, delovni kolek- tivi pa so nudili tehnično pomoč. Domala vse krvodajalske postaje v Jugoslaviji so bile že nekaj ur po potresu prenapolnjene z ljudmi, ki so ponudili svojo kri, da bi pomagali reševati življenja ponesrečencev. Kmalu zatem je bilo s posebnim zakonom razpisano posojilo, ki naj bi zbralo sred- stva za zagotovitev strehe prizadetim Skop- jancem. O tem, kako so se prebivalci na- šega področja odzvali vpisu, smo tudi mi obširno poročali. Ker v teh dneh zaklju- čujemo s plačevanjem zadnjih obrokov vpisanega posojila, smo predsednika no- vomeške občinske komisije za vpis poso- jila za Skopje tovariša Zvoneta Perca zaprosili za razgovor, iz katerega posre- dujemo naslednji izveček.

V novomeški občini je bilo vpisanega za 141.546.000 dinarjev posojila. Do 12. mar- ca je bilo vplačanega 118.680.000 dinarjev ali 83,8 odst. Gospodarske organizacije so vpsale 49.820.000 dinarjev in vplačale 30.570.000 dinarjev ali 61,3 odst.; delavci in uslužbenci so vpsali 77.103.000 in vpla- čali 75.742.000 dinarjev ali 98,2 odst.; obrt- niki in kmetje pa so vpsali 14.623.000 in vplačali 12.368.000 dinarjev ali 84,6 odst.

Gospodarske organizacije bodo dolžne zneske poravnale v teh dneh, ko bodo po zaključnih računih razporedile sredstva. Tudi delavci in uslužbenci so vpsane zne- ske kar lepo vplačali. Zlasti v gradbenih podjetjih, kjer je bilo pričakovati izpad zaradi sezonskih delavcev, so se dobro odrezali in vplačali domala vse vpsane zneske. Nekoliko slabše je pri obrtnikih in kmetih. Komisija predvideva, da bodo ti vplačali za okroglo 700.000 din manj, kot so vpsali. Mnogi vpsalniki iz vrst obrt- nikov in kmetov uporabljajo za laze pri-

vlečene izgovore, ki jim prav gotovo niso v čast, saj odrekajo pomoč v primeru, ko je vsa družba začutila potrebo in dolžnost, da jo nudi. Med takšne, ki se izgovarjajo, šteje tudi mlinar Franjo Ka- bur iz Pogancev, ki je vpsal 50.000 din posojila, doslej pa ni plačal še niti di- narja in plačilo odklanja, češ, da »ima Skopje v svoji hiši, ki jo mora poprav- ljati...«

Komisija ugotavlja, da bi bil postopek z vpisom posojila veliko preprostejši in da bi bili zneski, vpsani pri kmetih, večji, če bi bile obveznice dotiskane že v času, ko smo posojilo vpsivali. Marsi- kateri kmetovalec bi svoj prispevek izro- čil brez odlašanja, če bi lahko takoj dobil obveznico.

Službe družbenega knjigovodstva pri področnih podružnicah NB lahko dvignejo obveznice le za vplačane zneske posojila. Vse podkomisije za vpis posojila bodo, ko prejmejo posebno obvestilo, dostavile službi družbenega knjigovodstva naročil- nice za obveznice. Družbeno knjigovodstvo bo nato obveznice naročilo in povabilo podkomisije, naj jih dvignejo, čim jih bo prejelo. Vpisnikom v novomeški občini, pa tudi drugod, bodo obveznice vročene v drugi polovici aprila in v maju. Podko- misije bodo razdeljevale obveznice po seznamih, v katere so vpsalniki posojilo vpsivali. Vsak vpsalnik bo dobil znesek, ki ga je vpsal, vrnjen v 7 enakih obrokih in v 7 letih od zaključka vpisa. Prvi obrok bodo začeli izplačevati v začetku prihod- njega leta.

PREBIVALCI DOLENJSKE IN SPOD- NJEGA POSAVJA! Kdor še ni vplačal zad- njega deleža ljudskega posojila za poru- šeno Skopje, naj to takoj naredi! Doka- žimo z dejanji, da smo Slovenci, Jugo- slovani in predvsem — ljudje! Izpolnimo takoj bratsko dolžnost do prizadetih ma- kedonskih tovarišev — pomagajmo jim tudi vnaprej z odprtimi srci in rokami!

Če smo se zmotili v uredništvu in segli v arhiv kliše- jev po lep pomladanski pozdrav, nas nikar ne obso- jajte! Koledar se prav gotovo ne moti: v soboto, 21. marca, bomo imeli prvi pomladanski dan. Vremenska napoved mu seveda ni prijazna, še prejšnji teden smo se zavijali v tople obleke pred mrazom, burjo in snegom...

Izseljenski piknik bo letos na Vinomeru pri Metliki

Tradicionalni piknik ameriških rojakov, ki je bil lani na Otočcu, bo letos 4. julija Slo- venska izseljenska matica priredila na Vino- meru pri Metliki. To bo prvič, da bodo Belo- kranjci sprejeli v goste blizu 2.000 ameriških Slovencev in njihovih prijateljev. Ta odloči- tev Slovenske izseljenske matice je decela upravičena, saj je prav, da naši rojaki obišejo prav Belo krajino, od koder so v nekdanji Ameriki in v stari Jugoslaviji zavoljo težkih domačih razmer ljudje trumoma odhajali na delo v razne evropske dežele in čez morje. Takrat v Beli krajini skoraj ni bilo družine, ki ne bi imela koga svojih v svetu, saj je na primer v letih 1896—1911 živelo in garalo na tujem okoli 8.000 domačinov, to je četrtna ta- kratnega prebivalstva Bele krajine. Potem ni čudno, če je Zupančič v Dumi tako pretreslji- vo zapel o tej bolečini belokranjskega lju- dstva.

V novi Jugoslaviji se je tok beguncev z rodne zemlje ustavil. Industrija, ki se tudi v Beli krajini iz leta v leto širi in razvija, je pritegnila mlade Belokranjce: dala jim je zaslu- žek in kruh. Bela krajina je dobila elektriko, vodovod, nove ceste, prometne zveze... Ven- dar pa je kljub vsemu napredku še zmerom ohranila vrsto narodopisnih posebnosti, saj je to dežela, kjer se ob ljudskih praznikih še vedno zasveti bela noša in se ljudje ob petju ali zvokih tamburic zavrtje v kolu, dežela, kjer še pišejo pisаницe, kjer še ropočejo trlice in statve in se vrte lončarski kolovrti.

Ves svoj napredek in hkrati vse svoje na- rodopisne posebnosti, ki še močno živje v spo- minu ameriških rojakov, želijo Belokranjci oživiti ob njihovem obisku v stari domovini. Zato je v Metliki že imenovan pripravljalni odbor, ki bo poskrbel, da bo 4. julija srečanje na Vinomeru res domače in prisrčno.

V Brežicah si ohetajo večji obisk turistov

V brežiški občini letos pričakujejo, da se bo povečal promet v turizmu in gostin- stvu za 17,18 odstotka, v družbenem sektorju pa celo za 23 odstotkov. Na povečan obisk turistov bodo nedvom- no vplivale investicije v Ca- teških Toplicah, kjer bo v ma- ju 1964 odprt nov plavalni bazen. Tudi gostišča se pri- pravljajo na bogatejšo sezo-

no. Treba bo le še pravočas- no urediti kopaljšče ob Krki, zgraditi kabine in še kaj.

VREME

OD 19. DO 29. MARCA

Okrog 21. marca močna ohladitev z burjo in s snegom do nižin, nato nekaj jasnih in hladnih dni. Nekako od 26. marca dalje po večini oblač- no, včasih manjše padavine in toplo z jugozahodnimi vet- rovi.

Dober gospodar ne bi delal tako!

V razpravi o poročilu o delu sklada za zdravstveno zavarovanje, ki je v letu 1963 imel primanjkljaj, ker so bili prispevki delovnih organizacij manjši od stroškov sklada, je v novo meški skupščini v torek dopoldne sodelovalo le 5 odbornikov; trije so bili iz delovnih organizacij. Predsednik skupščine je nato, ko se razprava nikakor ni mogla pričeti, pripomnil, da mu je kot predsedniku pač težko izživati razpravo... Kaj je po sredi: ali problema ne poznamo ali se ga bojimo?

Oboje bo res: vse kaže, da v delovnih organizacijah še nismo doumeli, da dinar, namenjen socialnemu zavarovanju, ustvarjamo vsi s prav tolikšnimi napori kot vsa druga sredstva. Tudi ta denar nastaja z vsakodnevnimi napori in ustvarjalnim delom naših ljudi. Toda glej razliko: medtem ko kot doori upravljalci in gospodarji tehtamo vsak dinar, ki ga namerjamo bodisi družbenim dajatvam, bodisi razvoju podjetja in osebnim dohodkom, je videti, kot da nam desetine in stotine milijonov, ki jih odvajamo socialnemu zavarovanju, ne bi bile mar.

Ob številkah se ne bomo ustavljali podrobneje, samo mimogrede naj upora-

Seja občinske skupščine Novo mesto

Dnevni red za sejo občinske skupščine Novo mesto, ki je bila v torek, 17. marca, je bil močno obsežen, saj je vseboval kar 14 točk. V prvih petih točkah so odborniki razpravljali in sklepali o zadevah s področja zdravstvenega zavarovanja in socialnega varstva, v 6. točki je bil na dnevnem redu nov odlok o občinski dokladi iz kmetijstva. Razen tega so presretali več predlogov odlokov, odločb in odredb (odlok o obveznem odlaganju in odvažanju smeti in odpadkov, odlok o spremembi odloka o obveznem obdelovanju kmetijskih zemljišč), dali so več soglasij in rešili nekaj gospodarsko-upravnih in premoženjsko-pravnih zadev ter poročevalnih izjav. O seji bomo podrobneje poročali v prihodnji številki.

Rejci prašičev, preberite!

Kmetijska zadruga v Novem mestu se je tudi letos odločila za pogodbeno rejo pujskov. V ta namen bo dala kmetovalcem v rejo prašiče pasne »landrace«. Živali bodo težke okoli 40 kg, bodo pa cepljene in zavarovane. Za kilogram prirastka žive teže bo zadruga kmetovalcem plačala 280 dinarjev, dejansko pa jim pripada vrednost med nabavno in prodajno ceno. Pri sedanjih visokih cenah prašičev zaslužijo rejci še enkrat toliko, kakor če prodajo prašiča, ki so ga sami kupili in zredili. Za boljše razumevanje naj bo naslednji primer: če kmet kupi na sejmu pujska od 13 do 15 kg, ga po 9 mesecih zredi na 120 kg in dobi pri prodaji 36.000 dinarjev, vendar je tu všteta tudi nabavna cena; če pa vzame v rejo dva pujska, priredi v 4 mesecih in pol 150 kg, pri čemer zasluži 42.000 dinarjev ali 29.000 dinarjev več kot v prvem primeru, ko je redil enega pujska 9 mesecev.

Vsa navodila za rejo in dobavo prašičev bodo rejci dobili pri proizvodnih okoliških kmetijskih združenjih. Glede na to, da bodo (kot kaže) spomladanske zaloge krompirja kmetje težko prodali, lahko pa bi ga potrošili pri reji prašičev, je ponudba zadruge umestna in ugodna.

KMETIJSKA ZADRUGA NOVO MESTO

bimo dve: za zdravstveno zavarovanje (na novomeški seji je bilo govora o tem) so kolektivi novomeške občine odvedli lani 756.830.000 dinarjev, kolektivi vseh štirih občin, članic novomeške komunalne skupnosti socialnega zavarovanja, pa 1 milijardo 7 milijonov dinarjev.

Čeprav je bila razprava na seji pičla, je vendarle opozorila na več zelo pomembnih reči. Vse, kar gradimo v naši družbi, ustvarjamo z ljudmi in je ljudem namenjeno, so ugotovili odborniki. Ta ugotovitve preveva vso novo ustavo SFRJ in je strnjena v dejstvu, da je v naši družbi človek največja in najdragocenejša vrednota.

Zdravstveno zavarovanje je namenjeno človeku, in sredstva, ki jih porabimo v ta namen, prav tako. Kot je bilo razbrati iz poročila na novomeški seji, pa je teh sredstev premalo. Ni jih toliko, da bi lahko z njimi pokrili stroške, ki nastajajo. Mar je res edino mogoča rešitev v tem, da povečamo prispevek, ki ga kolektivi odvajajo socialnemu zavarovanju?

Za sredstva, namenjena človeku, gre. Vprašajmo se torej: zakaj je človek bolan? Ugotovili bomo, da so največkrat bolni tisti, ki premalo zaslužijo in ne živijo v najboljših pogojih. Tu pa se problem zdravstvenega zavarovanja že srečuje s problemom osebnih dohodkov, storilnosti, organizacije dela in s podobnim. Letos zelo resno razpravljamo o tem, da je treba odpraviti tiste osebnih dohodke, ki so nižji od 25.000 din na mesec. Hkrati s tem pa poudarjamo, da homo to dosegljivo s povečanjem storilnosti dela, z boljšo organizacijo dela in z boljšimi delovnimi pogoji. Z vsem naštetim pa bomo zmanjševali število obolenj in povečevali osebne dohodke. Hkrati s tem se bo povečeval tudi dotok sredstev za stroške zdravstvenega zavarovanja in naše področje bo rešeno nadležnega problema.

Skrb za delavčevo počutje ni nepomembna, saj na primer vožnja na delo in z nje, stanovanjske razmere, prehrana, počutje v domačem okolju, ureditev

delovnih prostorov, delovno okolje in še marsikaj sicer res samo posredno, pa vendarle v veliki meri vplivajo na človekovo zdravje.

Kolektivi in njihovi samoupravni organi se torej neupravičeno boje načentati problem potrošnje sredstev za zdravstveno zavarovanje in svojih prispevkov zanj. Ta problem je resda zelo obsežen in ga ni moč rešiti čez noč. Ko v podjetjih puščamo v nemar desetine in stotine milijonov, ki jih odvajamo za zdravstveno zavarovanje in pri tem skrbno tehtamo, kako gospodarno uporabiti mnogo manjša sredstva za razvoj podjetja in drugo, si v kolektivih pač ne plišemc najboljšega spravevala. Kot vidimo, so problemi zdravstvenega zavarovanja in zanj potrebnih sredstev nadvse resna in dolgoročna naloga. Ko se je lotevamo, moramo imeti to pred očmi in se zavdati, da gre pri tem tako za človeka kot za smotnejše gospodarjenje!

Cesto od Metlike proti Črnomlju že modernizirajo

Cestno podjetje iz Novega mesta je v zadnjih dneh februarja letos že začelo preurejati cesto od Metlike proti Črnomlju. Na približno 5 kilometrih dolžine, od Metlike do Grma, so že odkrili humus. Na gradbišču je približno 80 delavcev, katerim so v krepko pomoč stroji: 3 buldožeri, 2 bagra, več kompresorjev za globlinsko vrtnenje in več drobilcev. Začeta dela je prekinilo slabo vreme. Zemljo, ki jo bodo izkopal pri širjenju ceste, bodo uporabili za nasipe, zato ne sme biti mokra. Počakati bo treba, da se vreme izboljša. Vse ovinke, teh je precej in tudi zelo ostri so nekateri, bodo omilili, vso podlago stare ceste pa bo treba

Pred kočevskim rudnikom v letošnji zimi

Hišni sveti so premalo upoštevani

Pred dnevi so se zbrali člani hišnega sveta iz Mlake in Gorenj pri Stari cerkvi. Na sestanku pa so prišli samo tisti, ki še čakajo na primer-na stanovanja in žive v starih in vlažnih kočevskih baj-

tah, medtem ko tistih, ki so dobili dobra stanovanja, ni bilo. Poseben hišni svet v novi 10-stanovanjski stavbi je tudi eden izmed mnogih vzrokov razcepljenosti v naselju.

Tudi krajevna organizacija SZDL spi spanje pravičnega. Ze dve leti govorimo o stezi iz Stare cerkve na Mlako, pa še vedno ni nič. Uprava KU Mlake, samoupravni organi in traktoristi so že obljubili pomoč, ni pa ostalih prostovoljcev, ki bi prišli za rovnice in lopate. Otroci in žene, ki hodijo v Staro Markov v šolo oz. v trgovino, pa gazijo blato do kolen. Videti je, da tudi ostra kritika na zborih volivcev ni zalegla.

Otroški vrtec dela s četrtino zmogljivosti, mnogi otroci pa se pode še vedno

Na Srednjem Lipovcu bi si radi uredili vodni zbiralnik

Suho krajino najpogostejše tare pomanjkanje vode v poletnih, pa tudi v zimskih mesecih. Pred kratkim so prebivalci Ajdovca predlagali, naj bi strokovnjaki pregledali, ali bi bilo

mogoče zaježiti studenec na Srednjem Lipovcu. Tam naj bi postavili betonski zbiralnik in bi tako imeli dovolj vode, tudi ko se domače kapnice posuše.

brez varstva po naselju. Prečlagane spremembe niso bile sprejete in nihče ne pojasni, zakaj je tako. Hišni sveti niso upoštevani ne v organizacijah ne na zboru volivcev, čeravno je njihovo delo tesno povezano. Vsak se otresa hišnih svetov in njegovih članov, da ja ne bi bilo treba kaj pomagati. Mar so res večni izgovori, da ni denarja, postali zakon?

Vodnjaki so večinoma zane-marjeni. Eni trdijo, da bi morala stvar v roke vzeti občina, drugi, da je to stvar hišnih svetov. Sanitarna inšpekcija trdi svoje, zdravniki priporočajo svoje. V glavnem pa gre za denar, tega pa nimamo, da bi vodnjake uredili.

Staremu odboru je potekla mandatna doba. Nič kaj razveseljivo dediščino je zapustil novemu odboru in upanju, da bo ta imel v prihodnjih dveh letih kaj več uspeha. Prejšnji odborniki pa bodo še nadalje sodelovali pri vseh akcijah hišnega sveta, vsaj tako so obljubili. Upamo, da bodo moč beseda.

CVETO NOVAK

Še enkrat: »Naše«, »vaše« ali vendarle družbeno?

V breznačelnem prepiru o tem, kdo izmed obeh prizadetih: ali KP Novo mesto ali KZ Trebnje ima prav, ne bomo našli resnice. Odgovor, objavljen v zadnji številki DL, zapira oči pred resnico, da je KP Novo mesto s kooperacijo, ki jo je začelo, povečalo proizvodnjo prašičev in da KZ Trebnje s svojimi postopki takšno povečevanje proizvodnje zavira. Do sporov med podjetji lahko pride tudi v socialistični družbeni ureditvi, reševati pa jih je treba tako, da proizvodnja ne trpi!

Inž. Voljč očita v odgovoru več stvari: omenja predpise o tržnih odnosih, sklicuje se na zasluge KZ Trebnje na njenem področju, očita Kmetijskemu posestvu Novo mesto, da takšnih zaslug nima, očita prašičke, ki so se v 4 mesecih zredili le za 18 kg, hkrati s tem pa v isti sapi trdi, da je prašiče kmetijskega posestva Novo mesto oskrbovala KZ Trebnje. (!) Prebere nam lekcijo o tem, kaj je bekon in kaj ni, in končno zatrdi, da se predstavniki KP Novo mesto, preden so s kooperacijo na drobniškem področju začeli, niso zglasili pri KZ Trebnje, čeprav to ni res.

Ker odgovor inž. Voljča ni polemika, kakršno bi bilo želeli, se spet oglašam in bom kar se da kratak. Lokalna zaprtost in gospo-

darska kratkovidnost KZ Trebnje je v zelo ozkem ocenjevanju njene lastne vloge. Gospodarstvo je širok pojem, ki vsebuje tudi proizvodno in poslovno sodelovanje ter združevanje, kadar gre za povečevanje proizvodnje. Nobena gospodarska enota v naši družbi ni sama sebi namen, zato se nobena ne sme zapirati vase in se ne glašati za neomejenega gospodarja na svojem področju. Da tega KZ Trebnje — še boljše: njeno vodstvo — noče razumeti, je dokaz odgovor inž. Voljča.

Prezrl je, da sem v spor-nem sestavku napisal, da KZ Trebnje na gre odrekati zaslug za razvoj kmetijstva na njenem področju. Večino odgovora posveča prav opisovanju teh zaslug in pri tem popolnoma prezre ugotovitev, da je na drobniškem področju ostalo precej krompirja, ki ga zadruga ni mogla vnovčiti. Zaka? S tem se najlaže izogne priznanju, da je KP Novo mesto s svojo kooperacijo naredilo uslugo kmetovalcem drobniškega področja, ki so z družniki KZ Trebnje... S kakšno pravico očita Kmetijskemu posestvu Novo mesto, da žanje uspehe dolgotrajnega in napornega dela zadruge Trebnje, če pa je prav KZ Trebnje Kmetijskemu posestvu Novo mesto že prvi poseg na

dobriško področje onemogočila?

Sobesednik je v odgovoru resda natresel kopico besed in trditvev, ni pa odgovoril na vsebinsko sestavka in ni v ničemer opravičil ravnanje KZ Trebnje, ki je bilo predmet kritike. Vzrok je preprost: takšnega ravnanja ni mogoče opravičiti! V spornem sestavku sem načel vprašanje vloge posestev in zadržev v celotni kmetijski proizvodnji, v takšni, ki je ne delimo več v zadrženo in državno. Vprašanje je novo, in kor se bo že v bližnji prihodnosti pojavljalo v raznih oblikah, se ga velja lotevati resno!

Obe organizaciji je družba ustanovila z nalogo, da bosta proizvajali in nudili tržišču kmetijska vridelke. V spornem primeru gre za meso, katerega je premalo. Naloga obeh organizacij je prizadevati se za povečevanje te proizvodnje ter se pri tem sporazumevati tudi o sodelovanju. To so prezrli pri KZ Trebnje, pa tudi pri drugih združenjih takrat, ko jim je KP Novo mesto ponudilo prašičke za pogodbeno rejo, kar je bilo novost! Zaka? Takšno kooperacija ne nudi dobička, le stroški so poravnani in še nekaj: tržišče dobi več mesa! Samo za radi svojega »štacumarskega« odnosa do skupnosti se naše zadruge že takoj v začetku niso ogrele za

to novo obliko kooperacije! Ko je KP Novo mesto nato samo ugriznilo v kislo jabolko, prav gotovo ni iskalo loverovega venca, pač pa je imelo pred očmi dejstvo, da bo na ta način namesto 10.000 dalo na trg 15.000 bekonov na leto. Predstavniki KZ Novo mesto in KZ Zuzemberk so še pred objavo spornega sestavka zatrdili, da Kmetijskemu posestvu ne bodo delali težav in da se bodo, čim uredijo karantene in nakupijo dovolj prašičkov, tudi sami lotili takšne kooperacije.

Ko pretehtamo vse to, se pokaže vsa zgrešenost stališč KZ Trebnje. Iz tega pa veje tudi nauk, ki ga ne gre zametavati: kolektivni kmetijskih organizacij ne smejo pozabljati, da potrošnik čaka na blago, ki ga bodo dali na trg, pa naj so to prašiči, goveda, žitarice ali sadje. Zato ne smejo zavračati prav nobene priložnosti, ki omogoča povečevanje proizvodnje. Če bodo to upoštevali tudi pri KZ Trebnje, se v našem listu ne bomo prerekali o tem, kdo ima bolj in kdo manj prav, kdo je »gospodar« in kdo ne ter čigave so zasluge, pač pa bomo poročevali proizvodnjo in s tem uresničevali najpomembnejšo nalogo, ki nam jo je družba položila!

Miloš Jakopec

NEPRAVILEN ODNOS DO INVALIDA

Tovariš urednik!

2. marca ob 13. uri sem bil priča, kako je sprevoznik avtobusa LJ — 147-19, last podjetja SAP Ljubljana, nehumano postopal z invalidinjo na progi Ljubljana—Vinica. Naložil je poln avtobus potnikov, to je mi mo vseh norm, predvidenih za avtobuse. Med drugimi potniki je pri zadnjih vratih vstopila tudi invalidna ženska in se postavila za zadnji sedež. Kmalu je za njo prišel sprevoznik, jo surovo prijel in potegnil iz avtobusa, na njeno mesto pa je dovolil vstopiti drugim potnikom, čeprav je bil avtobus že prepoln. Ženska mu je vsa ogorčena povedala, da težko hodi; vprašala ga je, čemu jo je odstranil, ter rekla, da bi ga najraje dala v časopis. Sprevoznik ji je odvrnil, da ga lahko tudi vnasiša v časopis, če to hoče. Sprevoznik ni upošteval njene prošnje niti prigovarjanja drugih potnikov, da bi invalidinjo pomagali stopiti v avtobus in tako je potnica morala ostati v Novem mestu.

Vprašujem se: kje je kulturni odnos sprevoznika do potnikov, kje pravilen odnos do invalida? Zakaj so predvideni sedeži za invalide? Ali je na vse to omenjeni sprevoznik pozabil ali pa tega sploh še nikoli ni vedel? In še vprašujem: kje je sprevoznikova odgovornost za tako obremenitev avtobusa? Kdo bi nosil posledice, če bi nastala nesreča? Menim, da ima občan pravico dobiti za podraženo vožnjo tudi kakšno ugodnost; najmanj, kar pa si želi, je vsaj to, da bi osebe avtobusnih podjetij imele pravilne odnose do potnikov!

Podjetje SAP Ljubljana naj bi sprevoznika poučilo, kako se je treba vesti, da se kaj takega v bodoče ne bi več zgodilo.

Jože Ficko
Novo mesto
Ulica Majde Štuc 11

PROČ S SUROVO KULTURO!

Tovariš urednik!

Prejšnji teden je Dolenjski list poročal, da je nedavni razgovor o sodobni slovenski poeziji in njenem družbenem pomenu uspel, da pa obiska tako rekoč ni bilo. Neznani pisec sestavka pravilno ugotavlja, da taka predavanja lahko samo bogalijo kulturno obzorje vsakega občana. Ko pa človek razmišlja, zakaj je bil ob drugi prireditvi skupine »Pro et contra« tako slab obisk, mora nehotne pomisliti na nekatera dejstva, spričo katerih ne gre zatiskati oči. Kakor smo namreč lahko samo veseli vsake pobude mladih, da bi na kulturnem področju Novega mesta in širše Dolenjske zapihal živahniji veter — nekaj takega obe-ta tudi novomeška (?) skupina »Pro et contra« — tako prav ti ljudje ne bi smeli pozabiti, da je tudi njihovo javno nastopanje po vseh zakonskih logikah podvrženo kritičnim presojam občinstva. Ko sle 13. februarja letos poročali o prvi prireditvi skupine »Pro et contra« (o literarnem večeru za Prešernov teden), sem se z mnogimi vred strinja-l ob vaši oceni, da je po-menljiva način otvoritve literar-nega večera žalitev za gledal-ce in za kulturo sploh. Lju-dem v dvorani se je zdelo, da jih vodne besede, ki jih je z odra govoril v zimsko bundo oblečen mladenič, ka-rajo kot paglavce, ki doslej o kulturi sploh še nič ne ve-do. Zares, vzvišeni ton uvod-nega nagovora je že takoj v

začetku skali perspektive nove skupine, ki se je ta večer privikrat predstavljala javnosti. Množična udeležba je pokazala, da ljudje ljubijo poezijo, da si je žele in da bi se takih prireditev še in še udeleževali. Žal pa ste v očni večeri zapustili prav to, kar sem bral v zadnji številki Naših razgledov. Tam je Mitja Mejak napisal med drugim tudi tole:

...Pesniki iz različnih generacij in z različnimi nazori, toda vendarle vsi pesniki, bero na literarnem večeru v nekem manjšem mestu. Ko pride vrsta za branje na pesnika, ki uživa pri publiki veliko popularnost, se prično njegovi pesniški tovariši (naj bo povedano: iz kroga Perspektiv) omalovažujoče muzati, očitno posmehovati in si navsezadnje — na odru, pred vso publiko prizgo cigarete. Verjetno je dogodek brez precedensa v naši kulturni zgodovini...

Tako Mitja Mejak; rad bi ga samo dopolnil: to se je zgodilo v Novem mestu 4. februarja zvečer na literarnem večeru za Prešernov teden. Menim, da ni prav, da ste to v takratni oceni večera iz-pustili. Žalilo nas je tudi, da so nekateri pesniki (verjetno zaradi svoje domišljavosti) brali svoja dela sede za mi-zo, zgrajali pa smo se nad vidnim omalovaževanjem, ki so ga nekateri nadležni ka-zali do svojega pesniškega to-variša s tem, da so med nje-govim branjem kadili! O tem se je v Novem mestu precej razpravljalo — in če zdej na prireditve skupine »Pro et contra« ni odraslih, verjemite da vpliva nanje tudi nekul-turen nastop takih brezper-spektivnih in nekulturnih domišljavcev. Skupini »Pro et contra« so naredili kaj slabo uslugo! Njeno tuje ime — le čemu si ti mladi ljudje kol ljubiteljski materinega jezika in kulture ne morejo umisliti primernejšega, domačega naziva? — tudi sicer ne privablja.

Kakor smo zares lahko ve-seeli sleherne pobude in ji želi-mo, da bi koristila socialis-tični skupnosti, tako mora-mo hkrati sproti obsoditi vse brezperspektivne manifestacije »surove kulture«, ki zdaj menda po krivici mečejo slab-o luč na prizadevanja po-sameznikov v najnovejši no-vomeški kulturni skupini.

ANTON KAVALAR,
Novo mesto

ČEMU SE NE SPOTIKAMO OB ZAMUDE?

Tovariš urednik,

V sestavku »Res, kje je res-nica?«, ki ste ga objavili le-tos 27. februarja, sem zasle-dila tudi naslednjo vrstico: »Ali niso pretirani očitki za deset do petnajstminutno za-mujanje, ko je vendar sploh no znano, da take zamude ni-so samo pri šahovskih brzoturnirjih, pa se vendar vanje nihče ne spotikala? Glejte, jaz nisem šahistka in se me mo-morebitne večje ali manjše zamude pri šahovskih igrah res ne tičejo. Toda gre za tr-ditev, s katero se nihče v naši družbi ne bi smel strinja-ti — za trditev namreč, da so zamude že nekaj take-ga, ob kar se pri nas nihče ne spotikala! Saj to je tisto: ker se nihče ob to ne spoti-ka, se zamuja vsehprek in marsikje. Uradi ne začno de-lat ob 7. uri zjutraj, temveč vidis prihajati uslužbence vse lja do četrta na osem, pa tu-di še kasneje. Sestanki, seje in konference se žal le redko-kdaj začno točno ob napove-danem času. Povsod se ure-ljavlja zamuda, če ne več,

CELJE: v ospredju razprave o statutih

Zapiski s petkove razširjene seje izvršnega odbora okrajnega odbora SZDL v Celju

Medtem ko odborniki občinskih skupščin razpravljajo na zasedanjih o pripombah in predlogih občanov in proizvajalcev na letošnje druž-bene načrte in jih sprejemajo skupaj z občinskimi proraču-ni, se občani spet zbirajo ali se bodo v teh dneh zbrali na zborih, da bi se pogovorili o statutih svojih občin. Tako kot v drugih občinah celjskega okraja so se tudi v brežiški občini najprej pogovarjali o občinskem statutu na se-stankih družbeno-političnih organizacij in društev, od po-jutiršnjem do srede pa bodo svoja mnenja povedali še ob-čani na 22 zborih.

Na obravnavanje občinskih statotov so se zlasti skrbno pripravljale organizacije So-cialistične zveze, ki menijo, da tudi kratek čas do spre-jevanja statotov ne bi smel biti ovira za kakovostne raz-prave.

Podobno kot na terenu hite razpravljati o svojih statu-tih tudi v delovnih organiza-cijah. Rok je kratek in mar-sikje so izgubili dragocen čas s čakanjem. V takšnih orga-nizacijah se bodo pač ponov-no prepričali, da hitrica ni preveč koristna in da so v odlaganjem škodovali le sami sebi. V družbenih službah bo-do razen tega morali uposte-vati pri dokončni sestavi sta-tutov še novi Zakon o samo-upravljanju v družbenih služ-bah.

V vseh občinah je v razpra-vi tudi statut celjskega okra-ja, o njem pa je pretekli pe-tek razpravljala na razširjeni

seji tudi izvršni odbor okraj-nega odbora SZDL v Celju. Ob upoštevanju ustavnih na-čel je v osnutku okrajnega statuta več novih rešitev, ven-dar je v njem precej splošnih določil. Tako nakazuje vpra-sanja, ki jih bo okraj reše-val, ni pa iz določil razvidno, kako in s kakšnimi sredstvi bo izvajal te na-loge.

Na seji izvršnega odbora OO SZDL so opozorili predvsem na vprašanja, o katerih naj bi temeljiteje razpravljali v občinah, saj bo okraj us-merjal dejavnost na svojem območju predvsem z dogovar-janj in s strokovno pomočjo občanom in podobnim. To po-meni, da bo vloga okrajne od-visna predvsem od razvoja občin, da bo vse bolj izgub-ljal pomen kot organ oblasti in pridobival na vlogi druž-benega upravljanja. Pri tem se pojavlja medobčinsko so-delovanje le med nekaterimi občinami ali med vsemi ob-činami okraja in potreba po ta-kšnih službah, ki bi jih okraj izvajal za celotno svo-je območje. Brez čvoma bo v prihodnje v ospredju vloga okrajne v usmerjanju in ved-no manj v reševanju s prav-nimi akti. Kot družbeno-po-litična skupnost tudi ne bo delal samo tistega, kar bi nanj prenesle občine in re-publika, temveč bo moral ustvarjati politiko, pomembno za celotno območje okraja. O tem pa je v statutu premalo zapisanega.

Takšnih in podobnih vpra-sanj je še več. Na seji izvršne-ga odbora OO SZDL so na primer bila zelo različna mnenja glede okrajnega pla-niranja in programiranja. Smernice za sestavo družbe-nega načrta bo vsekakor da-jala okrajna skupščina, niso

pa bili enotni glede tega, ali naj pred sprejemom razprav-ljajo o okrajnem družbenem načrtu tudi občinske skup-ščine, gospodarska zbornica in družbeno-politične organi-zacije ali ne. Medtem ko so nekateri menili, da bi to bilo težko izvedljivo glede na raz-položljivi čas in sedanj način sestavljanja družbenega načr-ta, je večina menila, da čas ne bi smel biti ovira spričo tega, da je okraj družbeno-politična skupnost in da so nosilci izvajanja nalog predvsem občine in občani.

V statutu bi morali bolj ob-delati načela o tem, da okraj pospešuje gospodarsko dejav-nost na osnovi ekonomskih načel in naj ne nakazuje, kakšno dejavnost bo razvijal v posameznih občinah.

Prav tako bi statut moral zajeti načela o samoupravlja-nju, delitvi dohodka, skraj-šanju delovnega časa in ka-drovskih vprašanjih, predvsem pa bi iz statuta morala biti bolj razvidna značilnost celjskega okraja.

SRECKO PRATNEMER

Kri, ki rešuje življenja

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Avgust Sivak, dr. Minka Maležič, člana kolektiva Splošna bolnišnica Novo mesto; Fani Čelič, gospodinja iz Uršnih sel; Alojzija Blatnik, gospodinja iz Uršnih sel; Franc Senčar, član kolektiva IMV Novo mesto; Marija Plantan, gospodinja iz Uršnih sel; Antonija Klemenčič, gospodinja iz Laz; Marija Čelič, gospodinja iz Uršnih sel; Ivan Ferber, posestnik iz Laz; Janez Jakše, član kolektiva Stanovajska skupnost Kandija; Draga Kamenarič, Danilo Kovačević, Jože Rataj, člani kolektiva Novoteks; Novo mesto; Franci Macele, član kolektiva Mesarija, Črnomelj; Janez Sohar, član kolektiva KGP, Novo mesto; Anton Stopar, ZTP, Novo mesto; Martin Sekula, delavec iz Uršnih sel; Peter Zarič, vojak iz VP 5979, Novo mesto; Viktorija Košir, gospodinja iz Dolnje Straže; Marija Bartoli, gospodinja iz Dolnje Straže; Rozalija Pavček, gospodinja iz Podgore; Jože Cirnski, član kolektiva Sekcije za vleko, Novo mesto.

Predzadnji teden so darovali kri na novomeški trans-fuzijski postaji: Jože Senica, član kolektiva OBS Novo mesto; Franc Jarc, Anica Arko, člana kolektiva »Do-lenjka«, Žužemberk; Anton Iren, član kolektiva Re-mont, Žužemberk; Ivana Stravs, gospodinja iz Srednje-ga Lipovca; Milena Suštar, gospodinja iz Srednjega Li-povca; Marija Pohajša, član kolektiva osnovne šole Ajdovec; Ana Rižnar, gospodinja iz Srednjega Lipovca; Valerija Koncija, gospodinja iz Malega Lipovca; Franc Stupar, član kolektiva Gozdno gospodarstvo Novo me-sto; Fanika Baša, gospodinja iz Žužemberka; Feliks Rogelj, posestnik iz Velikega Lipovca; Edvard Gnidovec, posestnik iz Velikega Lipovca; Jože Gnidovec, de-lavec iz Gornjega Ajdovca; Stanislav Skube, posestnik iz Gornjega Ajdovca; Slavka Skrbec, gospodinja iz Žu-žemberka; Miha Koren, delavec iz Trebše vasi; Dana Gorisek, gospodinja iz Žužemberka; Marija Kužnik, Hedvika Petrina Marica Valant, Mihaela Leban, Milka Hrovat, Marija Koželj, Frančiška Marinčič, Anica Strumbelj, Marta Šlogar, Alojz Klobučar, Ivanka Ke-stelle, člani kolektiva Iskra — obrat Žužemberk; Olga Košir, član kolektiva Zdravstveni dom, Novo mesto.

Zakaj ne krajevna skupnost na Bučki?

10. marca so se volivci z ob-močja krajevnega urada Buč-ka zbrali v razveseljivo veli-kem številu na zboru, kjer smo razpravljali o osnutku občinskega statuta, o družbenem planu in proračunu (oba je občinska skupščina že pred tem sprejela), hkrati pa smo izvolili nove člane poravnal-nega sveta.

Na Bučko smo pred tem dobili žal samo dva izvoda osnutka občinskega statuta iz Sevnice. Ob teh dveh izvodih na; bi se za razpravo pri-pravilo v kratkem času kar 460 volivcev našega področja! Oba izvoda osnutka smo do-bili komaj nekaj dni pred zho-rom, čeprav so se razprave o

osnutku statuta začele v naši občini že 24. februarja in se nam zdi, da je bil osnutek že prej razmnožen. To je vsek-a kor zelo čudno.

Ko sem prebiral tisti del osnutka, ki govori o komun-alni dejavnosti, sem opazil pri vsakem členu odstavek: »Za skrb krajevna skupnost.« V prvem členu pa sem pre-bral: »Krajevna skupnost se lahko ustanovi za mesto Sevnica in za Krmelj.« Tako, se mi je vsililo vprašanje, kje so drugi kraji, posebno tisti, ki imajo krajevne urade! Ali prebivalci teh krajev nimajo istih pravic kot v Sevnici? Slišali smo trditev, da naj bi ustanovili »krajevno skupnost

tem, ker je treba ustanavlja-ti razne servise. Brez dohod-kov od servisov ni mogoče plačevati tajnika krajevne skupnosti.« Ta razlaga pa je zgrešena. Doslej so vse delo za krajevne odbore, ki so bi-li nekaki predniki krajevne skupnosti, opravljali šefi kra-jevnih uradov. Zakaj bi tega ne delali v bodoče za krajev-ne skupnosti? Če bo poslova-nje krajevne skupnosti tako naraslo, da bo potrebovala lastnega tajnika, bodo prav tako narasli tudi dohodki.

Vsaj na Bučki je tako. Dose-danji krajevni odbor si je vedno znal ustvariti primerne dohodke tudi brez prispevkov iz občinskega proračuna. Komisijo za sestavo občinskega statuta vprašujem: kdo bo skrbel za združeni dom na Bučki, za sejmišče in mestno tehtnico, kdo za pokopališča, za popravilo vaških poti itd., itd.? Bojim se, da pravega od-govora na brž ne bo mogla dati, zato predlagam, da s primerno spremembo osnutka statuta omogoči ustanovitev krajevne skupnosti na Bučki.

Ivan Pungerič

Zasebna gostišča se vneto pripravljajo na novo sezono

Gostje, ki bodo obiskali Belo krajino, se ne bodo u-stavljali samo v Metliki, obi-skovali bodo tudi podeželska gostišča. Tudi ta morajo biti pripravljena na sezono, če-prav je to nekaterim zaseb-nim gostincem težko dopye-dati. Organi in vodstva ob-činske skupščine se zatega-delj zelo trudijo okoli zaseb-nih gostincev in jim dopye-dujejo, naj se pripravijo na sezono. Sanitarni in lični in-spektor iz Novega mesta obi-skujeta gostišča v metliški ob-čini in ugotavljata, kaj je tre-ba storiti. Posamezni zasebni gostinci so že dotleli, da bo preurejeno in za sezono pripravljeno gostišče privabi-lo goste, kar bo v dobro last-niku. Takšni so se obnavlja-nja resno lotili. Jelka Stampo-nar iz Gradca je kupila novo

opremo in uredila svoje go-stišče tako, da je veselo stopi-ti vanj. Tudi Pepi Badovi-na na Jugorju se temeljito pripravila na sezono: uredil bo sanitarije, teraso za goste, nabavil bo novo opremo in zamenjal pod v gostišču.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše dobre in nepozabne mame

ANE PEZDIRC
iz Gradca v Beli krajini

se najiskreneje zahvaljujemo vsem tistim, ki so jo med njeno težko boleznijo negovali in ji lajšali bolečine. — Najlepša hvala vsem, ki so jo počastili, ji darovali cvetje in nam izrazili sožalje ter jo spremili k zadnjemu počitku. — Vsem za vse prisrčna hvala!

Zalujochi: sin Tone, Anica, Nežka, France, brat Lojze, svakinje, vnukinje in ostalo sorodstvo.

DOLENJSKI LIST v vsako hišo Bele krajine, Spod Posavja in Dolenjske!

PROF. JANKO JARC: Pred sto leti v Novem mestu

14. novembra podnevi se je brigada premaknila nazaj v Gorjance in se nastanila v Vinji vasi. Sovražnik je bil zaradi poraza pri Koprivniku demoraliziran in ni poskušal z izpadi. 12. brigada pa je pri Uršnih selih imela dva dni obkoljen domobranski bataljon iz Novega mesta. Iz Vinje vasi je brigada odšla proti Semicu, kjer so bila 17. novembra podeljena prva oddelkovanja. Trije borci so prejeli »Red hrabrosti«, okoli 25 pa »Znak hrabrosti«. Iz Semic je brigada odšla v napad na nemško-domobransko postojanko v Kočevju. Toda postojanko je napadla 18. divizija. 15. brigada je samo ščitila smer iz Grosupljega. Zato je zasedla položaje med Kočevjem in Ribnico vzhodno od železniške proge. Razen manjših prask ni bilo nikakih spopadov. 19. novembra se je zatekel k brigadi ameriški letalec, po narodnosti Čeh, ki je skočil s padalom iz gorečega letala v okolici Ribnice, pa so mu kmetje pokazali pot k partizanom.

21. novembra se je brigada vrnila in se nastanila v vasi Vrbovec. Napad na Kočevje namreč ni uspel. Naslednji dan se je brigada nastanila na Vrheh pri Hinjah, od tam pa je odšla v Rihpovec pri Mirni peči. 24. novembra je brigada odšla na prehranjevalno akcijo na območje Smarjete, kjer je bilo še dovolj hrane. Težko orožje in pratež so ostali v vasi. Ponoči so posamezni bataljoni večkrat padli v zasede. Brigada je pri tem izgubila plen in 8 borcev. Ze 27. novembra je bila brigada v vasi Trbovec.

1. decembra je brigada poslala 20 izbranih borcev, enega komisarja samostojne čete in namestnika komandanta brigade Pušenjaka v jurišni bataljon 15. divizije, ki se je tedaj ustanovil.

5. decembra je brigada po topniški pripravi napadla nemško postojanko v Sentjanžu onkraj demarkacijske črte. Napad se je pričel ob 4. uri zjutraj, uspel pa ni. Naše enote namreč niso bile informirane o razporedu sovražnih sil, niti niso vedele za novo sovražno postojanko Brezje. Zato jim je sovražnik padel v hrbet. Brigada je imela precejšnje izgube. Med drugimi so takrat padli: Marija Gruden iz Radovice, pom. politkomisarja 3. čete 3. bataljona, Martin Vraničar, komandant 1. bataljona, in Anton Govednik s Suhorja, pomočnik komandanta bataljona. Grudnova je padla, ko je skočila iz kritja in pozvala borce na juriš, zadeta v čelo. Vraničar je izginil pri odhodu bataljona in nikoli več ni bilo sledu za njim.

13. decembra je brigada v vasi Dobrava pri Žumberku doživela močan topniški napad. Zaradi izdajstva je sovražnik zvedel, da je v vasi štab brigade. Bilo je nekaj ranjenih in mrtvih. Granata je padla v obveščevalni center brigade in ubila Draga Ma-

RUDI PUŠENJAK - URAGAN: 11 "Belokranjska brigada"

tjašiča in Jožeta Finka, obveščevalca. Matjašič je bil doma iz Maribora, leta 1942 pa je kot nemški vojak dezertiral iz Radovljice na Jelovico in kot partizan v nemški uniformi še nekajkrat obiskal Radovljico.

V noči med 22. in 23. decembrom je brigada sprejemala ranjence 15. divizije. Divizija se je hotela ta dan prebiti čez cesto Ljubljana - Novo mesto, toda ni ji uspelo. Naslednjo noč se je akcija s sodelovanjem 15. brigade ponovila in to pot uspela.

Med napadom 15. divizije na domobransko postojanko v Občinah pri Trebnjem je 15. brigada dobila nalogo blokirati Trebnje. Potem ko se je morala divizija zaradi napada močnih nemško-domobranskih sil umakniti, se je 15. brigada umaknila proti Žumberku. 3. bataljon pa je zaostal in se vrnil šele 6. januarja 1945, čeprav je napad prenehal že 3. januarja. V teh bojih je padel bivši aktivni kapetan italijanske vojske Boris Ponikvar, takrat administrator 3. bataljona 15. brigade.

9. januarja 1945 je brigada odšla pod Gorjance. Takrat je štela samo še okoli 350 borcev. Neprestani boji in zima so zredčili njene vrste, tako da so čete šttele le po 25-30 borcev. Pod Gorjanci je brigada sodelovala s 14. brigado pri obrambi osvobojenega ozemlja.

24. januarja 1945 je brigada vodila boj z domobranci v Vavti vasi in pri Prapročah. V tem spopadu je padlo okoli 25 domobrancev, okoli 30 pa je bilo ranjenih. Sovražnik je v paničnem begu zapustil bojišče.

11. februarja je brigada spet odšla v Suho krajino. Številčno stanje je bilo: 363 borcev.

16. in 17. februarja je brigada napadla domobransko postojanko na Dvoru ob Krki, vendar brez uspeha. Jurišna četa brigade je sicer prodrla med bunkerje, toda morala se je umakniti. V teh bojih je bil ranjen komandir jurišne čete Polde Ferbežar. 18. februarja je bila zaposlena v boju okoli znane kote 516 pri Žumberku.

21. februarja se je brigada udeležila bojev okoli Smuke. Ubila je okoli 30 sovražnih vojakov, dva ujeta ter osvobodila ujetega partizana iz Dolenjskega oddelka. Padel pa je kapetan Miha Pucelj, namestnik komandanta brigade. V teh bojih je zopet imela opravka z Nemci, ki so v velikem številu začeli vdirati v Suho krajino. Domobranci so bili le vodiči in predhodnice. Nemci so bili sicer močno demoralizirani, sestavljeni iz raznih enot, med katerimi je bilo tudi mnogo drugih narodnosti, toda bilo jih je veliko. Njihove divizije so šttele po 5000 mož.

V noči med 27. in 28. februarjem je brigada skupno z jurišnim bataljonom 15. divizije napadla domobransko postojanko Občine. Da je prišla do tja, je morala prekoračiti Krko in se še isto noč vrniti. To je bila zelo težka naloga, ker je bilo obilo snega in ker je sovražnik močno nadzoroval vse prehode na poti in Krki.

Takih prireditev seveda pozneje ni bilo, najbrže zaradi spora gimnazijskega ravnateljstva z deželno vlado, v katerem bi bila novomeška gimnazija kmalu izgubila svoje višje razrede.

Mesec dni po tej proslavi je sedmošolec Franc Ljubčić pisal med drugim: »Kakor je v povzdigo materialnega prida treba nam sviloreje, tako nam je v povzdigo duševnega narodnega življenja treba čitavnice, kakor jih imajo po drugih mestih, zakaj čitavnice so drevo, pod katerim se oživlja z domačo hrano domač človek. Zato naj bi se zbrali veljavni možje, ki bi to društvo ustanovili. Kakor vsaka reč je tudi ta iz početka težavna; ali to naj nikogar ne straši; saj skušnjava uči, da čitavnice povsod veselo napredujejo in si pridobivajo prijatelje celo od tiste strani, ki jih je izprva pisano gledala.«

»Dolenci še vedno spimo, kar se tiče narodne svesti...«

A zastoj je bil klic po novomeških veljavnih možeh, čeprav je tudi Kranj že od januarja 1863 imel svojo čitalnico. Levstikov »Napreje« je aprila z dopisom »Iz Dolenjskega« dobro označil tudi novomeške razmere, čeprav je imel v mislih Ribniško dolino: »Sicer pa moram opomniti z bridkim srcem, da pobožni Dolenci še vedno spimo, kar se tiče narodne svesti; le malo kje dobiš takega človeka, da časi pomzke z eno obrvjo; ali ko vidi, kako okoli vse pokojno dremlje, obrv kmalu zopet zatrisne, kakor da bi se zdelo tud njemu, da ni še čas vstati, umiti, počesati in opraviti se.« Jeseni istega leta je Levstik Novemu mestu in Dolenjski napisal dvoje svojih »Ozirov po domačih« in dejal: »Če se človek malo ozre po svojej domovini, mora se mu čudno zdeti, da vrlji Dolenci duševno spe še tako mirno, kakor sloveči kralj Matijaš pod zemljo pri kamenenej mizi. Kaj delajo Dolenci? Kaj dela sloveče me j s t o, dolenski Rim? Po svetu hodijo poredni ljudje, kateri trdijo, da je vinska kapljica, ki raste po trškej in družih slavnihih goricah, kri-

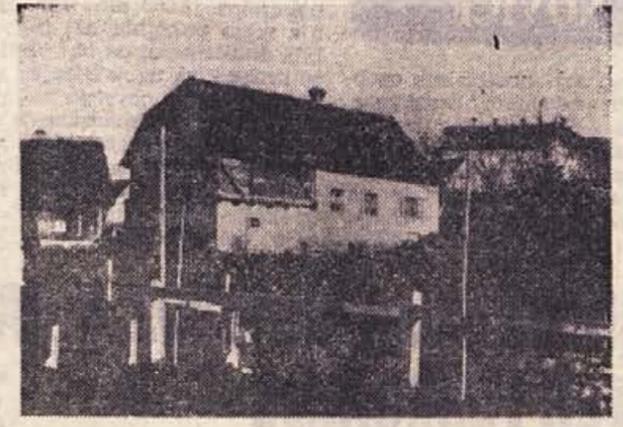
va, da so tako dremljivi, kar tiče duševnega življenja.« Levstik skuša opravičiti Dolenjce z gospodarsko zaostalostjo pokrajine, kar pa »bi jih moralo izpodbadati v hitrejšje korake« in »razumeli bi, da se jim je treba poprijeti napredka v poljstvu, v obrtnosti in družih rečeh.« V nadaljevanju svojega članka dne 8. septembra pa podrobno členi vzroke dolenjskega mrtvila in opozarja obenem na škodo, ki jo s svojim vplivom narodnosti lahko prizadene sosednji, na višji stopnji stoječi tuji narod, kar da velja še posebej za Gorenjce, pri katerih je narodnost »uže od nekdaj v mnogo večej nevarnosti, nego pri bogobojnih vinopivčkah po Dolenjskem.«

Ker vse leto 1863 ni bilo iz Novega mesta več glasu o čitalnici, je naslednje leto podrezal Bleiweis sam.

Članku p. Lacka o Matiji Kastelcu in njegovih hiši, v kateri je takrat imela svoje prostore kazina (nekdanji Kokličev hotel), je pristavil pod črto pripombo: »Ko bi Novomeščanje kedaj?! se toliko domačinstva zavedli, da bi napravili si čitalnico, bi pač ta hiša, ki jo je zidal Slovenec, bila zgodovinsko pomembljivo stanovišče narodnega Zavoda.« Medtem so rastle čitalnice v Ajdovščini, Ilirski Bistrici, Ptujju in Vipavi, le novomeški dopisnik »Novice« toži, da čitalnice še vedno ni, v kazini so pa samo nemški častniki. V jeseni 1864 so ustanovili čitalnico tudi v Planini na Krasu in celo Žužemberčani so v oktobru 1864 v »Novicah« izražali željo po društvu za pouk in zabavo, na kar jim je Bleiweis priporočil čitalnico, ki da je »bukvarnica in veseljšče«. Le v Novem mestu, kjer se je takrat na glavni šoli (popolna osnovna šola) poučevalo »samo slovensko branje kot tako«, ni in ni hotelo vzkliči drevo, pod katerim bi se domač človek oživljal z domačo hrano. Meščanom so pač zadoščali večkratni izleti meščanske garde v bližnjo okolico, pri katerih jim je igrala že leta 1854 ustanovljena mestna godba na pihala tako izvrstno, da bi se z njo »mogli po pravici ponašati veliko večja in bogatejša me-

sta«, kot je nekaj kasneje zapisal Janez Trdina, in kakršne v onem času baje nista imela ne Zagreb in ne Ljubljana. Pozimi pa so se meščani zabavali na običajnih predpusnih veseljih posameznih krčmarjev, medtem ko je uradništvo z nemškutarijo plesalo v kazini. Tu pa so se ravno v zim 1864/65 pokazale ne-

in o čegar koli smo mislili da se že v zdravi zemlji greje. Čitalnico mislim, Kolikokrat je bilo že živahno razpravljano o tej ideji in še vedno ni beseda dejanje postala. Tukajšnji Slovenci napak razumejo konservativnost in padajo vanjo. Oni so, kar smo v letih nesreče 1849-1859 (Bachov absolutizem) ime-

Mestni podi (danes Malovičeva hiša) s pogledom na prošitjo

varne razpoke v družabnem odnosu njenih članov, kar je ustanovitev čitalnice brez dvoma pospešilo. Peščica rodoljubov pa, ki je iz dneva v dan pričakovala razsulo kazine, da na njenih razvalinah osnuje čitalnico, tega le ni dočakala. Zato je 8. marca 1865 iz Celovca podrezal Einspielerjev »Slovenec«:

»Rodoljubi (v Novem mestu) si sicer na vso moč prizadevajo, da bi ustanovili čitalnico, ali pre-slabi so še, ker jih je pre-malo«. Cudeč se, da je v čisto slovenskem mestu kaj takega mogoče, pravi dalje: »Obhajalo bode mesto letos spomin svojega 500 letnega obstanka. Ali bi ne bilo lepo, spodobno in častivno, če bi se ob tej priložnosti Novomeščani svojega slovenskega rodu spomnili, in če ne več vsaj ogeljni kamen k čitalnici postavili? — Novomeščani! posnemajte svoje slovenske brate po drugih krajih, zbudite se in napravite si čitalnico, ki vam bo gotovo koristila.«

Novomeščani pa se le ni so zbudili in »Triglavo« dopisnik Papež je tožil 11. aprila: »Pomlad je že pa zastoj iščemo mladega brsta, ki bi ga tako radi gojili, tako mirno čuvali,

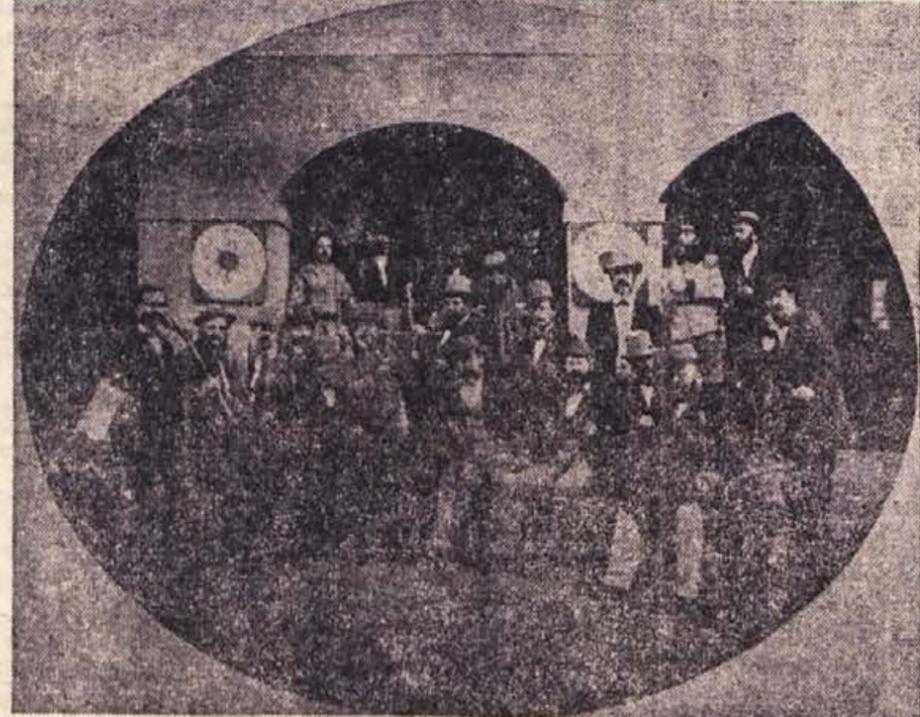
novali »gemütlich« (= do-brodušen). »Po teh besedah se pritožuje tudi nad kazino, ki ne upošteva niti »nekaj bolj tihih želja slovenskih patriotov, ki so sedaj v nemalem številu« njeni člani, pa ima poleg deset nemških listov in »Triglava« samo dva slovenska časnika.

Vse do jubilejnih dni ni bilo več glasu o osnovanju čitalnice. Brez dvoma pa so takrat, ko se je že pripravljala ustanovitev čitalnice v Metliki in Sevnici, bili tudi v Novem mestu na delu možje, ki so z vso vneto zagovarjali ustanovitev čitalnice in se pri tem spotikali ob kazino, kar je zopet rodilo spore in trenja, tako da je moral dopisnik Laibacherice pozivati meščane, naj opuste vse cepitve ter z združenimi močmi praznujejo petstoletni jubilej.

V onih mesecih so delali za ustanovitev čitalnice predvsem namestnik državnega pravdnika Ludovik Ravnikar, sodni uradnik Martin Mohar, avskultant Gregor Keržič, zdravnik dr. žiga Bučar, lekar nar Dominik Rizzoli, trgovec Alojz Černič in gostilničar Janez Gregorič. Ti so bili, ki so v nekaj urah nabrali 45 podpisov meščanov na vabilo »Južnemu Sokolu« iz Ljubljane, naj se udeleže proslave petstoletnice, hoteč tako dati vse-mu slavju bolj naroden značaj. In vse tako dolgo govornjene besede o čitalnici so ravno ob proslavi petstoletnice postale dejavnje.

SLAVNOSTNI DNEVI

Slavnostni odsek je objavil 12. avgusta 1865 v Laibaherici in 16. avg. v »Novicah« program jubilejnih dni: 19. zvečer razsvetljava mesta in obhod godbe; 20. ob 9. uri maša pri franciškanih in parada meščanske garde, ob 12. pogostitev mestnih ubogih, ob 4. popoldne ljudska veselica na Tratah; 21. avg. ob 5. zjutraj budnica, ob 9. slavnostna seja občinskega odbora, ob 10. maša v kapiteljski cerkvi, ob 12. svečan obed, zvečer pa ples v kazini.

Strelsko društvo leta 1867. Ob mizi sedita: levo J. pl. Scheuchenstuel - dolenjski Napoleon so mu rekli sodobniki - desno graščak Smola

Pripombe k tezam novega pokojninskega sistema

8 milijonov za elektrifikacijo

Posebna devetčlanska komisija občinskega sindikalnega sveta Kočevje je proučila teze novega pokojninskega sistema in nanj dala več pripomb in predlogov. Le-te je kasneje obravnavalo tudi predsedstvo občinskega sindikalnega sveta. Pripombe so takele:

Pokojnine naj se prilagajajo letno realnemu osebnemu standardu oziroma rasti nominalnih osebnih prejemkov. Samouprava v pokojninskem zavarovanju naj bi bila organizirana tako, da bi imeli samoupravni organi vpliv na enotno politiko zbiranja in trošenja sredstev. Skla-

di naj bi bili po republikah s svojimi organi samoupravljanja, v zveznem skladu pa naj bi bilo organizirano pozavarovanje. Novi pokojninski zakon naj bi izhajal s stališča, da so pokojnine oz. pokojninsko zavarovanje nadaljnja stopnja delitve dohodkov po delu oz. po vloženih sredstvih, ko bi človek izpolnil vse pogoje za upokojitev. Zgrešeno bi bilo, če bi pokojnine obravnavali s socialnega položaja. Za zagotovitev najnižjega življenjskega minimuma bi morala biti najnižja pokojnina 16.000 din. Gornja meja pokojnin naj bi bila določena ali pa naj bi se kriteriji za ugotavljanje osnove jemali obvezno za dobo 10 let pokojninskega staža, če ima vlagatelj nad 100.000 dinarjev osnove.

Za starejše delavce pred upokojitvijo, ko ne dosejajo več pravega učinka

in norme, naj bi zakon predvidel, da se jim prizna manjša sposobnost za delo in za to dodatek iz sredstev zavarovanja. Tega ne moremo jameti, kot da je njihov manjši učinek enak invalidnosti in ne bi teh primerov smeli reševati z invalidskim dodatkom. V novem zakonu, je menila komisija, niso potrebni razredi, češ da ti negativno vplivajo na odnose v zavarovanju in v delovni organizaciji za delovne ljudi pred upokojitvijo. Za razširjeno zavarovanje naj bi se odločil zavarovanec sam.

Novi zakon naj predvidi tudi rok za ugotavljanje in dokazovanje delovne in posebne delovne dobe, to je tiste, ki jo dokazujejo s pričami. Za izjemne primere naj bi naknadno ugotavljale komisije organov socialnega zavarovanja. Zakon naj bi predvidel tudi

to, da dokazana delovna doba ne more zastareti in da se lahko sproži ponoven postopek, če je naknadno ugotovljena nepravičnost v priznanju delovne dobe. (g)

POJASNILO

K članku »Turizem in Osilnica«, ki smo ga objavili prejšnji četrtek, pojasnjujemo: Zadnji stavek v tem sestavku se mora pravilno glasiti takole: »Če bi vozil avtobus iz Kočevja v Osilnico vsaj v juliju in avgustu tudi ob nedeljah, bi s tem veliko pridobila Kolpska dolina in Kostelsko.

KOČEVSKÉ NOVICE

ma rasti nominalnih osebnih prejemkov. Samouprava v pokojninskem zavarovanju naj bi bila organizirana tako, da bi imeli samoupravni organi vpliv na enotno politiko zbiranja in trošenja sredstev. Skla-

INDUSTRIJA IN IZVOZ V JANUARJU TER FEBRUARJU

V januarju in februarju je bila vrednost industrijske proizvodnje, merjena po tekočih cenah, za 63,8 odst. višja kot v istem obdobju lanskega leta. Tako lep uspeh je treba pripisati predvsem kemični tovarni Melamin, katere proizvodnja je bila lani v tem času majhna (tovarna je bila v izgradnji). Čista fakturirana realizacija je bila v teh dveh mesecih presežena (v primerjavi z januarjem in februarjem lani) za 49,9 odst., vrednost vnovčene realizacije pa za 57,2 odst. V primerjavi z letošnjim planom je dosegla industrija 13,3 odst. vnovčene realizacije, kar je pod dvomesečnim povprečjem, ki znaša 16,6 odst. letnega plana.

V izvozu so nekatera podjetja že dosegla dobre rezultate, druga pa še niso pričela. Vsa izvozna podjetja so skupaj dosegla v prvih dveh mesecih leta le 10,7 odst. letnega izvoznega plana. Izvažala še nista Itas in Melamin, Inkop je le malenkost pod planom (16,2 odst.), Inles je dvomesečni plan presegel (21,6 odst.). Kmetijsko gozdarsko posestvo je doseglo 9,9 odst. letnega izvoznega plana, Avto pa 12,1 odst.

Število zaposlenih v industriji se je v teh dveh mesecih dvignilo za 0,7 odst. Povprečni mesečni osebni dohodek na enega zaposlenega je bil v indu-

striji lani (vse leto) 35.554 din, lani januarja 30.767 din, januarja letos pa je že nad lanskim povprečjem — 38.933 din. Se pravi, da so povprečni dohodki v industriji januarja letos bili za 26,5 odst. višji kot januarja lani in za 9,5 višji od lanskega povprečja.

Kočevje se je v zadnjih desetih letih razvilo v nadvse prijetno in lepo urejeno mesto. Človeka, ki ga že dalj časa ni videl, razveselijo številne nove stanovanjske in poslovne zgradbe, ki so mestu resnično v ponos

Še naprej: premalo televizorjev

Povpraševanje za izdelki elektroindustrije se nadaljuje, pri tem pa nekaterih izdelkov še vedno primanjkuje. Tako je televizorjev še vedno premalo za vse, ki bi jih radi kupili, vendar je pomankanje nekoliko manj občutno. Podobno je tudi z žarnicami.

Ponudba pralnih strojev ne ustreza niti količinsko niti kakovostno. Najbolj primanjkuje pralnih strojev s centrifugo. Preskrba s hladilniki je boljša. To pa ne velja za druge električne aparate, npr. za ceneje štedilnike ali pa popolnoma avtomatizirane štedilnike.

Preskrba z radijskimi sprejemniki je še naprej dobra, zadovoljiva je tudi ponudba magnetofonov, gramofonov in transistorjev.

Matični urad Kočevje

V februarju je rodila izven poročnišnice Dabica Skebe, gospodinja iz Salke vasi, mrtvo deklico. V Ljubljani so rodile: Marija Nagu iz Zelju — Ireno; Marija Bradač iz Rapijeva — Branka; Rozalija Bastar iz Kočevja — Mihaelo; Marija Premožič iz Kočevja — Romana; Franciska Grabrijan iz Livoča — Mileno.

Poročili so se: Emil Kolenc, kovski pomočnik iz Kočevja, in Marija Malnar, plotiška delavka iz Novih Lazov; Jože Kokelj, elektrotehnik iz Mirna, in Ladislava Vidmar, uslužbenka iz Kočevja.

V Dobrepoljah sta se poročila: Franc Znidaršič iz Zdenice vasi, in Kristina Zupančič iz Tisovca. Umrli so: Franc Zajc, upokojenec iz Petrove vasi, 84; Ivan Čampa, upokojenec iz Koblarjev, 71; Danijel Šafer, upokojenec iz Kočevja, 68; Ivan Muhvič, upokojenec iz Stare cerkve, 71.

Načrti kočevskih šahistov

Pred dnevi so se sestali na rednem letnem občnem zboru člani Šahovskega društva Kočevje. Poročilo o delu in ostali problematiki društva v minuli dobi je podal predsednik društva tovariš Franc Lunder. Iz poročila je bilo razvidno, da je društvo navzven nekaterim objektivnim težavam v zadnjih dveh letih doseglo lepe uspehe. Razveseljivo je bila tudi ugotovitev, da se z graditvijo doma tešene kulture v Kočevju prišči šahisti do primernih prostorov, tako da bodo lahko v prihodnje dosegli večje uspehe. Udeležili so se

raznih prvenstvenih tekmovanj in gostovali v Cmonlju, Ribnici, Ljubljani in drugod.

Predlog novega delovnega programa in razprava sta pokazala, da je potrebno vključiti v društvo še mnoge šahiste, ki delajo izven društva, dalje da je potrebno organizirati več lastnih prvenstvenih tekmovanj, na katerih naj bi člani pridobili in potrdili kategorije. Izvoljen je bil tudi upravni odbor, ki mu bo v prihodnje predsedoval prijubljeni član drugokategorijec Matija Lisac.

Statuta občin Kočevje in Ribnica v javni razpravi

Ze nekaj dni občani občin Kočevje in Ribnica razpravljajo na zborih volivcev o svoji lokalni ustavi — statutih občin. Osnutka statutov sta prišla med občane že kolikor toliko prečiščena, saj so o njima razpravljali doslej na številnih sestankih; občani bodo dali nanju le še poslednje pripombe, obenem pa ju bodo še podrobno spoznali. Statuta sta bila natisnjena v toliko izvodih, da je po enega dobila skoraj sleherna družina.

Statut občine ni akt, ki naj pokaže trenutno stanje v občini, ampak ima trajnejšo vrednost; sestavljen mora biti tako, da ne postane ovira nadaljnemu razvoju družbenih in materialnih sil. »Statut občine Ribnica« je zapisano v uvodu, »je konkretizacija dosežanih ekonomskih in družbeno-političnih dosežkov in stanja ter usmerjevalec gospodarskega in družbenega razvoja občine... S tem je zagotovljena delovnim in drugim organizacijam, krajevnim skupnostim in drugim oblikam neposrednega upravljanja široka samostojnost in pobuda za nadaljnjo materialno in družbeno rast socialistične skupnosti in vsakega posameznika.

Komisija za sestavo osnutka statuta v Kočevju pa je menila, da vseh posebnosti občine ni mogoče strniti v enem poglavju, ampak se morajo odražati v celotnem statutu. Prav zaradi tega so opustili uvod, ki ga je še imel prvi osnutek pred letom dni. Osnutek statuta ribniške občine pa v strnjem uvodu skuša čim konkretnje nakazati razen značilnosti občine tudi naloge pri nadaljnjem družbenem in materialnem razvoju. Poseben poudarek je dan raz-

voju industrije in kmetijstva ter gozdarstva, prav tako pa tudi razvoju družbenih služb (šolstva, zdravstva, kulture itd.) in krepitvi delavskega in družbenega samoupravljanja v letih. Na koncu uvoda je poudarjeno: »Organizacijski delavski in družbeni samoupravljanja v družbenih dejavnostih bodo morali skrbeti za njihov pravilni razvoj. Organi delavskega samoupravljanja naj torej skrbijo predvsem za urejanje notranjih odnosov, za organizacijsko delo, notranjo delitev dohodka itd., medtem ko naj se delo družbenih organov upravljanja odraža v širokem družbeno-političnem usmerjanju družbenih dejavnosti.

Statuta v uvodnih določbah na kratko karakterizirata komunoto kot temeljno družbeno-politično skupnost občanov. Glede območja občine kočevski osnutek pravi le, da se območje določa z zakonom SRS, osnutek statuta ribniške občine pa navaja obseg in vse katastrske občine (21) in naselja.

V poglavju o gospodarstvu občine so navedena sredstva, ki se jih občina poslužuje za usklajevanje in razvoj gospodarstva. Konkreten gospodarski razvoj

posameznih panog je prepuščen letnim in večletnim planom. »Občinski družbeni plan ni vsota družbenih planov delovnih organizacij,« pravi osnutek ribniškega statuta, »pač pa temelji na proizvodnih planih in razvojnih programih delovnih organizacij in jih s svoje strani usmerja. Občinski družbeni plan izhaja pri tem iz načela, da je osnova za naraščanje družbenega produkta in osebne potrošnje nenehna rast produktivnosti dela.« Za financiranje tistih dejavnosti, za katere so potrebna stalna in trajna sredstva, ustanovljata občini skladi. Statuta ne naštevata vseh skladov, ki jih je možno ustanoviti, pač pa je to prepuščeno občinski skupščini.

V poglavju, ki obravnava razmerja med občino in delovnimi organizacijami, določa osnutek kočevskega statuta, da so ta razmerja zasnovana na medsebojnem spoštovanju samoupravnih pravic, poudarja pa, da so občani ter delovne in druge organizacije dolžne spoštovati določila statuta in predpise, ki bodo izdelani na njegovi osnovi. Poseben poudarek daje statut spoštovanju pravic občanov. V tem poglavju je tudi rečeno, da izvaja kreditno politiko komunalna banka, ki je samostojna gospodarska organizacija. Razpoložljiva sredstva pa mora razporejati tako, da je moč doseči kar najboljši gospodarski učinek.

V 4. poglavju govori kočevski statut (ribniški v drugem) o obveznostih občine pri zadovoljevanju skupnih potreb občanov. Podrobno navajata naloge, ki jih ima občina na področju zdravstva, socialnega varstva, izobraževanja, kul-

kolpi ali na Plešec. Slaba je tudi preskrba s kruhom, ki ga trenutno vozijo z Broda. Pekarno, ki je bila svoje dni v Osilnici, so opustili. Meso in kruh bi lahko dovažali iz Kočevja. Pri tem bi bila dobrodošla nova avtobusna zveza Kočevje-Osilnica, če bi odpeljal avtobus zjutraj iz Kočevja v Osilnico. Tedaj tudi pošta ne bi več prihajala z enodnevnim zamudo.

● Poleti, ko nastopi suša, začne v teh krajih zmanjkovati vode. Ljudje jo morajo nositi iz Kolpe, kar je preveč zamudno. Pred dvema letoma so Osilničani začeli graditi vodovod skupaj s Pleščani in Zamoščani iz Podsten, vendar je vodovod speljan le do Zamosta in Plešec. Do Osilnice je treba speljati le še 1 km vodovodnih cevi, pa bo vprašanje pitne vode rešeno tudi za Osilničane.

● Osilničani bi se radi o marsičem pogovorili, gledali televizijske programe ali brali časnike in revije, vendar nimajo klubske sobe. Zato je potrebno, da to naposled le uredijo, ker bi prostor v ta namen našli. Večje težave imajo z zbiranjem sredstev za spomenik NOB, ki ga nameravajo postaviti letos v Osilnici. Vaščani so nekaj sredstev že prispevali, prav pa bi jim pri gradnji

spomenika prišla sredstva, ki so jih porabili lani za spominsko ploščo ob ureditvi elektrifikacije Kolpske doline. Nekaj hiš v Osilnici še vedno čaka na elektrifikacijo. Lastniki, ki še nimajo elektrike, so pripravljene sami pomagati. Stvar pa se ne premakne. Hudo je, da se je zataknilo pri tistih 300 metrih napeljav! Bilo bi tudi lepo, če bi Osilnico ponoči bolje osvetlili, saj je do zdaj gorela navadno le ena javna svetilka.

● K razvoju turizma bi lahko precej pripomogli tudi gostinci, če bi izboljšali postrežbo in čistočo. Kdor hoče imeti večji dohodek, naj mu ne bo žal sredstev, ki jih bo porabil za investicije.

● Osilniški športniki se boje, da bi s postavitvijo spomenika NOB izgubili igrišče, zato so sklenili, da bodo začeli graditi novo igrišče za šolo. Vendar sredstev nimajo. Pomagati jim bodo morale organizacije. Upajo, da bo vprašanje zadovoljivo rešeno, športniki pa so pripravljene pri novem igrišču pomagati s prostovoljnimi delom. -jp

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini — hvaležni vam bodo za pozornost!

En kolektiv, ena organizacija, ena sama družina

Naloga sicer obširnega statuta kombinata INLES v Ribnici so dokaj velike, odgovornost pri urejanju in utrjevanju notranjih odnosov med obrati, ki so bili do pred dobrim poldrugim letom še samostojna podjetja, pa tudi ne majhne. Gre namreč za dokončno ureditev teh odnosov, za dokončno uzakonitev zavesti, da je to ena gospodarska organizacija, da so vsi zaposleni, pa najsi bo to v Kočevju, Ribnici, Podpreski ali kjerkoli v šestih obratih, člani enega samega kolektiva, ene organizacije, ene same družine, da so prizadevanja slehernega od 1100-članskega kolektiva enotna, podrejena enotnim težnjam in nalogam. To pa je skrb za čim hitrejši napredek, za čim večjo produktivnost, modernizacijo in specializacijo. V poldrugem letu po združitvi je storjenega že veliko, tako glede dviga in razširitve proizvodnje, kakor tudi glede utrjevanja enotne zavesti, homogenosti med obrati.

Te dni člani kolektiva široko razpravljajo o osnutku svoje interne ustave, na sestankih političnih organizacij, v obratih in ekonomskih enotah. To je le osnutek njihovega statuta, ki bo dobil končno podobo šele po teh razpravah, potem ko bodo sestavljavci upoštevali številne pripombe in predloge proizvajalcev. In teh ni malo.

Kar zadeva odnose med kombinatom in občinama v Ribnici in Kočevju, osnutek statuta poudarja predvsem skladnost vseh prizadevanj in načrtovanj. V tem bodo morali še marsikaj dopolniti sedaj, ko sta izšla statuta obeh občin.

Odnosi med obrati temeljijo na ugotavljanju in delitvi dohodka, se pravi na čim širši decentralizaciji upravljanja. Velik poudarek daje statut tudi ekonomskim enotam, ki so marsikje doslej bile le na papirju, v praksi pa so jih le redko upoštevali; morda niti niso prodrele v zavesti proizvajalcev. Delitev dohodka naj bi zainteresirala vsak obrat, da bo posloval z najmanjšimi stroški; čim nižji materialni stroški, večji bo uspeh obrata ali ekonomske enote in s tem celotnega kombinata. »Višeka bo šel, v primerjavi s planom, v neobvezni sklad obrata; del teh sredstev bodo lahko uporabili za osebne dohodke, ostalo pa bo šlo v sklad skupne porabe obrata, s čimer bo postavljena samoupravni organom materialna osnova za uspešnejše delo. S tem v zvezi je treba ocenjevati tudi urejanje notranjega poslovanja, ki naj temelji na ekonomski bazi, se pravi, da je treba preprečiti sleherni iz-

korščanje obrata po obratu.

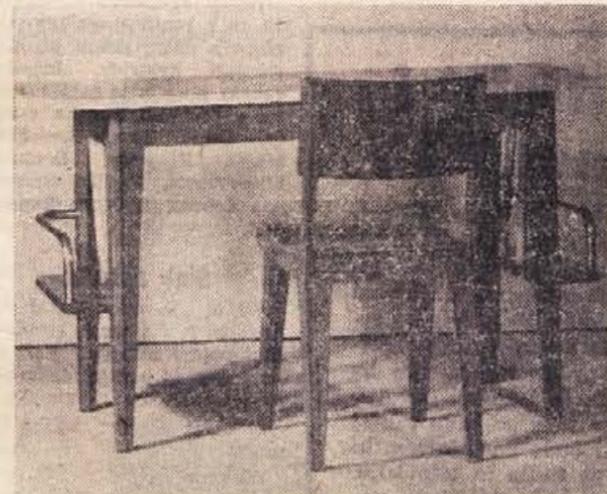
Ker je eden glavnih namenov kombinata, najino potrebnih za čim boljši uspeh, specializacija proizvodnje (določena izdelka naj bi proizvajal tisti obrat, kjer je proizvodnja najcenejša in s tem

Podjetje veliko skrbi za izobraževanje, saj imajo lasten izobraževalni center, ki stalno proučuje možnosti za strokovno izpopolnjevanje zaposlenih. V statutu to le še konkretnije in odločneje postavlja, zavečajoč se, da je uspeh predvsem v stalnem strokovnem izpopolnjevanju, v strokovnih delavcih. Pravkar se je končal dvomesečni tečaj za priučevanje na delovnem mestu, ki ga je obiskovalo okrog 200 delavcev iz vseh obratov. Za strokovno izobraževanje porabijo letno okrog osem milijonov, toda to ni preč vržen denar, pač pa zelo rentabilno vložena investicija.

Okrog 40 odstotkov zaposlenih zasluži še vedno pod 25 tisoč din na mesec. Z novo organizacijo dela, koordinacijo, izpopolnitvijo tehnolo-

statut velik poudarek ekonomskim enotam, da razvija samoupravo do najmanjše enote kombinata in s tem le to približuje skoraj do slehernega proizvajalca, so v statut uvedli še eno novost — skupščino kolektiva. Le-ta naj bi obravnavala in sprejemala najpomembnejše akte, kot so perspektivni plani, statut, pripojitev oziroma odcepitev, imenovanja ali odpoklicala centralni delavski svet itd. Vprašanje je le, kako bodo dobili skupaj nad 1.100-članski kolektiv, raztresen na območju dveh občin. Domnevajo, da bodo uvedli pri tem delegatski sistem.

O prehodu na skrajšan delovni čas osnutek statuta ne govori; o tem intenzivno razpravlja posebna komisija, veliko pa govore tudi proizvajalci na svojih sestankih, ko obravnavajo statut. V drugi polovici leta bo verjetno prešel eden od obratov na poskusno obratovanje s skrajšanim delovnim tednom. Osnutek

Solsko pohištvo izdeluje predvsem INLESOV obrat v Kočevju

najrentabilnejša, in ne več obratov hkrati), so sredstva za razvoj in specializacijo, skratka izvajanje investicijske politike, kljub precejšnji decentralizaciji — centralizirana. V nasprotnem primeru bi se vsak obrat razvil po svoje, vsak po svoje planiral in proizvajal, mimo vseh prizadevanj razvoja lesne industrije na kočevsko — ribniškem območju. Razvoj le-te bo točno določen v sedenletnem planu. In končno: na tak način se bodo nalaze izognili »ljubosumnosti« med obrati...

škega procesa in nenehnim dviganjem storilnosti bodo vprašanje minimalnih dohodkov v glavnem rešili, verjetno v enem mesecu. Zavečajo se pa, da to, kakor marsikaj drugega ne, ni enostaven, administrativen ukrep, ni preprosto »povplivanje« plač; višje prejemke je treba ustvariti, prislusiti. Na nizke osebne dohodke vpliva predvsem slaba struktura zaposlenih; v precejšnji meri rešujejo socialne probleme, okrog 50 odstotkov zaposlenih je žensk itd.

Razen tega, da daje novi

Tovariško srečanje v Loškem potoku

Člani organizacije ZZB iz Sodražice so v nedeljo, 8. marca, obiskali svoje tovariše iz organizacije v Loškem potoku. V prijetnem tovariškem srečanju so obujali spomine na pomembne dogodke iz dni revolucije, ko so prebivalci Loškega potoka in področnih vasi nudili zavetje in kruh mnogim partizanom. Danes je težko verjeti, kako je takrat mogel ta sicer revni predele prehraniti svoje prebivalce in še toliko partizanov. Od tistih dni se je že marsikaj spremenilo, napredek pa je danes čutili tudi tod. O tem in še o marsičem drugem je tekel pogovor.

Udeleženci srečanja so načelil množica boleča vprašanja, ki tarejo nekdanje borce na-

REŠETO

rodnoosvobodilnega gibanja in ljudske revolucije. Precej borcev je zaposlenih v Inlesovem obratu »Smreka« na Travniku. Eden izmed njih,

tek tudi določa rotacijo oz. ponovno izvolitev direktorja, medtem ko je vprašanje rotacije in reelekcije vseh vodilnih na upravi in obratih še propuščeno razpravi.

Kakor rečeno so proizvajalci v dosedanjih razpravah

že dali precej pripomb, ki jih bo vsekakor treba upoštevati v končnem tekstu statuta. Predvsem govore o pravicah ekonomskih enot in pravicah človeka — proizvajalca.

(—vec)

bišvi borec France Benčina, je povedal, da delajo v skupini, ki tapcira likalne mize. Čeprav si še tako prizadevajo, ne morejo zaslužiti več kot 17 do 18 tisočakov na mesec. Kot borci sicer res dobivajo razliko v osebnih dohodkih, ki jim po zakonu pripada, vendar želijo živeti z občutkom, da so svoje prejemke zaslužili s proizvodnim delom. Morda pa bi Inles lah-

ko izboljšal proizvodni postopek in pripomogel, da bi delovno mesto v tapetniški skupini nudilo večji zaslužek? Pogovarjali so se tudi o boricah kmetih, ki životarijo na krpi zemlje in živijo življenje, komajda vredno človeka. Sodražki in potokski borci so se razšli z ugotovitvijo, da so takšna srečanja koristna, zato se bodo še obiskovali. —R

S strokovnjaki predvsem v proizvodnji!

Na zadnji seji občinskega komiteja ZK Ribnica so razpravljali predvsem o kadrih in kadrovski politiki ter problematiki v gospodarskih organizacijah, v svetih komitetih in občinski skupščini. V zvezi s tem so obširno spregovorili o statutih v gospodarskih organizacijah in pomanjkljivosti glede nadziranja potreb po novih kadrih. Kaže, da so kadrovske komisije v podjetjih odgovorne, ko je je šlo za vprašanja, ki bi jih moral obravnavati statut v zvezi s kadri. Tudi 7-letni plani podjetij premalo govore o kadrih.

Člani komiteja so obširno razpravljali o štipendiranju in politiki štipendiranja nasploh in pri tem ugotovili, da bo treba politiko štipendiranja spremeniti: za nekatere dejavnosti bo mladih strokovnih kadrov preveč, v drugih pa premalo. To je rezultat starega in nenačrtnega planiranja kadrov. Po novem bo drugače.

Razprava se je dotaknila tudi mladih strokovnih kadrov v pod-

jetjih. Diskutanti so opozorili, da bodo morali mladi inženirji, tehnik in ostali intelektualci — vsaj za večino velja to — posvetiti več časa neposredni proizvodnji. Očitajo jim, da se preveč zapirajo v pisarne in imajo premalo stikov z obrati, kjer se odvija proizvodnja. Tako se nehoti gradi nepotreben plot. Seveda pa je krivda lahko tudi na vodstvu, važno je, kako so mlade ljudi vpeljali v delo, kakšno pomoč jim nudijo na njihovih delovnih mestih itd. Nujno je najtesnejše sodelovanje med praktiki in šolanimi mladimi kadri, ker so eni in drugi potrebni.

Naj še ugotovimo, da je INLES veliko storil za izboljšanje strokovnih kadrov v podjetju, tako da imajo tam danes kar lepo število mladih inženirjev in tehnikov ter ostalih visoko izobraženih ljudi. Upoštevati bi bilo treba še prodlog, ki smo ga slišali na seji, naj bi INLES izbral strokovnjake tudi iz vrst nadarjenih delavcev. —R

Okolica Sodražice: pošto bi radi dobivali vsak dan

Prebivalci okoliških vasi Sodražice si želijo, da bi prihajala pošta vsak delavnik in ne vsak drugi dan kot je to sedaj. Vsak dan prejema sedaj pošto samo Sodražica z najbližjo okolico, vsi ostali kraji v sodraškem poštnem okolišju pa prejemajo pošto, staro od 1 do 2 dni.

Prebivalci prizadetih vasi menimo, da se to ne more

vleči v nedogled. Podjetje PIT naj bi poskrbelo, da vsaj dobile vsakodnevno pošto vsaj dolinske vasi. Marsikdo bi narčlil dnevni časopis, toda ob prebiranju starih vesti to človeka mine. Prebivalci prizadetih vasi se pri vsem tem sprašujemo: Ali nismo upravičeni, da prejemo pošto vsak delavnik tako kot večji kraji v naši dolini? Želimo, da bi te vrstice našle odmev pri tistih, ki odločajo o teh stvarih. —R

SAJE, TE NESREČNE SAJE...

Nesrečne saje, ki jih vsak dan puha v nebo dimnik na INLESOVEM obratu v Ribnici, so pogosto predmet kritike Ribničanov, posebno pa prebivalcev Kolodvorske ulice. Saje se usedajo na strehe, prodirajo povsod, kjer je kakšna odprtina, mažejo okna, procelja itd. in zastrupljajo okolico. Gospodinja se jeze, ker saje mažejo perilo, kadar ga suše zunaj.

Kdaj se bo vodstvo INLESA coločilo za nakup čistilne naprave, ki bo preprečila sajam prosto pot po Ribnici? —R

Uredili bodo knjižnico

V Sevnici bodo letos uredili knjižnico, za katero so prostori že zagotovljeni. Za začetek bodo nabavili za 100 tisoč dinarjev knjig. Obnavljali bodo tudi freske v Lutrovi kleti, in če bodo sredstva, tudi freske v graškem sklopu in freske v šentjernejški cerkvi. Nujno potrebna bi bila tudi obnovitev severnega dela gradu ter napeljava vodovoda in kanalizacije. Sevnican upajo, da bo to urejeno še letos.

ture in telesne kulture, urbanizacije, stanovanjske gradnje, komunalne dejavnosti, zaposlovanja, socialnega zavarovanja itd.

Na področju socialnega varstva statuta občin navajata številne konkretne naloge, ki jih občini rešujeta prek svojih organov, centrov za socialno delo in krajevnih skupnosti. Posebna pozornost je posvečena varstvu otrok, žrtvam fašističnega nasilja, borem NOB, invalidom ter socialno ogroženim ljudem. Kočevski statut predvideva tudi, v skladu z možnostmi in potrebami, ustanavljanje zavodov za oskrbo in vzgojo socialno ogroženih ter za rehabilitacijo invalidov. Predšolska vzgoja in izobraževanje izvajajo krajevne skupnosti ob sodelovanju občanov in delovnih organizacij, kjer so za to pogoji in potreba.

Pri kulturno-prosvetnih dejavnosti kočevski statut omenja le glavne oblike te dejavnosti kot so knjižnice, muzeji, kinematografi, kulturni spomeniki, amaterska kulturno-prosvetna dejavnost, spomeniško varstvo in gradnja kulturno-prosvetnih objektov. Sredstva, potrebna za to, zagotavlja občina v skladu s finančnimi možnostmi in uspehi gospodarstva glede na družbeno pomembnost in aktivnost posamezne organizacije in upoštevajoč konkretne delovne programe le-teh. Osnutek ribniškega statuta poleg tega še poudarja, da kulturnim organizacijam, Ribniškemu festivalu in Narodopisnemu muzeju pripada v občini posebna skrb za njihovo vsebinsko in materialno rast. Občina je tudi dolžna ohranjati domačo obrt in spominkarstvo, da bi področje obdržalo svojo značilnost. Tem zahtevam je zato podrejena določena davčna politika. Občani so dolžni skrbeti za čim kulturnejšo podobo svojih naselij.

Pomembno mesto pripisujeta statuta urbanizmu, stanovanjski izgradnji in komunalni dejavnosti. Za dajanje pravne pomoči občanom, delovnim in drugim organizacijam pri uveljavljanju njihovih pravic pred sodišči in državnimi organi, pravi osnutek kočevskega statuta, ustanovi občina službo pravne pomoči. To dobo na sedežu občine proti plačilu po tarifi, ki jo predpiše občinska skupščina. Ta lahko določi, da se pravna pomoč lahko nudi tudi na sedežih krajevnih skupnosti ali pri krajevnih uradih.

Statuta govorita v posebnih poglavjih o organizaciji in delu občinske skupščine in njenih organov. Posebno obširna so določila o svetih občinske skupščine. Podrobno so navedene naloge vsakega sveta, ker je nujno, da sveti prevzamejo večji del dela občinske skupščine. Kočevski statut predvideva 12 svetov (ker so iz sveta za kulturo in telesno vzgojo napravili dva) ločeno za vsako področje. Posebno podrobno določa delo svetov osnutek statuta kočevske občine. Razen tega določata statuta območje dela raznih komisij ter pravice in dolžnosti odbornikov občinske skupščine, predsednika občine in drugih občinskih organov. Kočevski statut določa tudi krajevne urade, ki so v Dragi, Ostlinici, Piri in Predgradu, medtem ko jih ribniški ne omenja, pač pa le predvideva njihove naloge in delo.

V poglavjih o družbenem samoupravljanju v občini statuta obširno govorita o načinu dela, sklicevanju in pristojnosti zborov volivcev. Kočevski statut omenja kot obliko samoupravljanja tudi hišne svete. Zbor volivcev lahko skliče poleg predsednika obč. skupščine še svet kraj. skupnosti, obč. ali kraj. odbor SZDL ali petina (v Ribnici deseti-

na) volivcev z območja zbora. Na zborih volivcev lahko sodelujejo vsi občani, ne glede na starost, odločajo pa le tisti, ki imajo splošno volilno pravico (Kočevje).

Oba osnutka velike govorita o ustanavljanju krajevnih skupnosti. Stevila in območij le-teh ne določata, to je prepuščeno občanom. Pri ustanavljanju krajevne skupnosti je treba predvsem upoštevati skupne interese občanov, urbanistično in geografsko celovitost območja, skupne komunalne naprave, gravitacijo prebivalstva glede zaposlitve, skupne interese glede šolstva, zdravstva, prosvete, kulture itd. (statut ribniške občine). Krajevna skupnost lahko predlaga ObS uvedbo krajevne samopriskve, sklicuje zbere volivcev, daje pripombe in predloge na vse akte, ki jih da v razpravo obč. skupščina, sodeluje pri delu organov družbenega samoupravljanja na svojem območju itd. Najvišji organ krajevne skupnosti je zbor volivcev, dohodki krajevne skupnosti pa so: prispevki občanov, dohodki, ki jih doseže z neposrednim opravljanjem nalog s svojega območja, dohodki od delovnih organizacij, del najemnin od poslovnih in stanovanjskih prostorov, ki jih določi skupščina, in participacija na proračunskih dohodkih občine, ki jo določi skupščina z družbenim planom ali odlokom za financiranje konkretnih programskih del krajevne skupnosti (ribniški statut).

Posebna novost v osnutku statuta občine Kočevje je anketa. Občina jo lahko razpiše za vse območje ali za posamezne dele občine, kadar hoče izvedeti in ugotoviti mnenje občanov ali zbrati potrebne podatke o važnejših vprašanjih.

Vedno manj je kaznivih dejanj

Žal pa še ni konca nepotrebnih tožarjenj zaradi meja in potov — Potrebovali bi službo pravne pomoči — Pet let dela poravnalnih svetov

Za leto 1963 je razveseljiva ugotovitev občinskega sodišča v Brežicah, da se število kaznivih dejanj zmanjšuje. Upadajo zlasti prej tako značilni in pogosti pretepi po vaseh in vaških gostilnah. To je prav gotovo posledica kultiviranja mladine, ki ji gostilna ni več edina oblika nedeljskega razvedrila. Nadomeščajo jo kino, televizija in razni mladinski plesi, na katerih točijo tudi brezalkoholne pijače. Res pa je tudi, da je mladine na vasi vedno manj in da vse beži v večja središča in se tam zaposluje. Tudi gospodarskega kriminala ni veliko zaslediti. Sodišče je reševalo nekaj primerov nedovoljene trgovine. S tem se ukvarjajo tisti, ki so zaposleni v tujini. Odkar je prepovedan uvoz avtomobilov, uvažajo zlasti stare rabljene kosilnice in druge stroje in jih skušajo kar najbolje spraviti v denar. Sodišče meni, da bi take primere morala odkrivati oziroma ugotavljati tudi tržna inšpekcija, zato bi jo bilo treba okrepiti.

Poneverb, izkoriščanja službenega položaja in podobnih zadev občinsko sodišče lani ni obravnavalo. Verjetno pa bi bila slika nekoliko drugačna, če bi imeli podatke ostalih sodišč. Tatvin in razni zasebnih tožb zaradi žalitev in klevet je bilo kar precej.

Mladoletnikov je bilo lani pred sodiščem 14, polovico zaradi pretepa, polovico zaradi tatvin in drugih kaznivih dejanj. To so bili prekrški posameznikov, ne pa skupin.

V zadnjem času je začelo sodišče ostreje kaznovati storilce kaznivih dejanj zoper življenje in telo, ker so se začeli pretepi in napadi pogosteje pojavljati.

Tožb za preživnine vedno več

Medtem ko kazenske zadeve nasploh upadajo, je lani število civilnih zadev naraslo kar za 21 odstotkov. Najbolj so porasle tožbe za zvišanje preživnine. Zalostna, a resnična ugotovitev! Preživnine za otroke (zakonske in nezakonske) so bile prej odmerjene v povprečnem mesečnem znesku 2000 dinarjev, sedaj pa znaša to povprečje 4000 dinarjev. In še za to je bila v mnogih primerih potrebna sodna intervencija!

Sodišče v Brežicah je reševalo tudi precej delovnih sporov. Tožena so bila podjetja in zasebni delodajalci. V mnogih primerih pa do

tožbe sploh ni prišlo, ker je sodišče s svojimi pojasnili in obrazložitvami to preprečilo.

Nepotrebnega tožarjenja še ni konec

Ljudje se še vedno radi tožarijo za pota in meje, mnogokrat skrajno zagrizeno. Pri teh tožbah gre običajno za malenkostno vrednost in stranke vztrajajo pri svojem predvsem zaradi "načela". Takih prepripi so značilni za podeželje in imajo vrsto neprijetnih posledic. Sprta soseda si nabirata prilice med znanci in prijatelji in v vasi nastane dva tabora. Sodni stroški vnovet naraščajo in po določenem času se stranke ne pravdajo več zaradi prvotnega vzroka, ampak zaradi stroškov, ki jih nihče ne bi rad plačal. Prav bi bilo, da bi razplamtevanje takšnih sporov, ki nikamor ne vodijo, pomagale dušiti tudi družbeno-politične organizacije, predvsem Socialistična zveza.

Občinsko sodišče opravlja razen sojenja tudi vrsto poslov, ki pravzaprav ne sodijo v njegovo delovno področje. Glavna naloga sodišča je sojenje, to je odločanje s sodno odločbo o zadevah, za katero je pristojno. Sedaj pa običajno sprejme tožbo na zapisnik, izda sodbo in nato napiše še pritožbo, včasih obema strankama. To se je uveljavilo po vojni, ko ni bilo odvetnikov in so ljudje

bodo prostori za gasilce, dvorana za prireditve, klubski prostori, ambulanta in čakalnica za bolnike. Ambulanta in klubske prostore morajo še prizidati.

Letos bodo v Veliki Dolini gradili tudi stanovanjski blok z dvema dvosobnima stanovanjema in tremj samskimi sobami.

Te dni se po vseh okoliških vaseh pripravljajo na zbere volivcev. Na sestankih Socialistične zveze tolmačijo volivcem občinski statut člani krajevnega odbora.

Letos bo na vrsti lovski dom

Za preureditev Lovskega doma v Pišecah izdeluje narčne projektivni biro Region Brežice. Računajo, da bodo stroški adaptacije znašali nekako 3 do 4 milijone dinarjev. V sezoni bo prenovljeni Lovski dom lahko sprejel 250 do 280 gostov. V njem bodo uredili tudi nekaj ležišč, da se bodo gostje lahko zadržali pri njih dalj časa. Ko bo čas za gradnjo, bodo priskočili na pomoč vaščani s prostovoljnimi delom.

dje iskali pravno pomoč neposredno pri sodišču.

Tako je občinsko sodišče v Brežicah sprejelo lani razen 377 pogodb še 246 raznih vlog (tožbe in odgovore na tožbe, zasebne tožbe in pritožbe ter nepravdne predloge) ter 416 zemljiškopravnih predlogov. Opravilo je tudi 283 poskusov poravnav. Vse to pa niso izrecne zadeve sodišča, in misliti bo treba na ustanovitev organa za pravno pomoč. V Brežicah sta sicer dva odvetnika, ki delata tudi za ostala sodišča in ne zmoreta vsega. Pravna pomoč je torej nujno potrebna, najti bo treba le primerne oblike zanjo.

Poravnalna sveta v Pišecah in na Bizeljskem najbolje delata

Sodišče marsikdaj razbremenjuje poravnalni sveti, s katerimi pa sodišča nimajo stalnih in neposrednih stikov. Poravnalni sveti so bili

ustanovljeni leta 1959 in nekateri tudi leta 1961. V občini Brežice sta bila izredno delavna poravnalni svet v Pišecah in na Bizeljskem. Obravnavala sta polovico vseh primerov. Vseh poravnalnih svetov v občini je 12, članov in namestnikov pa 70. Leta 1959 je bilo izvoljenih 39, leta 1960 šest, naslednje leto 18 in 1962. leta sedem.

BREŽIŠKE VESTI

Večina opravlja svojo funkcijo že peto leto, zato je ni čudno, da njihovo delo zadnje čase upada. Člani so se naveličali zastojnega dela in vsi sveti (izjema je poravnalni svet v Globokem) so vpeljali takse. To je razumljivo, razumljivo je pa tudi to, da so ljudje iskali pravno pomoč mimo njih. Obrabali so se neposredno na sodišča, ki za poskus poravnave ni zahtevalo nobene plačila. V poravnalne svete bo treba izvoliti večino novih članov in odpraviti takse, primerno odškodnino za zgubljeni čas pa poiskati iz drugih virov.

Šolarji iz Pišec so uprizorili igrico

Šolska mladina iz Pišec ima svojo lutkovno sekcijo, ki jo vodi učiteljica Mira Podgoršek. Učenci so preteklo nedeljo javno uprizorili lutkovno igrico Lenuh — po ležuh. Prireditelj je bila v gasilskem domu. Bila je dobro obiskana in gledalci so bili zadovoljni z uprizoritvijo.

VOLIVCI, DOBILI STE ODGOVORE!

Občinski odbor Socialistične zveze v Brežicah je te dni razposlal svojim podružnicam INFORMATORJA, v katerem so obdelani vsi zbori volivcev o družbenem planu. Prebivalci vsakega kraja v občini bodo v INFORMATORJU lahko dobili odgovore na vprašanja oz. predloge, ki so jih stavili na zborih. To je prvič, da bodo volivci v tako hitrem času dobili odgovore pristojnih organov črno na belem. Na zborih, ki bodo pretresali statut občine, se vprašanja s prejšnjih zborov ne bodo ponavljala, ker so odgovori zelo jasni in nakazujejo tudi roke za izvršitev posameznih sklepov. Volivci se bodo lahko posvetili samo statutu. O njem že nekaj dni razpravljajo na sestankih, ki jih po vaseh sklicuje Socialistična zveza. Vse pripombe sproti pošiljajo občinski statutarni komisiji. Statut so prejeli vse organizacije in društva, da ga bodo lahko podrobno predalala že pred zbori volivcev. Zborov volivcev bo 22 in sklicani so samo v krajevnih centrih, ne pa tudi v podjetjih. O statutu bodo ljudje razpravljali tam, kjer živijo. Tolmačili ga bodo odborniki in člani političnega aktiva.

Splošna bolnišnica v Brežicah o sebi

Kaj nam pove statut osrednje zdravstvene ustanove v Spodnjem Posavju? — Upravljanje še po starem — Obvezno sodelovanje zavoda tudi s sosednjimi občinami — Za skrajšan delavnik zdaj še ni pogojev — Nagrajevanje bodo uredili do konca leta 1964

Marec je čas intenzivnega obravnavanja statutarov. Občani razglabljajo o njih na zborih volivcev po krajevnih centrih in v delovnih organizacijah. Zapisniki se polnijo s pripombami, bistvenimi in nebitvenimi. Vsakdo ima priložnost, da ob tej razpravi dodobra spozna občino in delovno organizacijo ter svoje pravice, dolžnosti in odgovornosti v delovnem kolektivu in širši družbeni skupnosti.

Te dni razpravljajo o statutu tudi v brežiški bolnišnici. Statut ima svoje značilnosti glede na posebne naloge za-

voda, in njegova določila ne zanimajo samo uslužbencev zavoda, ampak širok krog občanov. Zavod ima predvsem nalogo nuditi bolnikom specialistično zdravstveno pomoč in oskrbo pod stalnim nadzorstvom ter opravljati specialistično službo za zunanje bolnike. Statut omenja med drugim tudi, da je bolnišnica dolžna sodelovati pri reševanju socialnih problemov bolnikov in s tem pomagati pristojnim organom.

Za bralec bo gotovo zanimivo, da vsebuje statut posebno poglavje, v katerem so obdelani odnosi do bolnih in zdravih občanov. V tem pogledu je poudarjeno, da morajo biti odnosi osebja bolnišnice do strank tovariški in še zlasti humani do težkih bolnikov. Vsi bolniki imajo zagotovljeno najboljšo strokovno pomoč in oskrbo, ki jo zavod ob teh pogojih lahko nudi. Pri zdravljenju bolnikov je posebna skrb namenjena prehrani, ki mora ustrezati

VABILO PREBIVALCEM BREŽIŠKE OBČINE

Občinska skupščina v Brežicah in občinski odbor SZDL v Brežicah vabita vse občane, da se množično udeležijo ZBOROV VOLIVCEV, na katerih bodo obravnavali osnutek občinskega statuta. Za posamezne kraje bodo zbori volivcev v naslednjih dneh:

1. Velika Dolina — 22. marca ob 7,30,
2. Jesenice — 22. marca ob 9. uri,
3. Čatež — 22. marca ob 8. uri,
4. Mrzlava vas — 21. marca ob 19. uri,
5. Bušča vas — 22. marca ob 14. uri,
6. Cerkije — 23. marca ob 19. uri,
7. Krška vas — 23. marca ob 19. uri,
8. Skopice — 25. marca ob 19. uri,
9. Brežice — mesto — 26. marca ob 19,30,
10. Brežina — 23. marca ob 19. uri,

11. Zakot — 24. marca ob 19. uri,
  12. Dobova — 22. marca ob 8. uri,
  13. Kapele — 22. marca ob 9. uri,
  14. Stara vas — 22. marca ob 15. uri,
  15. Bizeljsko — 22. marca ob 8. uri,
  16. Orešje — 22. marca ob 19. uri,
  17. Globoko — 21. marca ob 19. uri,
  18. Bojsno — 21. marca ob 19. uri,
  19. Artiče — 22. marca ob 8. uri,
  20. Pišce — 22. marca ob 8. uri,
  21. Sromlje — 22. marca ob 8,30,
  22. Pečice — 22. marca ob 14. uri.
- Ker bomo tokrat obravnavali na zborih volivcev naš najvažnejši občinski dokument — osnutek statuta naše občine — pričakujemo dobro udeležbo vseh občanov!

Lepi obeti v poljedelstvu in živinoreji

Poljedelska proizvodnja zavzema v občini Sevnica vedno pomembnejše mesto v družbenem sektorju kmetijstva in se bo letos predvidoma povečala za 29 odstotkov. Kmetijski zadrugi Sevnica in Krmelj imata za pomladansko setev pripravljenih dovolj umetnih gnojil, zato računajo, da bo pridelek večji kot lani. Tudi jesenska setev je bila zaradi ugodnih vremenskih razmer v redu opravljena in obeta se dobra rast ozimnih žit. V občini so velike travniške površine, zato se bodo potrudili z gnojenjem ž umetnimi gnojili ter se zavzeli za pravočasno košnjo in sušenje sena.

Povečanje živinoreje je predvideno za 6 odstotkov in je odvisno od povečane poljedelske proizvodnje. Pitali bodo več telet kot doslej in jih tudi za plemo več zredili. V vinogradništvu je za letošnja planirana slabša letina, in sicer kar za 16 odstotkov manjša kot lani. Slabšo rodnost pričakujejo zaradi starostne izžarpanosti vinogradov v vsej občini.

V sadjarstvu je v zasebnem sektorju napovedan zmanjšan pridelek zaradi izmenične rodnosti, v družbenem sektorju pa predvidevajo povečanje za celih 90 odstotkov.

V soboto na Bizeljskem 6 poravnav

Poravnalni svet na Bizeljskem je imel v soboto šest razprav in je vse spore ugodno rešil. Svet je bil izvoljen pred petimi leti in je v tem obdobju reševal 218 primerov. Poravnavo je dosegel v 85 odstotkih primerov. Stranke, ki na poravnavo niso pristale, so se obrnile naprej na sodišče, nekaterje pa celo u-molknile. Največ sporov je bilo zaradi zemljišč, obreko-vanij in raznih lastninskih pravic.

Brežiška bolnišnica gradi stanovanja

ŠGP Pionir iz Novega mesta nadaljuje z gradnjo stanovanjskega bloka za Splošno bolnico Brežice; vseljiv bo oktobra letos. V novem bloku bo šest družinskih stanovanj in osem samskih sob. Gradbeni stroški bodo znašali predvidoma 41 milijonov dinarjev. Z dograditvijo tega bloka ne bodo pokrite vse potrebe in bolnišnica bo morala predvideti v prihodnje še več stanovanjskih gradenj.

Z brežiškega prašičjega sejma

V soboto so pripeljali na tedenski sejem v Brežice 1103 do 3 mesecev starih prašičkov in 50 starejših prašičev. Prodali so 1050 prašičkov (800 do 900 din za kg žive teže). Starejše prašiče so prodajali po 330 din kilogram; od 50 so jih kmetje prodali 40. Kljub slabemu vremenu je bila trgovina zelo živahna.

Prosvetni dom v Veliki Dolini končno le pod streho

V soboto, 14. marca, so v Veliki Dolini pokrili prosvetni dom. Ljudje so napravili to s prostovoljnimi delom. Zbralo se jih je okoli 50. To delo bi morali opraviti že v jeseni, pa jih je prehitel sneg. Na srečo je bila zima suha in ni napravila škoda. V novem prosvetnem domu

Matični urad Kapele

V februarju ni bilo rojstev izven bolnišnice. — Umrli so: Terezijske Kramer, preužitkarica iz Jereslavca, 84; Marija Vebie, poljedelka iz Jereslavca, 87; Marija Radnovič, gospodinja iz Jereslavca, stara 85 let.

Matični urad Bizeljsko

V februarju je bila izven porodnišnice rojena ena deklica. — Porok ni bilo. — Umrli sta: Vincenc Najber, poljedelec iz Brezovice, 60; Nežka Latin, gospodinja z Bizeljskega, 47.

Matični urad Dobova

V februarju ni bilo rojstev izven porodnišnice. — Poročili so se: Jože Tomše, delavec iz Velikih Malenc, in Ivana Zorko, natakarica iz Sel pri Dobovi; Franc Savnik, profesor, in Cveta Kovačič, učiteljica, oba iz Dobove; Martin Kečman, uslužbenec iz Malega Orešja, in Terezijska Vučajnik, uslužbenka iz Loč. — Umrli sta: Franc Lubšina, kličevničar iz Gaberja, 57; Jože Topolovec, kmet iz Mosteca, 9.

SPODNJE

Mnenja in želje volivcev sevniške občine

Komunalni problemi spet v ospredju skoraj vseh razprav

Od 24. februarja do 12. marca je bilo v sevniški občini 31 zborov volivcev. Bil je dobro obiskani in tudi razprava je bila zelo pestra. Odborniki so svojim volivcem pojasnjevali načela občinskega statuta in družbeni plan. O družbenem planu so v večini krajev razpravljali že predtem, vendar je bilo zanimanje zanj tudi zdaj veliko. Statut so sprejeli povsod brez pomembnejših pripomb. V razpravi o njem so predvsem zahtevali razna pojasnila. Obsežno so povsod razpravljali o komunalnih vprašanjih, ki so ponekod res pereča.

Poglejmo, o čem so razpravljali v posameznih krajih in kaj prebivalstvo posameznih vasi najbolj tišči:

● **TELČE:** Volivci so na zboru povedali, da bi radi dobili telefon. Akcijo za to pridobitev so že začeli in prosijo za posredovanje občinske skupščine. Zbrali so že precej drogov in pripravljani so tudi sami pomagati pri vseh semejskih delih. Telefon želijo napeljati v vas zaradi velike oddaljenosti, saj bi bila to najhitrejša zveza z ostalimi kraji.

Druga želja volivcev na zboru v Telčah je popravilo ceste Telče-Dole-Skocijan. V vasi so popolnoma odrezane od sveta in cesto nujno potrebujejo. V razpravi so ugotovili, da se nadaljevanje del pri gradnji ceste Telče-Konjsko. Na Telčah ljudje nimajo dobre pitne vode, zato želijo, naj bi čimprej našli vodnjak. Pri čemer bi vaščani radi sodelovali.

● **ZABUKOVJE:** Prebivalce najbolj muči to, ker se nimajo ceste iz Zabukovja v Dol. Želijo bi jo zgraditi, ker pozimi zdravnik tudi v naj-

nujnejšem primeru ne more v Zabukovje.

Precej pritožb je bilo slišati na račun dimnikarske službe. Dimnikarjev ni bilo v vas že 9 mesecev. Volivci so povedali, da so se pred dobrim tednom v vasi Završje vneli saje. Ogenj so na srečo takoj opazili, sicer bi bila vas štirih kmetov uničena. Če dimnikarja ne bo kmalu k njim, bodo vaščani obvestili zavarovalnico. Na zboru je bilo več pritožb zaradi tega, ker pregledi dojenčkov niso v Zabukovju, ampak samo pri Pipanu. Matere morajo zdaj nositi otroke po veliki strmini do Pipana, tiste iz Podvrha in Trnovca pa do tja sploh ne morejo priti. Na zboru so volivci prosili, da bi se to uredilo. Enkrat na mesec bi radi imeli tudi obisk živnozdravnika. Razen tega želijo napeljati v vasi vodovod, pri čemer so voljni sami precej pomagati.

● **TRNOVEC:** Volivci so predlagali spremembo voznega reda za avtobus, ki vozi iz Lončarjevega dola v Sevnico, ker je za šolske otroke iz Podvrha in Trnovca prezdolga. Pot je dolga in otroci, ki hodijo v šolo peš, so že

navsezgodaj utrujeni. Občani so omenili, da jih avtobus večkrat pusti na cesti in peje mimo, kot da jih ni.

● **BLANCA:** Vaški most je nujno potreben popravila in ljudje imajo zanj že pripravljene les, ki ga je treba samo pripeljati iz Impoljce. Čimprej bi radi imeli vodovod. Zdaj uporabljajo kapnico in v primeru požara bi le težko prišli do vode za gašenje. Omenili so tudi več vaških poti, ki jih bo treba popraviti.

● **BOSTANJ:** Razpravljali so o poravnalnih svetih, pravni pomoči, sedemurnem delavniku in raznih komunalnih vprašanjih. Volivci so se zanimali, kako je s cestno razsvetljavo, o kateri so že večkrat govorili. Nujno potrebna bi bila razsvetljava na mostu pri Šmarju, ker bi omogočila varen prehod. Želijo tudi novo trgovino, ker sedanjí prostori ne ustrezajo.

● **STUDENEC:** Želijo bi zgraditi priključek ceste iz Završja na Rovišče. Tudi prostora za sestanke nima, zato bi bila v vasi potrebna dvorana. Kritizirali so cesto III. reda, ki pelje skozi Studenec na Rako. Že zelo dolgo ni bila posuta, zato je vsa rebrasta. Na zboru so izvolili nov poravnalni svet.

● **POKLEK—SELCE:** Volivci razpravljajo predvsem o davkih, sečnih dovoljenjih, o družbeni kmetijski proizvodnji, arondacijah in preživinah. Pogrešajo obrtnike, predvsem kovače in kolarje.

Podobno so potekali tudi ostali zbori, ki jih danes ne omenjamo. Vsak kraj ima svoje probleme. Marsikdaj jih ni mogoče rešiti samo z dobro voljo in z lastnimi silami. Vsem hkrati ne bo mogoče ugoditi in nekateri bodo na vrsti prej, drugi pozneje.

JOZICA TEPPEY

RAZMIŠLJANJA O DRUŽBENEM PLANU SEVNIŠKE OBČINE

Osebna potrošnja zaostaja — stop zaposlovanju!

Preveliko zaposlovanje zmanjšuje zaslužek posameznikov

Po predvidevanjih družbenega plana se bo letos narodni dohodek v sevniški občini povečal za 11,2 odstotka. Vzporedno s tem bi se morala povečati tudi realna osebna potrošnja. To povečanje bo ob upoštevanju predlogov gospodarskih organizacij znašalo skupaj 9,4 odstotka. Če bi ob takšnih pogojih ostalo bo s skladom za nakup sta-

število zaposlenih nespremenjeno, bi bilo gibanje povsem usklajeno, tako pa je sorazmerno porušeno. Število zaposlenih se povečuje za 13,8 odstotka, kar dokazuje, da se bo produktivnost zmanjšala. Delno bo to povzročila spremenjena struktura kmetijske proizvodnje ter občuten izpad proizvodnje v Jugotaniu, Kopitarni in konfekciji Lisca. Veliko povečanje zaposlenih bo slovo zavrij tudi povečanje osebnih dohodkov posameznikov tako v kmetijstvu kot v industriji.

Sodeč po gibanju življenjskih stroškov v preteklem obdobju, tudi v letu 1964 ni moč pričakovati popolne stabilizacije cen, ker dolgoročni proces usklajevanja cen kmetijskih izdelkov s cenami industrijskih izdelkov še ni končan. Povečanje cen nekaterih prehranskih proizvodov v drugi polovici lanskega leta bo vplivalo na višino življenjskih stroškov v letošnjem letu. Delovne organizacije bodo morale skrbeti, da se bodo osebni dohodki povečali v skladu z doseženo produktivnostjo in poslovnim uspehom. Pri tem je važno upoštevanje razmer in pogo-

jev, v katerih je bil čisti dohodek ustvarjen. Večjo pozornost bo odslej treba posvetiti proučevanju in določanju meril za kvaliteto, za prihranke pri materialu in za boljše izkoriščanje strojev. Predvsem ta merila naj bi vplivala na udeležbo posameznih članov kolektiva pri čistem dohodku. Ustrezna merila bo treba proučevati in uvajati tudi za delo strokovnjakov, ker takšna usmeritev pogojuje povečano storilnost v celotni delovni organizaciji — na vseh delovnih mestih.

Sistem delitve osebnih dohodkov še ni do kraja izpopolnjen v ustanovah (šolah, zdravstvenih zavodih in organi javne uprave), kjer se merila delitve po delu še ne uvajajo. Marsikje so bila do sedaj odločujoča le sredstva, s katerimi je ta ali ona ustanova razpolagala.

Osnovo za stabilno naraščanje osebne potrošnje predstavlja tudi hitrejša razvijanje uslužnostne obrti, trgovine varnostne službe za šolske in predšolske otroke, obratov družbene prehrane ipd. Delovne organizacije naj bi po usmerjalnih predlogih družbenega plana za to leto predvsem upoštevale, da je edino skladna rast osebne potrošnje in produktivnosti dela pojo za bogatenje komunne. To je tudi zagotovilo za večji razmah gospodarstva v prihodnjih letih.

Produktivnost v občini bo v primerjavi z lanskim letom za 1,4 odstotka manjša, na kar bo vplivalo predvsem zaposlovanje novih delavcev v industriji in kmetijstvu. Vse ostale panoge predvidevajo povečanje delovne storilnosti in pri tem je na prvem mestu obrtna proizvodnja, ki povečuje produktivnost za 18,5 odstotka. Novo delovno silo bo treba vedno bolj preračunano zaposlovati, sicer se dolgo ne bo mogoče govoriti o 42-urnem delovnem tednu. Prehod na skrajšan delavnik bo možen ob spremenjenem in izpopolnjenem organizaciji dela, ustrežnejši kadrovski zasedbi delovnih mest, izboljšanih merilih za delitev dohodka in modernizaciji proizvodnega procesa. Večina podjetij v sevniški občini o tem že razmišlja in večina jih tudi

ugotavlja, da trenutno za skrajšanje delovnega časa še ni pogojev. Ponekod so že začeli z akcijo za racionalnejšo izrabo delovnega časa, saj se prav tu skrivajo še bogate rezerve, ki jih bo treba vztrajno odkrivati.

Slabo spričevalo krmeljskega ansambla

Nedavno je v Loki gostoval instrumentalni ansambel iz Krmelja. Zvečer istega dne je gostoval tudi v Boštanju. Obakrat pa je bilo občinstvo zelo nezadovoljno. Ob visoki vstopnini (160 in 100 dinarjev) dvorana ni bila niti pol zasedena. To tudi ni čudno, saj take zasoljene šale, kakršne so imeli gostje na programu, ne spadajo niti v gostilno, kaj šele v dvorano kulturnega doma. Priveditejši bi se pač morali zavedati, da je loško občinstvo, kjer ima Prosvetno društvo Primoža Trubarja lepo tradicijo, zahtevno in kritično. Nihče ni proti nastopom glasbenih ansamblov, morajo pa biti dostojni. Za ob predstavi krmeljskih gostov ne bi mogli reči, da sta bili dostojni.

PD »Primož Trubar«
Loka pri Zidanem mostu

Kopitarna bo opremila kovinarsko delavnico

Občinska skupščina Sevnice je na zadnji seji izglasovala poročeno izjavo Kopitarni iz Sevnice za najetje posojila iz sklada skupnih rezerv v znesku 6 milijonov dinarjev. Podjetje namerava nabaviti za 13 milijonov 230 tisoč dinarjev razne opreme za svojo kovinsko delavnico. Tovarna bo še letos napravila v kooperaciji s strojnimi tovarnami v Trbovljah za 102 milijona 773 tisoč dinarjev izdelkov, kar dokazuje, da se bo dopolnitev strojne opreme hitro obrestovala. Posojilo je odobreno za dobo treh let.

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj s.jr in novi naslovi

Prispevek delovnih kolektivov za izobraževanje, zdravstveni dom in komunalno

Po razpravi na obeh zborih je občinska skupščina Sevnica na zadnji seji sprejela priporočila glede prispevkov za skupne potrebe občine, katero naj bi izglasovali organi družbenega in delavskega upravljanja v delovnih organizacijah.

Ker se z zveznimi predpisi povečuje stopnja prispevka za kadre od enega odstotka na 2,5 odstotka, se glasi priporočilo takole:

1 odstotek od burto osebnih dohodkov naj uporabijo delovne organizacije za izobraževanje in štipendiranje v delovni organizaciji, pol odstotka naj bi po sklenitvi pogodbe odvajale delavski univerzi Sevnica za strokovno in splošno izobraževanje, 1 od-

stotek pa naj bi odvajale v investicijski sklad za gradnjo šol II. stopnje in Celje.

■ **Občinska skupščina nadalje priporoča**, naj vse delovne organizacije vplačajo za leto 1963 1 odstotek od neto osebnih dohodkov v občinski investicijski sklad za gradnjo zdravstvenih objektov, za letošnje leto pa 2 odstotka. Ta sredstva so namenjena za nov zdravstveni dom, ki ga bodo začeli graditi prihodnje leto.

■ **Iz stanovanjskega sklada občine Sevnica** bodo letos gradili zgradbo z 20 stanovanji. Skupščina opozarja delovne organizacije, naj

pravočasno sklenejo pogodbeni, po kateri bodo še letos položili 70 odstotkov predračunske vrednosti, stanovanjski sklad bo namreč letos lahko sodeloval pri gradnji tega objekta le s 30-odstotnim posojilom, ker bo pretežni del svojih sredstev vložil v gradnjo osemletke v Sevnici.

■ **Delovne organizacije v občini Sevnica** bodo sklepele tudi o enopolndnevem zaslužku vseh zaposlenih, ki bo šel kot prispevek za komunalna dela. V občinskem proračunu za komunalno dejavnost ni bilo moč zagotoviti nobenih sredstev v ta namen, zato si obetajo pomoč od gospodarskih organizacij.

žitev ali pripojitev k drugemu stacionarnemu zavodu, oziroma če gre za pripojitev nekakega drugega stacionarnega zavoda k bolnišnici Brežice.

Ustanovitelj bolnišnice je občinska skupščina Brežice. Medsebojne odnose ureja zakon in obojestranski dogovor. Spriče obsežnega zaledja, ki je vezano na brežiško bolnišnico, je zavod dolžan ob posredovanju občinske skupščine Brežice sodelovati z občinskimi skupščinami Videm-Krško in Sevnica ter z nekaterimi občinami na Hrvaškem.

Zavod je razen tega dolžan skrbeti za medsebojno sodelovanje z drugimi zdravstvenimi ustanovami, delovnimi in družbenimi organizacijami. Namen takšnega sodelovanja je strokovno izpopolnjevanje zdravstvenih delavcev ter spoznavanje splošne problematike v zvezi z organizacijo in metodami dela v zdravstvu.

Svet zavoda in upravni odbor sta dolžna sodelovati z družbenimi in strokovnimi organizacijami znotraj zavoda predvsem takrat, ko gre za pravice posameznikov oziroma celotnega kolektiva. Te organizacije so: društvo bolničarjev in društvo medicinskih sester, osnovna organizacija ZKS, sindikalna organizacija in mladinski aktiv.

SEVNIŠKI VESTNIK

Sestavni deli statuta so razni pravilniki, na primer: pravilnik o higiensko-tehnični zaščiti pri delu, pravilnik o izobraževanju, pravilnik o delitvi dohodka, pravilnik o delitvi osebne dohodka in drugi. Vsak delavec, zaposlen v zavodu, ima pravico do osebne dohodka po načelih delitve po delu. Osební dohodek je odvisen od njegovega lastnega dela, od uspeha njegove delovne enote in od uspeha celotnega zavoda. To nagrajevanje bo treba še izpopolnjevati in se približati kar najbolj objektivnim merilom, čeprav je določanje v tej stvari včasih izredno težko. Najnižji osebni dohodek je 20.900 dinarjev mesečno. Manjše prejemke od 25.000 dinarjev ima 21 članov kolektiva. Do konca letošnjega leta bo to v glavnem urejeno in le še trije člani bodo zaslužili po nekaj sto dinarjev manj kot 25.000.

Skrajšan delavnik za letos še ne pride v poštev. Ob sedanji organizaciji dela bi morali zaposliti vrsto novih moči, kar pa ne bi bilo smotno. O organizacijskih spremembah bodo začeli razpravljati meseca maja. Šele po notranjih rezervah bo možen prehod na 42-urni delovni teden tudi v brežiški temeljiti proučevati in izkoriščanju vseh bolnišnični. JI.

POSAVJE

Adlešičani vabijo na krajevni praznik

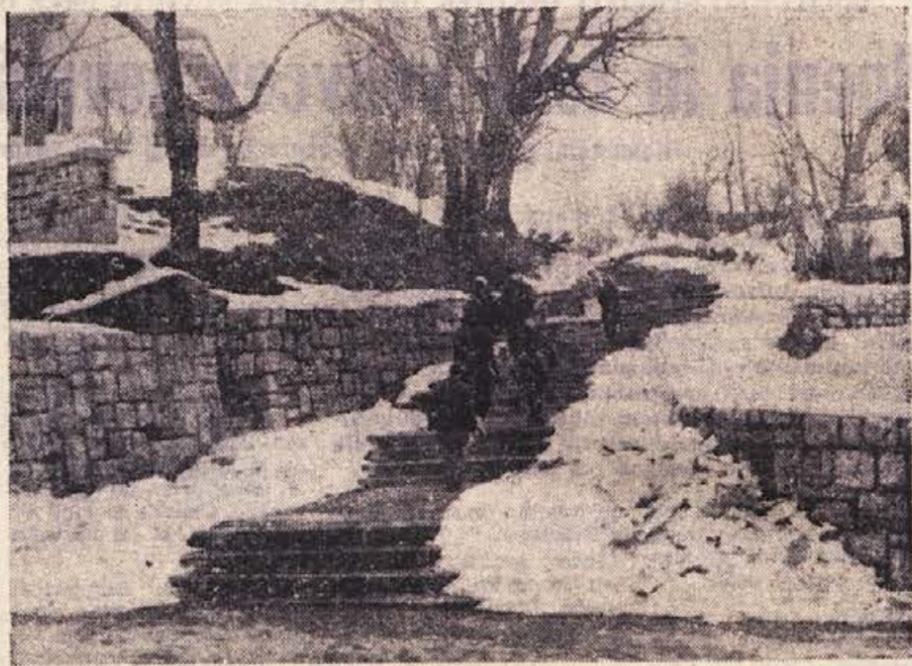
Tudi letos bomo prebivalci Adlešičev in okolice praznovali 22. marec, naš krajevni praznik. Znova se bomo spomnili težkih marčevih dni iz leta 1945, ko se je za našo svobodo odigrala v naših krajih krvava tragedija. Takrat so okupatorji ob pomoči ustašev požgali in izropali 7 vasi našega območja. O takratnem napadu smo v našem domačem tedniku že večkrat pisali, zato tu ne bi ponavljali znanih dejstev. Raje bi danes povedali, da vojne rane še vedno niso zaceljene. Naše področje je šlo pred vojno približno 1500 prebivalcev, od teh pa se jih 96 po vojni ni vrnilo na svoje domove. Padli so za svobodo ali pa umrli v internaciji. Grobovi naših

nekaj manj kot 5 milijonov dinarjev, vrednost opravljenega dela pa je najmanj desetkrat večja. Naši kraji so pasivni in precej mladine je odšlo za kruhom v industrijske kraje, pa vendar se pozna na predek in dih novega časa v sleherni vasi. Redka so gospodarstva, ki nimajo radijskega sprejemnika. Zadnje čase se spet bolj zanimamo za domačo obrt. Naši kraji pa vendarle niso brez skrbi. Tako v Marindolu ne morejo razumeti, da morajo še vedno svetiti s petrolejkami, čeprav je elektrika že v vasi. Posebno poglavje je pitna voda v Adlešičih. Prosvetna dvorana bi bila nešteto krat polna, zdaj pa mora dostikrat množica ljudi domov, ker je premalo prostora. Tudi mi bi včasih radi videli kako gostovanje, pa ga zaradi pomanjkanja prostora ne moremo. Menimo, da ljudska oblast ne bi smela pozabiti na hribovite in oddaljene kraje, saj si tudi tu želimo kulturnega napredka. Kmetijstvo bo ostalo še naprej in kakor beremo, naj bi dajalo skupnosti celo več pridelkov kot doslej. Zato pa je potrebna tudi ustrezna pomoč!

S takimi in podobnimi željami grede prebivalci Adlešičev in okolice v letošnji praznik 22. marca. V soboto zvečer bo ob 19. uri v soli kino predstava, v nedeljo zjutraj pa bomo odprli razstavo adlešičkih ročnih del. Ob 10. uri se bodo pomerili strelci iz Črnomlja in Adlešičev, ob 13. uri bo slavnostna seja predstavnikov družbenih ter političnih organizacij, ob 14.30 pa slavnostno zborovanje s kulturnim programom na prostem.

Vabimo nekdanje borce, aktiviste, znance in prijatelje naših krajev, da nas v nedeljo obiščejo. Pridite in prepričajte se znova, da vas bomo sprejeli s prisrčno belokranjsko gostoljubnostjo.

Alojz Cvitkovič

Sneg za to leto slovo je že vzel... (Črnomaljska razglednica iz zime 1963/64)

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

rojakov so na Rabu, v drugih italijanskih taboriščih in v nemških taboriščih smrti. Med nami živi 35 vojaških vojni invalidov in 69 družinskih invalidov. Kljub žrtvam ter požganim in izropanim domačijam pa naši ljudje niso klonili. Z izrednim delovnim pletom smo začeli obnavljati naše vasi in leta 1947 je bila obnovljena zadruga v Adlešičih najboljša v Sloveniji. Takrat smo dobili tudi republiško nagrado. V obnovi vasi smo vložili

NI ŠKODA DENARJA?

Družini Butala in Bobič iz Črnomlja sta že dalj časa sprti, ker Bobičevi branijo Butalovim hoditi po poti, ki pelje mimo njihovega vrta. Zaradi

Občinski odbor ZB v Črnomlju je pred kratkim organiziral širši posvet, katerega so se udeležili zastopniki krajevnih organizacij in vseh, ki se v občini ukvarjajo s problematiko borcev NOB. Beseda je tekla o novem osnutku pokojninskega zavaro-

vanja. Po daljši razpravi in izmenjavi mnenj so sklenili dati nekatere pripombe, za katere menijo, da bi jih bilo treba upoštevati.

V osnutku je predvidena pravica do polne pokojnine le spomeničarjem, borci iz leta 1941, 1942 in tisti, ki so pred 9. 9. 1943 odšli v partizane

in nimajo spomenice, pa spadajo v isto pokojninsko kategorijo. Prav bi bilo, da bi se jim vsako leto udeležbe v NOB priznalo z določenim odstotkom.

Razen tega so na posvetu sklenili opozoriti pristojne organe na izjemne primere, ki so značilni prav za Belo krajino in bi jih bilo treba z zakonom urediti. V partizane je šlo največ zasebnih kmetovalcev, ker pred vojno delavstva na tem področju še ni bilo. Po osvoboditvi so ti ljudje spet začeli delati na svojih kmetijah in razen partizanskih let nimajo priznane

nobene delovne dobe. Mnogi od teh partizanov kmetovalcev so v povojnih letih zboleli, kar je posledica NOB. Ker so to kmetje, imajo pravico le do 50-odstotnega brezplačnega varstva, marsikje pa denarja za plačilo ostalih 50 odstotkov ni, zato se večina teh borcev sploh ne zdravi. Na posvetu so predlagali, naj bi novi pokojninski zakon uredil razmerje družbe tudi do teh kmetovalcev in jim omogočil vsaj brezplačno zdravstveno varstvo.

Oba predloga so prek pristojnih republiških organov poslali zvezni skupščini.

tega se vedno zmerjajo in tožarijo; sovraštvo gre celo tako daleč, da se zmerjajo tudi ostali stanovalci obeh hiš.

Občinsko sodišče v Črnomlju je pred kratkim obravnavalo prepir in žaljivke med Bobičevo hčerko Dragico, poročeno Sorli, in stanovalcem Butalovih Brankom Kočevarem in njegovo ženo Miro.

»Škis metliški!« — »Ali bi rada 5.000 din? Dobila jih boš, prej pa ti razbijem glavo!« — Hudič grdi, črni!« Takele in še hujše žaljivke kar dežujejo iz ust enih in drugih ob srečanju, ljudje pa se smejejo.

Dragica Sorli je bila obsojena na plačilo 14.000 din. Branko Kočevar na 3.000 din in Mira Kočevar na 4.000 din. Sodišče je prepričano, da bo edine denarna kazen v tem sporu zalegla.

Jutri bo skupna seja občinske skupščine

Predsednik občinske skupščine v Črnomlju inž. Rado Dvoršak je sklical za jutri, 20. marca, 11. skupno sejo občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti; začela se bo ob 8. uri v sejni dvorani občinske skupščine. Pregledali bodo sklepe 9. in 10. seje, nato pa bosta na vrsti poročila o delu občinskega sodišča v Črnomlju in poročilo občinskega sodnika za prekrške. Odborniki se bodo seznanili tudi s poročilom o delu medobčinskih inšpekcijskih služb, razpravljali bodo o zaključnem računu obč. proračuna za 1963, pa tudi o predlogih za krajevne samopriskpeve za vasi Tribuče, Vinico in Strekljavec.

Prihodnji teden bo posvet štipendistov

25. marca bo v Črnomlju posvet vseh štipendistov srednjih šol in visokošolcev s predstavniki tovarn, podjetij, zavodov in občinske skupščine, kakor tudi družbeno političnih organizacij, ki štipendije nudijo. Pogovoriti se bodo o nizkih štipendijah in boljši povezavi med štipendisti in štipenditorji ter skušali najti ustreznejšo obliko sodelovanja, ki je nujno potrebna. Ugotovitev, da je treba z dogledanjem politično štipendiranja v Beli krajini prenehati, je že stara, zato upamo, da bo posvet vendarle prinesel uspešne sklepe.

17 milijonov za socialno varstvo

V družbenem planu za 1964 je za potrebe socialnega varstva v občini Črnomelj odobrenih 17 milijonov dinarjev. Referat za socialno varstvo in pristojni svet sta sicer izkazala potrebo po 23 milijonih, ki bi bili potrebni za kritje najnujnejših potreb, toda v proračunu je bilo premalo sredstev. Treba se je spoprijazniti z ugotovitvijo, da je občina premalo razvita, da bi lahko zadostila velikim potrebam, ki brez dvoja so prav na področju socialnega varstva. V primerjavi z lanskim letom, ko je bilo v te namene v proračunu odobrenih 9.500.000, porabljenih pa nekaj več kot 10 milijonov dinarjev, je letošnji znesek vendarle precej večji.

OBLJUBA DELA DOLG

V občini Črnomelj so pri vpisu posojil za Skopje zbrali od posameznih vpisnikov 20.809.000 din; do 12. marca, tri dni pred zaključkom vpisa, je bilo vplačanih 18.243.000 din. Verjetno se je vsota zadnji dan vpisa precej zvišala, ker mnoga črnomaljska podjetja prav takrat izplačujejo osebne dohodke. Kljub temu je računati na manjši izpad sredstev, ker so se nekateri vpisniki medtem odselili v druge občine.

Delovne organizacije iz črnomaljske občine so obljubile Skopju pomagati s 5.250.000 din iz lastnih sredstev. Tudi te svoje obljube niso povsem izpolnile, saj je bilo do 12. marca vplačanih le 3.330.000 dinarjev.

Kdor se je ob skopski nesreči odločil pomagati ponesrečencem, je povsem prostovoljno podpisal vsoto, zato res ni lepo, če bomo za koga ugotovili, da je imel vsa usta polna obljub, pri plačilu je pa manjkal. To velja tako za posameznike kot delovne organizacije.

Jakobu Špringerju v slovo

6. marca so v Petrovi vasi pri Črnomlju pokopali 65-letnega Jakoba Špringerja. Pokojni je imel zelo pestro, vendar ne preveč rožnato življenje pot. Ko je odrasel, ga je potegnila v svoj vrlinec prva svetovna vojna. Nekaj časa je živel na Koroškem in v Radgoni. Ko je stekel vojaško

Drugo vojno je preстал na Rabu, kjer je bil v internaciji. Po vrnitvi domov je postal okrajni kmetijski referent v Črnomlju. Tedaj pa so se že pokazali znaki utrujenosti. Polastila se ga je sáhrbina bolezen. Kmalu je moral obleči bolniško haljo, ki je ni več stekel. Čeprav je bil na bolniški postelji, se ni mogel odpovedati knjigam in urejanju lepotičnega drevja in cvetličnjaka na vrtu novomeške dolnišnice.

Jakob Špringer je bil več let sodelavec Dolniškega lista. V njem je objavljal sestavke pod psevdonimom Belokranjski kmet. Tako je skušal tudi širši javnosti svetovati, kako je treba gojiti drevje, vinograde itd. Pogreb je bil v hudem snegnem metelu. Od njega so se poslovili štuvilni domačini in predstavniki gasilskega društva v Petrovi vasi, kateremu je bil pokojni Špringer 16 let tajnik. Poslovilne besede je imel Mihael Bučik iz Mihelje vasi, ki je orisal pestro, vendar trdo in prehtro končano pokojnikovo življenjsko pot. Jakob Špringer je bil vzor belokranjskega clovoča, zato se ga bodo vedno spominjali.

I. K.

Prodaja kruha v Semiču še vedno ni urejena

Ze večkrat je bilo na zborih volivcev načeto vprašanje o preskrbi prebivalstva Semiča s kruhom in z zelenjavo, toda stvar se ni kaj prid obrnila na boljše. Kruh peče pekarija semiškega Obrtnega servisa; podjetje več ali manj zadovoljivo opravlja svojo nalogo. Prodaja kruha pa nikakor ni njegova stvar! Zato servis sploh nima dovoljenja niti ne ustreznih prostorov. Za prodajo kruha se torej mora pobrigati trgovina. Trenutno kruh sicer prodajajo v novem trgovskem lokalu, ki popolnoma ustreza tudi za te namene, stvar pa je pereča za teden, praznike in sploh za čas, ko je trgovina zaprta. Zato bi prodajo kruha lahko uredili samo s posebnim lokalom, kjer bi prodajali tudi sadje in zelenjavo in ki bi bil odprt tudi ob nedeljah in praznikih dopoldne. O tem bo treba razmisliti, na prihodnjem zboru občanov v Semiču pa bi se pomenili tudi o tej pereči zadevi.

Razočaranje na valu 202

Ze pred štirimi leti so v Črnomlju začeli govoriti o tem, da bi na Mirni gori zgradili relejno radijsko in TV postajo, vendar je zamisel zamrla. Po daljšem premoru pa je SZDL spet sprožila zadevo in prišlo je tako daleč, da so se začeli razgovori s predstavniki RTV Ljubljana. Lani oktobra je bil skupen posvet predstavnikov občine in RTV, kjer so se zmenili, da bo občina postavila anteno in opremila studio v Črnomlju za lokalno radijsko postajo, razen tega bo zgradila cesto od koče do vrha Mirne gore. RTV je obljubila postaviti televizijski pretvornik v domu, hkrati pa bi morala začeti z gradbenimi deli na vrhu Mirne gore za relejno postajo. Pokazalo pa se je, da je ena stranka besedo držala, druga pa ne. RTV je za področje Črnomlja poslal srednjevalovni oddajnik, kasneje pa še UKW oddajnik, ki je bil montiran v domu na Mirni gori in posreduje prvi program radia Ljubljane vsej Beli krajini in tudi delu sosednje Hrvaške, kjer živi precej Slovencev. Pri TV pretvorniku, ki bi ga morala po dogovoru RTV namestiti na Mirni gori, pa se je zataknilo. Sporočili so, da je pretvornik naročen pri podjetju ELRAD v Gornji Radgoni, in ko so Črnomaljši stopili v stik z omenjenim podjetjem, so dobili zagotovilo, da je z njihove strani vse pripravljeno za montažo oddajnika. Kmalu nato pa se je razširila vest, da si je začel RTV pomisljati zaradi moštenj (o teh prej sploh ni bilo govora) in da je zelo na tesnem s sredstvi. Na račun teh obljub so mnogi Belokranjci že kupili televizorje, zdaj pa močno godrnjajo, ker je sprejem zelo slab. Ljubljanskega programa skoraj ni mogo-

če sprejemati, razen tega so tudi pri zagrebškem programu silne motnje. Nejevolja občanov je prišla do izraza tudi na seji skupščine, kjer so člani zahtevali pojasnila, vendar jim odgovora nihče ni mogel dati. Tovariši, ki se ukvarjajo s to stvarjo, pa tudi občinski odbor SZDL so že večkrat pisмено zahtevali pojasnila od RTV, odgovora pa doslej še ni.

Prilpave za lokalno radijsko postajo, ki bo delovala v internatu, lepo napredujejo. Tam je že oddajnik, občina je postavila nov antenski sistem in ureja studio, ki bo v enem mesecu dograjen. Zdalj tečejo razgovori o tem, kako bi izpeljali organizacijo programa: ali prek delavske univerze ali samostojno.

Radio Črnomelj bo posredoval poslušalcem komentarje z zasedanj občinske skupščine, poročal bo o delu svetov, tolmačil odloke, seznanjal občane z delom društev in organizacij, razen tega pa bo imel na programu več poljudnih predavanj o kmetijstvu, turizmu itd. Dokončen program bo sestavil uredniški odbor, verjetno, pa se bo treba odločiti za dva sproveda. Enega za mesto, drugega za okolico Črnomlja z Dragatušem in Semičem.

Črnomaljši so kljub skromnim sredstvom, s katerimi razpolagajo, storili vse, kar so obljubili, zato ni prav, da se je RTV zavil v skrivnosten molk. Če si je premislil, bi moral to vsaj sporočiti pristojnim organom v Črnomlju in tudi povedati, zakaj.

Ker pa letos mineva 20 let, odkar je bil med NOB ustanovljen v Beli krajini Radio OP, pričakujemo od RTV Ljubljana vendarle malo več razumevanja.

Prebivalci metliške občine o statutu

Osnutek statuta občine Metlika so občani prejeli že pred tedni in je bilo o njem do zdaj precej razprav po raznih svetih, komisijah, upravnih odborih, organizacijah itd. Statut bodo od 22. do 25. marca po vsej občini obravnavali na zborih volivcev, na kar bo pregledano in predloženo besedilo statuta v začetku prihodnjega meseca prišlo na sejo občinske skupščine.

METLIŠKI TEDNIK

priskevek poravnali tudi z delom, materialom ali vožnjami.

Na isti seji občinske skupščine je bil sprejet tudi odlok o ustanovitvi družbenega sklada za kulturno dejavnost. Sredstva sklada, v katerega se bodo stekale predvsem dotacije občinske skupščine in prispevki gospodarskih in družbenih or-

ganizacij, so namenjena za financiranje amaterskih in poklicnih kulturnih dejavnosti v občini. Razen sredstev za nove oblike kulturnega življenja (klubi itd.) bo treba zagotoviti zadostna sredstva predvsem standardnim kulturno-prosvetnim dejavnostim v občini, to je godbi, tamburašem in folklornim skupinam.

Klub v Metliki so družbene organizacije pred kratkim dodelile v upravo metliški mladini, ki je pokazala, da se misli resno lotiti dela. Mladinci so izdelali dovolj bogat delovni načrt, ki ga bodo s pomočjo Sveta prosvetnih društev, Ljudske univ. verze in drugih še izpopolnili. Minuli petek so pripravili satirčno-zabavni večer. — Izšla je tudi že četrta številka njihovega ciklostiranega časopisa »Čas hita«.

Pogled v trikotajo metliške BETI

Teško pričakovanje

Trebanjska občina bo v dveh letih investirala v pospeševanje gospodarstva 3 milijarde 187 milijonov dinarjev. To bo omogočilo, da bo zaposlen skoraj vsak sedmi občan, brutoprodukt pa se bo povečal za blizu petkrat. Najprej bodo na vrsti rekonstrukcije industrijskih podjetij

Od prvega glasu, da se je trebanjska občina odločila iti hitreje v sodobno gospodarstvo, do danes, ko je že znan vsaj okvirni koncept pospeševanja, se je najbrž malokdo vprašal, kakšnega pomena bo to za občino, ki velja za eno manj bogatih v ljubljanskem okraju. Vendar je že to, da se je v »osnovi« premaknilo naprej, vredno največje pozornosti. Zlasti se bo s tem strinjali tisti, ki malo bolj pozna napore, s katerimi so se delovni ljudje trebanjske občine prebijali do uspehov na posameznih področjih. Pripravljeni so torej načrti, ki bodo bistveno posegli v napredek in na podlagi katerih bo možno urediti ves nadaljnji tok prizadevanj in dejavnosti. Do pričetka uresničevanja teh načrtov ni niti preveč daleč, vendar se zdi čas, ki nas loči od tega, dolg in poln težkega pričakovanja.

Brutoprodukt bo povečan na 15 milijard 118 milijonov, vrednost osnovnih sredstev pa se bo povečala od sedanjih 913 milijonov na 4 milijarde 122 milijonov dinarjev. V tem je glavni odgovor, zakaj gre občina v investiranje takšnih vsot.

1 milijardo 429 milijonov dinarjev investicijskih sredstev nameravajo porabiti letos, ostalo pa v letu 1965. Letos so na vrsti zlasti velike rekonstrukcije že obstoječih podjetij, kot so: TSS »Mirna«, »Dana«, obrat »Iskra«, »Kemo-oprema« in kovinski obrat »Litostroja« v Trebnjem. Razen tega bo v sklopu kmetijskega gospodarstva grajena tovarna kletov in pitilnice za 1.000 stojišč goveje živine, ter nabavljena potrebna kmetijska oprema.

V posameznih gospodarskih organizacijah se bodo investicije tako obrestovale: tovarna šivalnih storij »Mirna« bo povečala brutoprodukt za 1 milijardo dinarjev, »Dana« za 500 milijonov, »Iskra« za okrog 200 odstotkov, kovinski obrat »Litostroja« za 10-krat, »Kemo-oprema« za 100 odstotkov, družbeno kmetijstvo (kmetijska zadruga in posestvo) pa za 50 odstotkov. Večja investicijska sredstva so predvidena tudi za trgovino, ki naj bi ustvarila za 30 odstotkov večji brutoprodukt.

Z uresničitvijo gospodarskega in investicijskega načrta bo trebanjska občina zastavila močne temelje vsernu nadaljnjemu razvoju in hitrejši krepitvi ekonomske baze.

TREBANJSKE NOVICE

da ima za zadovoljevanje potreb svojih občanov prešibko ekonomsko bazo. In še: kaj je 852 zaposlenih v primerjavi s 17.000 prebivalci, ki jih ima občina? Kaj je 3 milijarde 380 milijonov dinarjev brutoprodukta? Vsekakor premalo enega in drugega. Investicijska sredstva, ki jih nameravajo porabiti za pospeševanje gospodarstva in jačjenje ekonomske baze, se bodo med drugim tako obrestovala: na novo se bo lahko zaposlilo 1.322 ljudi, bru-

Ali nam ne bi »GORJANCI« vsaj odgovorili?

Ze pred tedni smo v Dolenjskem listu brali dopis glede slabih avtobusnih zvez Semiča z Ljubljano. S tem dopisom smo hkrati zaprosili prevozno podjetje »GORJANCI«, kjer jih prosimo za nujno da naj pove, kako misli glede smeri za to edino zvezo, ki jo ima Semič z Ljubljano, a doslej ni bilo odgovora.

Resnično se čutimo prizadeti! V Semiču ustvarjamo na leto že več kot 2 milijardi bruto proizvodnje, na voljo pa nam je samo ena avtobusna zveza z Ljubljano, pa še ta je speljana tako, da ima do Ljubljane veliko postaj, saj stoji skoraj pri vsakem kozoletu od Ivančne gorice do nas. Ali se to vendarle ne bi dalo kako urediti? Menim, da bi morali nujno imeti direktno progo do Novega mesta in po avtomobilski cesti v Ljubljano ali pa vsaj prek Zagradca na Ivančno gorico. Menda bi se dala urediti stvar tako, da potnik ne bi potreboval iz Semiča do Ljubljane 3 ure! Čas je zlato, tako radi pravimo, dolga proga pa je utrudljiva tudi za soferja.

Cudimo se, da tam, kjer

ima podjetje SAPTURIST svoje proge, hočejo imeti zaradi prestiža (kakor če bi uš kasljala iz opank!) proge tudi vsa mala podjetja — tam, kjer jih prosimo za nujno progo, pa se nihče ne zveni za nas. Bo to pismo kaj začelo? Cudim se, da integracija ni zajela tudi nekaterih avtobusnih podjetij, saj bi bila prav tu nujno potrebna. Transportna podjetja se ne bi smela zapirati v lokalne meje, večje podjetje pa ima tudi sicer več možnosti za vestranski razmah.

Franc Dergano

Specializirani sejem pohištva v Kölnu je pokazal, da vlada na trgu Zahodne Nemčije je zanimanje za uvoz pohištva. Jugoslovanska podjetja so na sejm ušlenila pogodbe za 1.058.125 dolarjev, pričakujejo pa še podpis novih pogodb, katerih vrednost bo znašala okrog dva milijona dolarjev.

Januarja je dosegla steklar na v Brastniku zadovoljive izvozne rezultate. Predvideni izvoz za 68.000 dolarjev so presegle kar za 13.510 dolarjev. Največ so izvozili v Zahodno Nemčijo, Belgijo, Italijo in ZDA.

Darinka Japelj

TREBNJE: plan je sprejet

Oba zborni občinske skupščine v Trebnjem sta 16. marca po večurni razpravi sprejela družbeni plan in proračun občine za leto 1964. Brutoprodukt se bo v primerjavi z lanskim povečal za 18 odstotkov, narodni dohodek pa za 15,4 odstotka. Industrija bo povečala brutoprodukt za 24,6 odst., gradbeništvo za 78,3, obrt za 27,8, kmetijstvo pa le za 2,5 odst. Investicij bo letos za 1 milijardo 983 milijonov. Na podlagi vsega tega se bo družbeni standard povečal za 127 odstotkov, osebni dohodki pa za 9,6 odst. Proračunska sredstva trebanjske občine so letos zelo majhna glede na potrebe, ki jih ima občina. Odborniki so menili, da težav ne bo rešila niti okrajna dotacija v višini 53 milijonov dinarjev. Na seji so sprejeli še več odločb in odlokov, s katerimi ureja občina svoje notranje odnose, o čemer pa bomo več poročali prihodnji teden.

»KEMO-OPREMA« nabavlja stroje

TREBNJE, SREDI MARCA. — Tukajšnje podjetje »Kemo-oprema« nabavlja osnovna sredstva za proizvodnjo v novih prostorih, ki bodo vseljivi že jeseni. V prvi vrsti kupuje večje in manjše strožnice, kasneje pa bo dobila še druge manjše stroje. Za mehanizacijo in ostalo opremo bo podjetje prispevalo 27 milijonov dinarjev, predvsem iz lastnih sredstev.

Čim prej se zgradijo novi proizvodni prostori in preselitev narekujejo »Kemo-oprema« najrazličnejši razlogi. Nedvomno je eden poglavitnih ta, da podjetje ne more ustreči v roku vsem naročnikom, ker mu delovni in drugi pogoji tega ne dopuščajo. Vendar si delovni kolektiv »Kemo-oprema« kljub temu nenehno prizadeva, da bi čimprej izdelal in odpremil to, kar lahko proizvede v sedanjih okoliščinah. Med drugim že čakajo odpremo naslednji artikli: HG izdelek za Inštitut Borisa Kidriča v Ljubljani, čistilni stolp za

izdelavo formalina, ki ga je naročilo podjetje FENOLIT iz Borovnice itd. V najkrajšem času bo dograjen tudi 7.000-literski reaktor za borovniški FENOLIT in specialni »bunker« za potrebe na naftnih poljih v Lendavi.

Matični urad Otočec

Rojstev in porok v februarju ni bilo. — Umrli je: Ana Berus, užitkarica iz Zdinje vasi, 75.

Matični urad Dolenjske Toplice

V februarju ni bilo rojstev izven poročnišnice. — Poročila sta se: Konstantin Fink, delavec iz Suhorja, in Marija Nose, gospodinjica pomočnica iz Obrha. — Umrli so: Rudolf Zupanc, krojač iz Dol. Toplice, 88; Marija Pirc, kmetovalec iz Sel pri Dol. Toplicah, 77; Franc Svašnik, kmetovalec iz Starih Zag, 64.

Matični urad Šentrupert

V februarju sta bili rojeni izven poročnišnice dve deklici. — Poročila sta se: Anton Berk, poljedelec iz Preleša, in Anica Gole, krojačica z Malega Cirkla.

Teško pričakovan je predvsem dan, ko bo znan tisti, ki bo kreditiral vse te zamisli in načrte, zlasti še, ker ne gre za majhno vsoto in ne za dolgo obdobje. Če pustimo ob strani vprašanje, kdo bo nudil kredite, bi povedali na kratko: letos in prihodnje leto namerava trebanjska občina porabiti za pospeševanje gospodarstva 3 milijarde 187 milijonov dinarjev. Kdor ni vajen slišati za milijardne zneske, bo seveda osupnil in bo težko verjel. Toda načrt to zahteva in teškega nameravajo tudi uresničiti.

Sindikati bodo spregovorili o zaključkih računih

- Gospodarske in druge delovne organizacije v trebanjski občini se te dni pripravljajo na letne konference sindikalnih podružnic. Te se bodo pričele po 25. marcu, obravnavale pa bodo zaključne račune in gospodarsko poslovanje v preteklem letu.

prava uspeh ali neuspeh tega obdobja. Naposled je ocena tudi merilo za primerjavo z bilancami prejšnjih let, ko spel lahko ugotovimo napredek ali nazadovanje.

Zaključni račun ni samo obveznost in moralna naloga delovnih organizacij, ki so o svojem delu dolžne poročati tudi družbi, pač pa je zlasti eden najvažnejših dokumentov za realno prikazovanje njihovega dela, naporov in uspehov. Z zaključnim računom mora biti seznanjen vsak član delovnega kolektiva, vsak mora o njem razpravljati in odločiti o njegovih ugotovitvah. Nedvomno je pri tem govor o realnem, neponarejenem za-

ključnem računu. Takega pa je možno sestaviti le na podlagi usklajenih pokazateljev ustreznega bilančnega obdobja. Stara praksa pove, da je bilo potrjevanje letnih bilanc tu in tam samo stvar za zadovoljan zakonitost in je treba zapustiti ljudem, ki te reči pripravljajo. Taka praksa pa je bila lahko precej zmotna in je čisto imela tudi negativne posledice, če ni šla bilanca temeljito skozi rešeto sindikata in drugih činiteljev v gospodarskih organizacijah.

Naposled je bilanca uspehov in neuspehov podlaga za realno oceno gospodarjenja sploh. V ta namen so potrebne izčrpane analize vsega gospodarjenja in poslovanja, še zlasti, kadar je gospodarska organizacija v pogodbenem sodelovanju

z neko drugo delovno organizacijo ali pa morda goji z njo samo tesne poslovne stike. Analiza mora podrobno obdelati vse strani delovanja delovne organizacije, saj je samo na podlagi take analize možno odpravljati napake in planirati za prihodnje obdobje.

Naloga sindikalnih podružnic bi bila torej ta, da bi na letnih konferencah s temeljito razpravo določile mesto gospodarskemu, in če hočemo, družbenemu napredku v delovnih organizacijah, najsi gre pri tem samo za njihove številke ali pa odnose (notranje in zunanje). Zdi se, da bo možno v trebanjski občini sprito obsežnih planov za nadaljnje pospeševanje gospodarstva in kmetijstva kaj povedati o vsem tem.

130 hvaležnih žena v Dolnji Nemški vasi

Nedavni občni zbor Rdečega križa v Dolnji Nemški vasi je prav lepo uspel; za sodelovanje smo naprosili upravnika novomeškega zdravstvenega doma dr. Adolfa Špilerja. Prošnji se je rad odzval in 5. marca se je zbral v šoli nad 130 žena. Izredno koristno in zanimivo predavanje je vzbudilo splošno pozornost. Dr. Špiler je v poljudni obliki govoril o vseh možnostih, kako lahko nastane rak različnih vrst. Govoril je o žalostnih primerih, ko mora mati zapustiti nebogljene otroke zaradi zakasnelega zdravljenja. Opozoril je žene na nujne redne preglede, ki lahko nevarnost odstranijo, če je pomoč pravočasna. Mnogo nam je govoril tudi o nevarnosti

kajenja, le žal, da ni bilo na predavanju mož — kadilcev, katerim bi te besede največ koristile. Na našo željo je dr. Špiler obljubil, da bo prav rad prišel še enkrat in kadilcem dokazal porazne posledice njihove nezdrave razvade. Hkrati je povabil ljudi, naj redno prihajajo k fluorografriranju, ki nam odkrije skrite začetke raznih boleznih srca, pa tudi raka.

Po predavanju so žene vprašale zdravnika to in ono in dobile zadovoljive odgovore. Za strokovno predavanje se iskreno zahvaljujemo! — Po predavanju je bil letni občni zbor Rdečega križa. Pregledali smo lansko delo in sprejeli nove naloge.

Darinka Japelj

Zemeljska dela za novi zdravstveni dom v Trebnjem naglo napredujejo. Zemeljski izkopi, ki se bližajo koncu, so popolnoma mehanizirani, kar zelo olajšuje delo v zimskem času. Še preden bo nastopila prava gradbena sezona, bodo po zatrjevanju delavcev na tem gradbišču začeli zidati temelje. Zdravstveni dom gradi SGP Pionir iz Novega mesta, ki ima v Trebnjem še več drugih odprtih delovišč. — Na sliki je del Pionirjeve mehanizacije sredi dela. Zadaj je nova trebanjska šola, kjer tudi nadaljujejo gradbena dela

Javna tribuna o „občinskih ustavi“

(Nadaljevanje)

III. poglavje drugega dela osnutka statuta govori o razmerju med občino in delovnimi organizacijami. Poglavje bo zlasti zanimivo za delavce in uslužbence vseh delovnih organizacij, ki so samostojne in samoupravne organizacije. V njih delovni ljudje neposredno in samostojno upravljajo družbena sredstva, urejajo medsebojne odnose in utrjujejo s svojim delom materialni položaj delovne organizacije, kakor tudi materialno osnovo občine. Družbeni nadzor nad njihovim delom izvajajo občinska skupščina in njeni organi, delovne organizacije pa ji odgovarjajo za skrbno gospodarjenje z zaupanimi sredstvi in za izpolnjevanje sprejetih delovnih načrtov.

Členi tega poglavja seveda obširneje govorijo o ustanavljanju, združevanju in prenehanju delovnih organizacij, o njihovih sredstvih in o vsem drugem, kar spada v to področje. 69. člen govori: »Razmerje med občino in delovnimi organizacijami temelji na načelu samostojnosti medsebojnih obveznosti, ki jih določajo veljavni pred-

pisni in medsebojni sporazumi.« — 70. člen govori o statusu delovne organizacije, 71. člen pa o njenem direktorju ter njegovih nalogah in pristojnostih. V tem poglavju srečamo tudi določilo, da ima občina svojo komunalno banko, ki pa je lahko tudi medobčinska.

Obveznosti občine glede zadovoljevanja skupnih potreb občanov

IV. poglavje govori v celoti o skrbi, ki jo mora zagotoviti občina na področju zdravstvenega in socialnega varstva, šolstva, kulture, prosvete, telesne vzgoje, tehničnega izobraževanja, oddiha, komunalnih in drugih javnih ter družbenih dejavnosti za skupne potrebe občanov. V ta namen ustanavlja občina potrebne zavode in organizacije. Tudi tu je poudarjeno medobčinsko sodelovanje, našeta so sredstva, potrebna za financiranje družbenih služb, posamezni členi osnutka pa podrobneje govorijo o nalogah s posameznih področij. Tako so podčrtane naloge občine, da mora skrbeti za razširitev pravic zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajal-

cev. Podrobneje je opisano delo socialnega varstva občine, delo socialnih zavodov in organov, spet pa so našteje naloge, ki jih občina še posebej opravlja na področju socialnega varstva. Tako pravi 97. člen:

»Krajevne skupnosti povezujejo skrb in prizadevanje družbenih organizacij, društev in delovnih skupnosti za varstvo in vzgojo otrok in v ta namen organizirajo varstvo, vzgojo otrok in zbirajo sredstva. — Stroške za varstveno delo, za nego, za oskrbo in prehrano otrok v vzgojnih in varstvenih zavodih plačajo praviloma straši.«

V teh poglavjih srečamo tudi skrb za predšolsko vzgojo otrok in zagotovitev obveznega osemletnega šolanja otrok. Tu je tudi zapisano, kako naj poteka izobraževanje odraslih, naštetih so viri sredstev za vzgojno-izobraževalno delo šol in njim podobnih zavodov, 104. člen pa pravi:

»Soloobveznim otrokom, ki jim prevelika oddaljenost od šole ovira oziroma onemogoča šolanje na popolni osnovni šoli, povrne občina deloma ali v celoti stroške prevoza v šolo in iz šole, oziroma organizira stalen prevoz takih otrok v šolo in iz šole. Občinska skupščina določa s posebnim predpisom, kateri šoloobvezni otroci dobivajo povračilo za te prevoze, v kakšni višini in ob kakšnih pogojih.«

106. člen govori o prosvetno-pedagoški službi v občini, 107. člen pa o drugih zavodih in organizacijah, potrebnih za razvoj prosvete in kulture, množične telesne vzgoje, tehnično izobraževanje in oddiha. 107. člen govori o pravni pomoči občanom in njenih oblikah dela, nadaljnji členi pa opisujejo delo občinskega zavoda za zaposlovanje delavcev, torišče gasilske organizacije, zavarovalnega zavoda, veterinarske inšpekcije in veterinarske postaje, govore o nalogah s področja komunalnih zadev in s področja upravljanja komunalnih naprav in objektov v naseljih.

Občinska skupščina lahko tudi za financiranje komunalne dejavnosti ustanovi ustrezne sklade; 122. člen tega poglavja hkrati opisuje, katera sredstva se v ta sklad lahko stekajo.

Večer narodne in zabavne glasbe

Izmed vseh glasbenih zvrsti imata narodna in zabavna glasba največ ljubiteljev. Ni čudno, da Novomeščani nestrpno pričakujejo prireditve, ki jo organizirata Zavod za kulturno dejavnost in občinski Svet Svoboda v Novem mestu. Glasbeni večer bo v torek, 24. marca, v novomeškem Domu ljudske prosvete ob 17. in 20. uri.

V prvem delu koncerta nam bo predstavil Silvo Mihelčič svoj metliški mladinski tamburaški zbor s sporedom narodnih, umetnih in zabavnih melodij. Ob spremljavi zbora bosta nastopila kot solista pevka Ivanka Kraševc in harmonikaš Silvester Mihelčič. Dosedanji nastopi tamburaškega zbora v studiju RTV Ljubljana jamčijo, da bo spored kvaliteten.

Drugi del koncerta bo izpolnjen samo z zabavnimi melodijami. Na domačem odru bomo lahko slišali pevce popevk: Lidijo Kodrič, Ivanko Kraševc, Pera Dimitrijeviča in Matija Cerarja. Nastop bo spremljal orkester Dizzy Combo, za katerega je pripravil aranžmaje Jože Dobovšek. Spored popevk je skrbno izbran in obsega le melodije, ki so ta čas najbolj priljubljene. — Koncert bo vodil in kolediral Jože Vraz.

Kaj je novega v Stopičah pod Gorjanci

Pred kratkim je krajevni odbor Rdečega križa organiziral letni občni zbor. Lanski odbor je bil žal samo na papirju in se ni niti enkrat sestlal, zato pa je bil občni zbor dobro pripravljen. Na pomoč je prišlo učitel'stvo, ki je tudi med letom s pomočjo podmladkarjev skrbelo, da delo v tem okoliščini nekaj tako aktivne organizacije le ni popolnoma zamrlo. Da je občni zbor zares uspel, gre zahvala

predvsem upraviteljici šole Fanči Novak, ki vedno rada priskoči na pomoč in zna s polno mero izkušenj pridobiti ljudi za delo. — Pripravljalni odbor je pripravil načrt dela ter dobro pretehtane predloge za novi odbor RK. Upamo, da se lanske napake ne bodo ponovile, saj je v novem odboru precej mladih in dela voljnih ljudi; za predsednika so izvolili učitelja Feliksa Orla.

Letos naj bi povečali število članov RK, priredili tečaj za prvo pomoč in uredili omario za prvo pomoč, 24. marca bo krvodajalska akcija, za mladino pa bo predavanje o spolni vzgoji. Se naprej bodo skrbeli za tople malice otrok, podmladek RK bo pripravil proslavo, Rdeči križ pa se bo proti alkoholizmu boril predvsem za zdravo vzgojo mladine.

Stopiška mladina je letos na novo zaživela. Izvolili so

novega predsednika, ker je prejšnji odšel brez razrešnice in je delo popolnoma zamrlo. V gasilskem domu imajo prostor za sestanke, organizirali so mladinski ples, silvestrovanje, vključili so se v Počitniško zvezo in v TVD Partizan. Stopiška mladina pa želi več pomoči od občinskega komiteja ZMS.

Osnovna šola je kupila televizor, ki vsekakor sodi med sodobnejše učne pripomočke. Te dni bo strokovnjak postavil anteno, nato pa si bodo oddaje lahko ogledali tudi vaščani. Sprejemnik bo stal v razredu, zato bodo morali obiskovalci seveda upoštevati šolski hišni red.

Val gripe je zajel tudi stopiški okolišč. Pri nekaterih hišah so morali v posteljo kar vsi družinski člani; imeli smo tudi nekaj prav težkih obolenj. Ker je manjkala več kot polovica otrok, je bila šola deset dni zaprta.

Novomeška kronika

■ 1. aprila bo začel vrtec v Kandiji sprejemati v varstvo otroke od enega leta starosti dalje. Ker bodo sprejeti lahko samo 15 dojenčkov, naj zainteresirani starši čimprej pripiše vpis. Mesečna oskrbovalnina bo stala 4000 din, pri tem je vračunano strokovno varstvo, malica in hrana. To je nedvomno dosti ceneje in boljše kot varstvo pri zasebnih ženskah, komor so bile matere doslej prisiljene dati otroke.

■ Danes in jutri bo domača gledališka skupina ponovila Budakovo komedijo »Klobčiča«, s katero je pretekli teden prvič nastopila pred novomeškim občinstvom. Kogar je slabo vreme prvič zadržalo, si lahko predstavto tokrat ogleda, nasmejal se bo od srca.

■ Lastniki psov, ki k prvemu rednemu cepitju iz kakršnihkoli vzrokov niso pripeljali psov, naj jih pripeljejo 25. marca ob 9. uri na novomeško sejnišče, kjer bo cepljenje za zamudnike.

■ Pretekli teden smo imeli v Novem mestu največ pomega snega na Slovenskem. Ko so v jutrajnjih urah delavci komunalne uprave nakladali sneg s kupov na Glavnem trgu na kamione in je možak s dežele mimoidočega vprašal, kam ga peljejo, je dobil odgovor: »V inozemstvo, za izvoz! Te šale pa si ni bilo mogoče dalj časa privoščiti, ker je razen delavcev krepko pomagal odstranjevati sneg tudi veter. Po petih dneh je bil Glavni trg popolnoma rešen 50 cm debele snežne odeje, hitro pa se topi tudi po drugih stranskih ulicah, kjer so kupi snega le še od strani.

■ V ponedeljek so se spet odprle vse novomeške šole, ki so bile nekaj dni zaradi epidemije gripe zaprte. Bolesen je med mladino še močno upadal, upamo pa, da ne bo pustila posledic.

Ne zamudite ponovitve »Klobčiča«!

Člani gledališke sekcije DPD SVOBODA »Dušan Jerbec« so nas pretekli teden prijetno razveselili z izvrstno uprizorjeno Budakovo komedijo »Klobčiča«. Ker sta bili tako prva uprizoritev tega dela v Novem mestu kot ponovitve razprodani, bodo komedijo ponovili drevi ob 20. uri in jutri, v petek, 20. marca, prav tako spet ob 20. uri na odru Prosvetnega doma. Tudi za ti dve predstavi bodo vstopnice v predprodaji: 19. in 20. marca od 10. do 12. ure ter dve uri pred začetkom predstave. Vstopnice lahko tudi rezervirate.

Daljšo oceno o najnovejšem delu domačih igralcev bomo objavili v Dolenjskem listu prihodnji četrtek.

■ Tržnica je bila pretekli ponedeljek bolj slabo založena, gospodinje pa so se jezile predvsem zaradi tega, ker je bilo tako malo jajc — Vrtnar je pripeljal na trg še rože lončnice, kar kaže, da se je začela spomladanska sezona. Razen tega je bilo dobiti radič in motovilec na merice po 60 do 80 din, smetano v skodelcah po 120 din, peso po 80 din, kislo repo in zelja po 50 din, čebulo po 100 din, jabolka po 100 do 120 din/kg, mleko po 70 din ter slivovko po 600 dinarjev liter.

■ Gibanje prebivalstva: Rodile so: Cveta Brodar iz Kettejevega drevoreda 6 — Romano, Milena Kačar s Mestnih njiv — Roberta, Marjana Pergar iz Partizanske 14 — Ksenija, Marija Bobič iz Kristanove 7 — Roberta, Marjana Derovšek s Glavnega trga — Biserko, Ema Zupanc iz Ulice Majde Silc 16 — deklico, Anica Korasa iz Ulice Majde Silc 2 — dečka, Zora Nihič iz Kristanove 8 — deklico. — Umrla je Ana Hočevar, upokojenka iz Slakove 4, stara 82 let. — Ponesrečil se je Igor Bučar, vajenec iz Smljelske 30, ki si je pri delu na stružnici poškodoval desno roko.

Iz dela krajevnih organizacij v Šmarjeti

Pred kratkim je imela občni zbor krajevna organizacija RK v Šmarjeti. Podali so letni obračun dela, zatem pa se je razvila živahna razprava. Izvoljen je bil tudi nov odbor. Zelimo mu kar največ uspehov pri uresničevanju bodočih nalog.

Tudi gasilsko društvo v Šmarjeti je imelo občni zbor. Društvo je dobilo motorno vozilo za prevoz ljudi, potrebno pa bo čimprej nabaviti še prikolico za prevoz motorke. Člani bodo zbirali prispevke, računajo pa tudi na pomoč občinske gasilske zveze. V razpravi so naglasili, naj bi gasilsko društvo v bodoče tesneje sodelovalo z ostalimi organizacijami, ob koncu pa je bil izvoljen nov upravni in nadzorni odbor.

1. marca je imel sejo plenum krajevnega odbora ZB NOV in ZVVI, na katerem so se pomenili o novih predpisih pokojninskega zavarovanja borcev in aktivistov. S tem v zvezi so sprejeli več sklepov in razpravljali o možnosti, ki bi zagotovile primerne pokojnine članom teh organizacij. Sklepe bodo poslali občinskemu odboru ZB. D. P.

Zanimivo povest, ki se godi v Ljubljani med okupacijo, je pod naslovom »ANDREJ IN KATJA« napisal Jože Dular, izdala pa Dolenjska založba. Dobite jo v vseh knjigarnah.

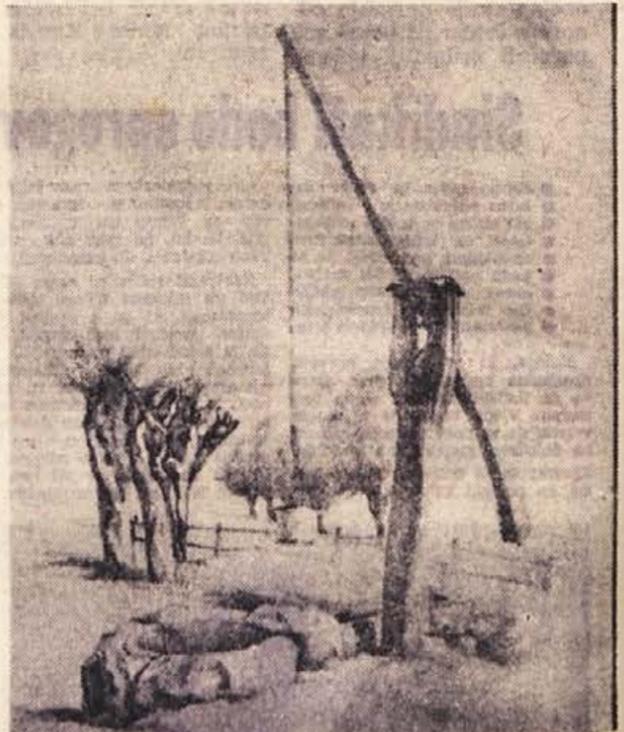
Odprto pismo novomeškim upokojevcem

Prav gotovo ni upokojenca na Dolenjskem, ki ne bi vedel, da obstaja v Novem mestu kulturnoprosvetna družina upokojevcem, katere osnovna naloga je, da z zborovskim petjem in dramatskimi nastopi vnaša mladostnega duha v naše vrste.

O naših nastopih sta že večkrat poročala Upokojenec in Dolenjski list; oba sta pohvalila naše kulturno delo. Člani upokojske kulturno-prosvetne družine radi obujamo spomine na ustanovitve nove skupine, ko smo se 1. oktobra 1957 prvič zbrali. Se bolj nam je ostal v spominu naš prvi pevski nastop, ko smo se na silvestrovanju poslovili od leta 1957. Odtlej smo nastopili že 49-krat; vedno smo bili zadovoljni, veseli in dobro razpoloženi. Priznanja občinstva so nam vedno znova dokazovala, da smo na pravi poti. Kulturno in prosvetno delo, ki smo ga znali združiti s prijetno zabavo, nam je vedno vlivalo novih moči za delo in življenje.

Da bi bilo naše delo tudi vnaprej tako uspešno in prijetno, vabimo tudi tebe, dragi upokojenec, da prideš med nas in izpopolniš vrzel, ki je nastala med moškimi člani družine, ki so morali zaradi odselitve, bolezni ali pa zaradi ostarcelosti odpovedati nadaljnje sodelovanje. Prosimo te, da se do 31. marca prijaviš v pisarni Društva upokojevcem v Novem mestu pri tajniku tov. Savniku. Zaradi pomanjkanja pevcev obstaja nevarnost, da bi morali prekiniti uspešno delo zadnjih 6 let. Naše društvo ima že 1200 članov, zato bi bilo prav čudno, če bi spričo takega števila morali razpustiti kulturno-prosvetno družino. Pevske zборе in dramske skupine imajo tudi društva, v katerih je le nekaj sto članov. Zato vabimo upokojenec, ki imajo posluš, glas in veselje do petja, da pridejo v našo družino! Veselo razpoloženje in petje jim bo prignalo marsikatero skrbni polno urico in jim tako lajšalo jesen življenja.

Kulturno prosvetna družina upokojevcem v Novem mestu

Fran Stiplovšek: Vodnjak in vrbe pri Šmarjeti (1960)

Zanimiva predavanja novomeške Delavske univerze

V zadnjem času je Delavska univerza v Novem mestu zelo ustregla mladini in tudi številnim odraslim občanom z dvema potopisnima predavanjema, za kakršna je v Novem mestu veliko zanimanja.

Profesor Ciril Hubad iz Ljubljane je v prvem predavanju popejal poslušalce s počitniškimi in hkrati pokazal lepe diapozitive. Ob tej priložnosti je govoril tudi o Počitniški zvezi, ki si med mladino pridobiva vedno več prištev.

Dvorano JLA pa so Novomeščani napolnili tudi ob predavanju prof. Mirka Kambiča, ki je govoril o poti čez Italijo v Severno Afriko, Tunis, Libijo in Malto. Bil je res prijeten večer in so bili z njim vsi poslušalci zelo zadovoljni.

Pred leti smo imeli v Novem mestu uveden že skoro pravi običaj za taka predavanja, zato bi ga kazalo spričo nezmanjšanega zanimanja spet uvesti. Prav pa bi bilo, da bi delavske univerze pomagala tudi Plantneko in Turistično društvo z vrsto predavanj iz svojega področja. Delavska univerza prošimo, da bi v novi sezoni predvidela še več takih predavanj.

—mtr

KMETIJSKA ZADRUGA NOVO MESTO
razpisuje
JAVNO USTNO LICITACIJO
za prodajo
OSEBNEGA AVTOMOBILA
»ZASTAVA 600«

v dobrem voznem stanju, s prevoženimi 60.500 km.
Licitacija bo 24. marca 1964 ob 9. uri v prostorih
uprave Kmetijske zadruga v Novem mestu.

Več sredstev za telesno kulturo

Občinska zveza za telesno kulturo v Novem mestu je pred kratkim dala obračun svojega dela za preteklo leto. Čeprav se zbor ni udeležil noben od povabiljenih predstavnikov družbenih in političnih organizacij, je zbor lepo uspel. Dosedanji predsednik inž. Alojz Serin je govoril o težavah in uspehih občinske zveze. Ta je tudi lani delala v precejšnjih finančnih težavah. Kljub temu pa je bilo nekaj pomembnih uspehov. Med drugim velja omeniti moderno asfaltno košarkarsko igrišče ter igrišči za rokomet in balinanje v Novem mestu. Precej sredstev je bilo danih za popravilo in vzdrževanje nekaterih domov in telovadnic. Lani sta bili med drugim popravljene telovadnici v Mirni peči in Straži. Malo sredstev pa je ostalo za vzgojo kadrov, pomoč društvom, ki s svojimi ekipami tekmujejo v občinskih, okrajnih in republiških ligah. Sprejet je bil sklep, da je treba ustanoviti Zavod za vzdrževanje športnih objektov, kakršne imajo že v nekaterih drugih mestih. Sprejet je bil tudi sklep, da dobe letos sredstva le najbolj delavna društva.

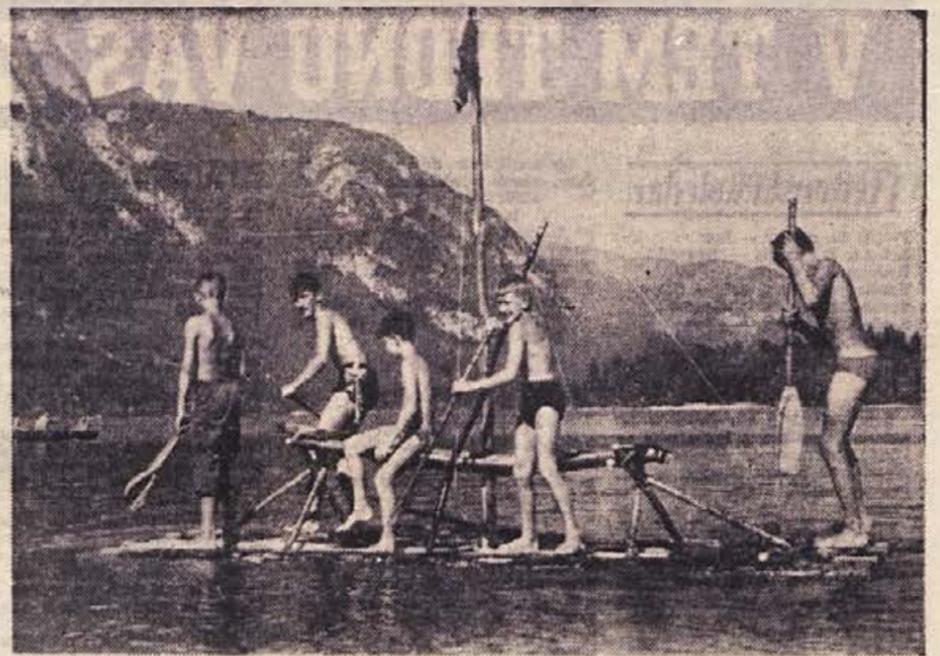
Z vsem tem pa seveda ne bodo rešena vsa vprašanja zveze. Med drugim bo treba, kakor so predlagali delegati, poiskati nove vire za pomoč telesni kulturi. Najbolj kričič primer je novomeški Partizan. Zaradi slabih pogojev društvo iz leta v leto hira. Vidno se je zmanjšalo tudi število članstva, pa tudi v kvaliteti ni bilo zaznati napredka. Na običnem zboru so ugotovili, da bi delo društev bolj zaživel, če bi imela društva nad seboj

strepo. Spritno vsega tega bo morala na eni izmed svojih sej o telesni kulturi razpravljati tudi skupščina občine.

Vsekakor bi bilo treba pozitiviti tudi delo šolskih športnih društev in sindikalnih športnih društev. Obe vprašanji so v Novem mestu že kar lepo rešili s športnimi igrami: sindikalna društva imajo svoja prvenstva v športnih panogah, kjer fanjeta lepe uspehe predvsem Pionir in Novoteks.

Med važnejšimi sklepi so poleg prejšnjih ugotovitev naslednji: čimprej je treba ustanoviti svet za kulturo, povečati sklad in uvesti odstotek na točenje alkoholnih pijač (za zbiranje sredstev za telesno kulturo); zainteresirati je treba podjetja, da zagotovijo določena dela sredstev pomagajo pri dvigu športa; za boljše uveljavljanje športa in ustreznih panog je treba povečati propagando ter odpreti prodajalno za LOTO in športno napoved; glede na potrebe bi kazalo v Novem mestu čimprej zgraditi montažno telovadnico, pa tudi kegljišče.

Na koncu so delegati izvolili nov upravni odbor, ki ga sestavljajo: Marjan Potrč, Richard Resnik, Ferdo Florjanc, Ivan Tovšak, Danilo Kovačič, Slavko Dokl, inž. Tone Zerkal, Jože Malič, dr. Jure Cepuder, Alojz Serin, Ivan Ninič, Viktor Porenta, Jože Spilhal in Robert Romih. V nadzorni odbor so bili izvoljeni Stefan Simončič, Jože Smajdek in Slavko Sitar, v disciplinskem odboru pa so Ivan Zivković, dr. Ludvik Golež in Ruža Kovačič. —al

Naj vas nikar ne zabebe — brežiški taborniki odreda »Matija Gubec« so nam že lani v jeseni poslali tole fotografijo v spominček na nepozabne lanske počitnice ob Bohinjskem jezeru. Če jo objavljamo v zadnjih zimskih dneh, bi se jim s tem samo radi zahvalili za lepe pozdrave, ki jih pošiljajo tabornikom in vsej drugi mladini na Dolenjskem in v Spodnjem Posavju (Foto: Jelena Pelko)

Na dopust na Dolenjsko in v Belo krajino!

Republiški odbor Počitniške zveze Slovenije je v februarju pripravil v počitniškem domu v Velenju večdnevni seminar za propagandiste občinskih odborov PZ. Udeleženci so se seznanili z razvojem in dosedanjim notranjim utrjevanjem Počitniške zveze ter posvetili največ časa razpravi o smotirih propagandne dejavnosti, predvsem o fotografiji in o predavanjih kot najučinkovitejših propagandnih sredstvih. Seminar je potekal v plenu in po skupinah.

K uspešnosti seminarja so veliko pripomogle praktične oblike dela, ki so bile uporabljene. Organizacija PZ iz celjskega in mariborskega okraja sta v veli počitniškega doma pripravili razstavo fotografij iz zbirke obeh organizacij, ob večerih pa so udeleženci predvajali zabavne in kulturne programe. Prvi večer so bili na vrsti Celjani, ki so pripravili kulturno-zabavni večer, drugi pa so prišli na vrsto Ljubljaničani z oddajo »Spoznavajmo svet in domovino in še bolj jo bomo ljubili«. V oddaji so predstavniki iz ljubljanskega okraja odgovarjali na

vrsto vprašanj o zemljepisnih, etnografskih, turističnih, kulturnih posebnostih svojega področja ter na vprašanja o dejavnosti Počitniške zveze in zgodovine NOB. Največ pohval je počela ta oddaja, ki je zato osvojila prvo mesto, sledili pa sta ji oddaji Celjanov in Mariborčanov.

Izlet z avtobusom k Belim vodam, skozi Velenje in Sočanje, vse do Zlebnikove kmetije, kjer je pred 20 leti padel partizanski pesnik Karel Destovnik — Kajuh, bo ostal udeležencem v nepozabnem spominu. Upravnik počitniškega doma iz Velenja, ki nas je vso pot seznanjal s kraji, skozi katere smo hiteli, in njihovimi posebnostmi, se je izkazal za zelo dobrega vodilca. V nedeljo, zadnji dan seminarja, smo sklepe dotedanjih razprav strnili v ugotovitve, da se mora mladinski turizem ob pomoči vse javnosti in turističnih organizacij razvijati v dejavnost, namenjeno zdravju in sprostitvi mladih ljudi. V razpravi sta s tehničnimi mislimi in predlogi sodelovala tudi naša predstavnika iz Ribnice in Novega mesta, ki sta bila mišljenja, da je treba dejavnost Počitniške zveze

širiti predvsem med delavsko in kmečko mladino. V zvezi s tem bo treba spremeniti naziv organizacije, o čemer bo razpravljala kongres PZJ prihodnji mesec v Zagrebu. Vsi udeleženci, zlasti pa Dolenjci, smo bili zelo zadovoljni s predavanjem profesorja Hubada iz Ljubljane, ki nas je z diapozitivi popeljal po Jugoslaviji in nam pokazal vrsto zelo lepih posnetkov iz Dolenjske. V predavanju je našemu področju posvetil dober del časa in predlagal, naj bi Počitniška zveza usmerjala svoje izlete na Dolenjsko in v Belo krajino, v dolino gradov, v svet ob Krki, na področje Roga in Gorjanec.

Marjan Tratar

Šah v Brežicah ima lepo bodočnost

Šahovski klub v Brežicah obstaja že dlje časa, vendar doslej ni deloval. V januarju letos se je skupina šahistov v sodelovanju z Zavodom za razvoj kulture in prosvete v Brežicah lotila dela in ustanovila nov šahovski klub. Petkrat na teden se šahisti odliče sestajajo v novem prosvetnem domu. V klubu je že 70 članov, med njimi 30 odraslih, 15 mladincev, 15 pionirjev in 10 pionirk. Klub pa deluje tudi v osnovni šoli in v brežiški okolici.

Največ težav je s sredstvi in s šahovnicami, ker jih je premalo. Odbor se je pod vodstvom Marjana Rečerja odločil lotiti dela. Šahisti morajo čakati v vrsti, preden se vrstijo pri igri. Upajo, da bo občinska zveza za telesno kulturo, katero so predložili finančni načrt, pokazala razumevanje za potrebe 70 šahistov, kajti brez sred-

stev in brez rekvizitov pač ne bodo mogli delovati. Če bodo sredstva na razpolago, bo odbor lahko nakupil tudi nekaj literaturo za teoretično izobrazbo šahistov. Čeprav pogoj ni so najboljši, je klub pripravil doslej dva turnirja za pridobitev naziva četrtokategornika. En tak turnir je že končan, naziv četrtokategornikov pa je dobilo 6 mladincev. Članje se poleg tega redno udeležujejo tekmovalni v okrajnem merilu in rednih mesečnih brzoturnirjev in dvobojev s šahisti iz Krškega. Tuč dejavnost kluba med šolsko mladino se ugodno odvija, ker klub na treninge v sekcijah po šolah redno pošilja starejše šahiste, ki mladim razlagajo teorijo in igrajo z njimi simultanke.

Šahisti razmišljajo o prostoru v prosvetnem domu, kjer bi imeli spravljene inventar, ter o propagandni dejavnosti, ki bi se odvijala s pomočjo Radia Brežice in izloženega okna pri tov. Gregorčič. Hvaležni so za vso pomoč, ki so jo bili deležni doslej, zlasti od Zavoda za razvoj prosvete in kulture ter tovarišja Vogrinca, in upajo, da bo sodelovanje tudi vnaprej tako plodno.

OBCINSKA ZVEZA ZA TELESNO KULTURO V NOVM MESTU razpisuje **DELOVNO MESTO** za finančno in administrativno poslovanje zveze. Nastop službe takoj.

Dve iz Toplic

Pred kratkim so prišli na izlet v Dolenjske Toplice učenci semišolske osemletke. Ogledali so si okolico, partizanski muzej, se kopali v termalni vodi, popoldne pa so na odru topliškega prosvetnega doma uprizorili mladinsko igro v treh dejanjih »Jezusovi apostoli«. Šolska mladina in odrasli so dvorano povsem napolnili.

Mladinski tabor Sutjeska, ki ga obiskujemo med letnimi šolskimi počitnicami šolarji iz vse države, je bil doslej v velikem zdraviliškem parku. Ker je bilo ugotovljeno, da tam ni primeren prostor za tabor, ga bodo premesili na vzpetino nad Dolenjskimi Toplicami. Lokacija je bila že določena, postopoma pa bodo začeli graditi stalne objekte za taborjenje. D. G.

V vsako hišo: **DOLENJSKI LISTI**

ČERVAN - naš adut za Tokio

Pred nedavnim smo objavili intervju z našim najboljšim tekačem na dolge proge — Francem Červanom. Čprav je Červan takrat še zanikal glasove, da ne bo aselil iz Maribora v Celje, je do »selitve« vseeno prišlo. Zaradi krize v mariborski atletiki se je več mariborskih atletov preselilo v vrste celjskega Kladivarja, ki je brez dvoma najboljši in najbolje

organizirani atletski kolektiv v državi. AK »Maribor« Červanu res ni mogel nuditi najboljših pogojev, zato je njegov sklep razumljiv. V Mariboru je živel osamljen, v vlažnem stanovanju, hranil se je v različnih menzah št. Sedaj bo popolnoma drugače. AD »Kladivar« mu je priskrbel stanovanje, v nedavni izjavi zagrebnim »Sportskim novostim« pa je Červan omenil, da bo v Celje preselil tudi svojo mater, ki je doslej samevala na posestvu v vasi Podgora pri Prečni. Tako si bo končno uredil življenje in zato prav gotovo niso brez osnove njegove optimistične napovedi, da bo v Tokiu — na letošnji olimpiadi, hitrejši od sčeske lokomotive »Zatopka«. Rezultat okoli 28:50,0 na 10.000

metrov bi mu zagotovil eno od prvih šestih mest.

V zvezi z omenjenimi napovedmi o nastopu našega rojaka v Tokiu naj dodamo, da je znanj sovjetski trener Nikiforov (trener svetovnih asov Kuca in Bolotnikova), ki je prisostvoval treningu naših reprezentantov na peščenih obalah pri Ucinju, izjavil, da ima Červan v Tokiu izredno priložnost, da se uvrsti med najboljše — v svetovni vrh. Podobne možnosti je dal tudi drugemu našemu tekaču — Slavku Španu (doma je iz Vidma-Krškega) v teku na 3000 m z zaprekami.

Upajmo, da se bodo napovedi znanih strokovnjakov uresničile in da bomo iz Tokia dočakali vesele novice. (jm)

ZMAGA NOVOMEŠKIH KOŠARKARJEV

V drugem kolu zimske košarkarske lige so novomeški košarkarji igrali z ekipo Ječice in zmagali 44:33 (21:17). Tekma je bila pred maloštevilnimi gledalci v dvoranji GR. Sodila sta Vertelj in Gregorič.

Novomeščani so nastopili v naslednji postavi: Knoll 8, Uhan 11, Spilhal 23, Blažič 2, Potrč, Polensek, Jereb in Petrič III.

Močno pomlajena novomeška ekipa je v povprečni tekmi brez težav odpravila Ječičane, čeprav so ti imeli v svojih vrstah dva dvometraša in kljub temu, da je novomeški ekipi manjkalo kar pet starejših igralcev. Tako je igrala, s izjemo Potrča in Uhana, mladinska ekipa, ki je svojo nalogo dobro opravila. Z zadeski od daleč jim je uspelo razbiti visoko nasprotnikovo obrambo.

Omembe vreden je nastop Potrča, ki se je vrnil od vojakov in se uspešno vključil v ekipo ter z visokimi skoki pobral precej žog po lastnih košeh. Se bolj razveseljuje pa je preboj dveh mladih igralcev, Polenška in Blažiča, v prvo moštvo. Polenšek je še lani igral na pionirskem prvenstvu Slovenije in bil eden najboljših igralcev prvenstva, zdaj pa si je utri pot v prvo ekipo.

Tekma sama ni bila posebno zanimiva. Novomeščani so že v drugi minuti vodili s 6:0 in vodstva niso več izpustili vse do konca tekme. Sredi drugega polčasa so vodili že s 16 točkami razlike, nato pa so popustili in dovolili nasprotniku, da je zmanjšal razliko na enajst točk. —al

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.000, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 20. MARČA: 8.55 Pionirski tednik. 9.25 Odmevi iz Brazilije in Mehike. 10.35 Novost na knjižni polici. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Raoul Jenčić: Mehanizacija za spravilo sena. 12.25 Domače pesmi in napetvi. 13.30 Spomini iz koncertnih dvoran. 14.35 Pri madžarskih skladateljih zabavne glasbe. 15.15 Napotki za turiste. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Iz življenja in dela Antonina Dvořaka. 18.45 Iz naših kolikativ. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Zabavni orkester RTV Zagreb.

SOBOTA, 21. MARČA: 8.05 Vdne melodije za konec tedna. 9.45 Latinskoameriški ritmi. 10.15 Po domače ... 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Jože Spanring: Nekaj primerjav našega poljedelstva s tujim. 13.30 Glasbeni sejem. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.15 Zabavna glasba. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 18.45 Novo v znanosti. 19.05 Glasbene razglednice. 21.00 Sobotni pes.

NEDELJA, 22. MARČA: 8.52 Glasbena medigra. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo

— I. 10.00 Še pomnite, tovariši ... 11.30 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas. 14.10 Radi bi vas zabavali. 15.05 Po potih ruske glasbe. 16.00 Humoreska tega tedna: »20 minut M. Zobenčar«. 17.15 Radijska igra — Miroslav Feldman: V saledju. 18.05 Glasba iz znamenitih oper. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Izberite svojo melodijo.

PONEDELJEK, 23. MARČA: 8.55 Za mlade radovedneže. 9.25 Pojeta tenorist Jože Gostič in mezosopranska Vera Klemenšek. 10.55 Glasbena medigra. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Lado Simončič: higijensko-tehnično varstvo pri gozdnem delu. 13.30 Glasbeni sejem. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 S knjižnega trga. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Iz opernega albuma. 18.45 Družba in čas — prof. Drago Jezernik: Komuniciranje. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Skupni program JRT — studio Ljubljana.

TOREK, 24. MARČA: 8.35 Domače pesmi in napetvi. 9.45 Cveti, cveti, rožica ... Pesmi Antona Lajovca. 10.45 Prizor iz Smetanove »Prodanca neveste«. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 Kmetijski nasveti — Vlado Martelanc: Prva pomladna opravila pri čebelah. 12.25 Do-

mače više za opoldne. 13.30 V pričakovanju pomladi. 14.35 Ciril Cvetko: Prišlo gostovanje, poje Akademski pevski zbor p. v. Radčvana Gobca. 15.30 V terek na svidenje. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.45 Na mednarodnih križpotjih. 19.05 Glasbene razglednice. 20.20 Radijska igra — Stefan Kalšnik: Neukradeni avto.

SREDA, 25. MARČA: 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.25 Iz jugoslovanske produkcije zabavne vokalne glasbe. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Horvat: Zdržištev vrtnarske proizvodnje s trgovino in predelavo. 13.30 Iz dožele v deželo. 14.35 Popevke iz Sovjetske zveze. 15.15 Zabavna glasba. 16.00 Vsak dan za vas. 17.35 Iz fonoteke Radia Koper. 18.45 Ljudski parlament. 19.05 Glasbene razglednice. 22.10 Popevke se vrstijo.

ČETRTEK, 26. MARČA: 8.05 Z opernih in koncertnih odrov. 9.25 Srečanje v studiu 14 (spored zabavne glasbe). 10.15 Plesni orkester Ljudske milice. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Tatjana Brodnik: Seme analiziramo vsakemu naročniku. 13.30 Glasbeni sejem. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.15 Zabavna glasba. 16.00 Vsak dan za vas. 17.15 Turistična oddaja. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napetvi.

Uspešen letni obračun strelcev v Brestanici

Prejšnji mesec smo imeli občni zbor strelske družine v Brestanici; udeležilo se ga je 57 članov, poročilo in razprava pa je bila izbrana in koristna. Zadnja leta je vodil delo strelske sekcije Partizan, letos pa bi člani radi delali spet samostojno kot strelska družina.

Delo sekcije je bilo zelo uspešno, posebno še z mladinci, med katerimi je največ pionirjev in pionirk iz osnovne šole. Dosegli so že več lepih uspehov na tekmovalnih in počasitov 20. obletnice zasedanja AVNOJ, na občinskem in okrajnem prvenstvu ter na domačih tekmovaljih. Člani se udeležujejo tudi vseh tekmovalj v občinski in okrajnem merilu. Telavne pa imajo s prostorom, ki je v elektrarni, tja pa posamezniki ne smejo brez vodnika. Električna jim še ni odrekla gostoljubja, saj s razumevanjem podpira šport, ki se v Brestanici najbolj razmahne prav potniki.

Razveseljujejo se načrti brestanjskih strelcev; zgraditi nameravajo novo strelnico za malokalibrsko puščico, sestavili so pester tekmovalni načrt in bodo spet sodelovali na vseh tekmovaljih ter za slatio pu-

ščico. Glavno pionirsko tekmovalje bo za prvenstvo osnovne šole; tako strelska družina uspešno vzgaja mladino v koristnem športu. Zvonko Serbec

Tudi odbojkarji v zimski ligi

Končno so tudi novomeški odbojkarji startali v zimski ligi. Vendar začetek ni bil preveč uspešen. Novomeščani so pretrpeli dva poraza: s Tegratom so izgubili 1:3, s ekipo ravnanskega Fužinarja pa 0:3. V tretji tekmi so zmagali s Kanalom 3:0, ker nasprotnika ni bilo na igrišču. Ob tako skromnem uspehu ni bilo večjo rezultata pravzaprav ni nihče nadejal. Simič, Šonc, Goleš, inž. Lapajne, Berger, Potrč in Resnik trenirajo le enkrat tedensko v prezasedeni telovadnici osnovne šole. Poleg tega so na zadnjih tekmah igrali neoborojeno in brez prave volje.

Kljub temu je sodelovanje v zimski ligi za odbojkarje prav koristno, saj jim omogoča vsaj nekaj tekem pred pričetkom sezone, česar do sedaj ni bilo.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 20. marca — Igor
Sobota, 21. marca — Benedikt
Nedelja, 22. marca — Vasilij
Ponedeljek, 23. marca — Stava
Torek, 24. marca — Simon
Sreda, 25. marca — Minka
Četrtek, 26. marca — Maksim

ČESTITKE

Dragi mami in tatu Pepci in Jožetu Stravovinu z Muhaberja za njuno praznovanje mnogega sreča in zdravja hčerka Dragica z možem in vnukom Alojz.

Ljubemu možu Jožetu Cunku iz Gabrja 92 za praznik vse najboljše in še mnogo let v družinski sreči, stari mami Ani Matko za 60. rojstni dan še na mnoga leta — žena ož. hčerka Ana, otroka oz. vnuka, posebno pa Zlatko!

Ljubljenemu možu, očetu, staremu očetu Jožetu Kaplerju iz Savinka pri Skočjanu najlepše želje za praznovanje in še na mnoga leta mu želijo domači, posebno pa Anica iz Novoga mesta.

Jožetu Tomaziču, ki služi vojsko v Uroševcu, iskreno čestitajo za dvojno praznovanje vsi domači.

Mariji Jarčevi, por. Kastelic, želi srečno na novi življenjski poti — Veronika.

PREKLIC

Jože Avsec iz Loga 17, p. Boštanj, preklicujem, kar sem govoril zoper tov. Stefko Selak iz Loga 16, p. Boštanj, ker je neresnično.

ZAHVALE

Gasilcem iz Dol, Toplice, vsem, ki so pomagali pri gašenju v noči 7. marca 1964 ter naslednji dan pri obnovi, iskrena hvala.

Janez Barbič in Fani Vrblinc.

Ob izgubi našega dragega moža, očeta

FRANCA RENUSA iz Crmošnjic pri Stopičah se toplo zahvaljuje vsem sorodnikom in znancom, ki so mu darovali vence in cvetje. Posebno pa se zahvaljuje kolektivni gradbene podjetja »Pionir« N. mesto in njegovi sindikalni podružnici. Vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Zalujoci: žena Ivana, sinova Franci in Stanko in hčerka Ivanka ter ostalo sorodstvo.

Ob prezgodnji izgubi naše drage in nepozabne hčerke

LJUBICE OGULIN iz Mirne peč

se iskreno zahvaljuje direktorju ZTP tovarišu Antonu Rolihu in šeru Sekcije za vleko Novo mesto za pomoč pri prevozu umrle, nadalje profesorjem in učiteljem, tajniku ZB, šolski mladini za podarjene vence in cvetje, šolskemu pevskemu zboru in pevcom za žalostinke doma in pri odprtem grobu, pliniki Metodji Progar za ganljivi polslovinl govori.

Se enkrat iskrena hvala vsem vaščanom za vence in cvetje kakor vsem, ki ste nam v težkih dneh stali ob strani, izrazili sožalje in jo v tako velikem številu spremlili v njen zadnji domok.

Zalujoci: mamica, očka, bratec.

Ob smrti naše drage, nepozabne žene, mame in stare mame **EME JEC**, roj. PEGAM iz Starega Grada se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in nam izrazili sožalje.

Zalujoci: mož Franc, hčerke Fani, Milena, Milka in Ema z družinami.

Ob boleči izgubi našega ljubega moža in očeta

ANTONA KOVACICA mlinarja in posestnika iz Hriba pri Stopičah

se iskreno zahvaljuje sorodnikom, vaščanom, ki so nam stali v težkih dneh ob strani. Zahvala za darovane vence, kakor tudi IMV Novo mesto za pismena in osebno izražena sožalja, govorniku za ganljive besede in pevcom iz Stopič. Še enkrat hvala vsem, ki ste se v tolikem številu poslovili od nje in ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Neutolažljivi: žena Frančiška, sinovi Pavel, Jože, Ciril z ženo, hčerki Francka in Marija z družinami.

PROGLASILA

PRODAM zidnico z dvema sobama in vinograd v Trški gori, hlađilnik (120 l), nov biljard in ženski šivalni stroj. Naslov v upravi lista. (177-64)

VINOGRAD in zidnico prodam v Doblički gori. Anton Mušič, Bistrica 4, Crnomelj.

NOV VZDILJIV STEDILNIK proda Hrovat, Novo mesto, Smihelska cesta 35.

PRODAM skoraj novo klavirsko harmoniko. Stane Zagar, Mirna peč 1.

PRODAM nerjaveč vzdiljiv stedilnik, Primo 150 ccm, ročno črpalko za vodnjak, kuhinjsko kredenco, Ludvik Rabzelj, Goina vas 63, Novo mesto.

OTROSKI VOZICEK, tapeciran, globok, športni, ugodno prodam. Cencelj, Catež 12, Brežice.

PRODAM stanovanjsko in gospodarsko poslopje s poljubnim delom kmetijskega posestva v Ravnicah. Enkrat na teden prehod v Italijo. Savlje, Nova Gorica, Delipolova 19.

KUHINJSKO OPREMO, kompletno, zelo dobro ohranjeno, proda Olga Planin, Zdinja vas 10, p. Otočec ob Krki.

KUHINJSKO POHISTVO in druge stvari prodam. Naslov v upravi lista. (159-64)

SPALNICO in druge hišne stvari prodam. Trdinova cesta 14, Novo mesto.

ROČNO SLAMOREZNIČO v dobrem stanju proda Janez Slak, Jordan kal 3, Mirna peč.

MANJSO KOLICINO potiskanega časopisnega papirja proda uprava Dolenjskega lista, Novo mesto.

KUPIM motorno kolo Puch 250 ccm ali NSU. Naslov v upravi lista.

26-LETNI SLOVENEK, ki živi v Kanadi, želi spoznati dekle iz domačega kraja zaradi ženitve. Pomudbe s fotografijo pošljite na upravo lista pod »Kanaada«.

ISCEN gospodinjstvo pomočnico (lahko začetrnica), hrana in stanovanje zagotovljeno. Plača po dogovoru. Naslov v upravi lista. (179-64)

GOSPODINJSKO POMOČNICO k štiriclandski družini iščem. Peric, Novo mesto, Paderšičeva.

GOSPODINJSKO POMOČNICO z znanjem kuhe sprejem takoj k štiriclandski družini. Plača dobra,

pogoji ugodni. Vranjek, Ljubljana, Herberšteinova 17.

DVA FANTA, vojašine prosta, ki imata veselje do lesne galanterije, dobita službo. Hrana in stanovanje priskrbljeno. Zlata Zitnik, lesostrugarstvo in umetno sestavljanje lesa in furnirja, Gorenja vas — Reteče 6, Skočja Loka.

DEKLE, ki bi pomagalo v gospodinjstvu z dvema otrokoma v Ljubljani, sprejem takoj. Javite: A. Smelc, Ribnica 154, Dolenjsko.

PLETILSKO POMOČNICO ali priučeno sprejem takoj ali po dogovoru. Samsko stanovanje zagotovljeno. Pomudbe na upravo lista pod »Poštenas«. (165-64)

POSTENEGA NAJDIHELJA ženske ročne ure, izgubljene 11. marca 1964 na poti iz Bršlina do Novoga mesta, prošim, da jo proti nagradi odda na upravo lista ali na naslov, ki je v upravi lista. (175-64)

PODJETJE OBRTRIK LJUBLJANA, obrat Novo mesto, potrebuje več kvalificiranih krojaških pomočnikov. Nastop službe takoj.

OBLAGLIVA OCISTI hitro in solidno Kemična čistilnica, Novo mesto, Germova ulica 5.

ZDRAVILISCE ROGAŠKA SLATINA — Bolujete na želodcu, jetrih, žolcu, črevesju, prebavi! Poskusite z rogaško »Donats« vodo! Hvaljeni boste temu prirodnemu zdravilu! V Novem mestu ga dobite pri trgovskem obratu »HEMELJNIK« — telefon 21-129 (KGPK).

KINO

Brežice: 20. in 21. III. slovenski film »Triglavske strmine«. 22. in 23. III. angleško-ameriški film »Krik strahu«. 24. in 25. III. italijanski film »Salvatore Giuliano«. Crnomelj: 20. in 22. III. italijan-

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD NOVO MESTO
Od 9. do 16. marca je bilo rojenih 19 dečkov in 21 deklic.

Poročila sta se: Janez Kastelic, strojni ključavničar s Pristave, in Marija-Magdalena Jarc, učiteljica iz Podgrada.

Umrli so: Matija Primc, kmet iz Irce vasi, 69; Ana Klobasa, občinska podpiranka iz Sedma, 77; Jože Juršič, kmet z Dolže, 69; Jože Hrovatič, kmet z Dolže, 66; Franc Remše, kmet iz Crmošnjic, 64; Marija Judež, užitarica iz Vel. Oreška, 76; Jospina Rizzoli, upokojenka iz Smihela, 93; Anton Kovčič, kmet s Hriba, 73; Jera Bartolj, kmetovalka iz Vel. Cerovca, 63.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Martina Tavčar iz Gornje Straže — Renato, Vida Resnik iz Kanjarice — Vladko, Joža Pavlič iz Dolnjega Maharova — Jožico, Jožica Justin iz Semica — Nušo, Emilija Leskovec iz Migolice — Vitoslava, Ana Smolč iz Migolice — Petra, Alojzija Zagar iz Jelš — Slavka, Alojzija Krevs iz Mirne peč — Andreja, Jožefa Može iz Jurne vasi — Martina, Ana Pintarič z Rake Tomaža, Cvetka Pezdur iz Crnomlja — Roberta, Julka Pajk iz Kočevja — Antona, Ljudmila Struel iz Crnomlja — Danka, Anica Jenič iz Dobindola — Vinka, Antonija Lukše iz Potovrha — Jožico, Jožefa Roje iz Zušemberka — Marijo, Marija Težak iz Stanne vasi — Zdravka, Tončka Brezar iz Lokvice — Marijo, Marija Pungercar iz Mirne peč — Marijo, Frančiška Fabjan iz Dolenje vasi — Igorja, Marija Krnc iz Zloganja — Zdenko, Terezija Hočevar s Krke — Alenko, Marija Jarc iz Treboče vasi — Jožeta, Ana Pevec iz Krtine — Ano, Alojzija Brulo iz Hrastja — Matelja, Marija Flister iz Gornjega Karteljevega — dečka, Matilda Franko iz Gornjega Vrhpolja — deklico, Jožefa Smolč iz Gornjega Medvedjega sela — deklico, Andreja Glavan iz Šmarjete — deklico, Jožefa Slak iz Zabukovja — deklico, Elizabeta Vovk iz Zabje

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici: Franca Bašlja, posestnika iz Gornjega Kamenja, je konj udaril v levo nogo; Rudi Vrščaj, va-jence iz Zadovinka, je pri smučanju padel in si poškodoval levo koleno; Justinu Hirnu, mehaniku iz Rezerče vasi, je kolo avtomobila pritisnilo levo stopalo; Bija Radakoviča, traktorista iz Soteske, je v gozdu hloč pritisnil in mu poškodoval prsti kod in levo koleno; Alojzija Golobčič, delavka iz Gradnika, je padla z balkona 4 metre globoko in si poškodovala glavo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici: Stjepan Grgač, posestnik iz Lukovca, je padel s skednja in si poškodoval rebra; Ana Materlinac, posestnica iz Laduše, je padla in si zlomila desno nogo; Ivanko Spriš, delavec iz Skrnika, se je uskal v levo nogo.

OBJAVE — RAZPISI

Upis otrok v I. razred osnovne šole KATJE RUPENA v Novem mestu za šolsko leto 1964/65

Vpisovanje otrok v I. razred osnovne šole »Katja Rupena« v Novem mestu bo 23., 24. in 25. marca 1964 od 8. do 11. ure v pisarni tajništva.

Vpišejo se lahko otroci, rojeni v letu 1957, in pogojno tisti, ki so rojeni od januarja do konca meseca marca 1958.

Starši naj pri vpisu predložijo izpis iz rojstne ma-

tične knjige in potrdila o ocpjenjih.

Upraviteljstvo

Razpis licitacije

Hotel »Grad Otočec« razpisuje

javno licitacijo za prodajo oseh-nega avtomobila »Kombi«.

Ker se na prvi razpis niso javili zainteresirani službenega sektorja, velja razpis za privatni sektor.

Javna licitacija bo v četrtek, 19. marca 1964, ob 9. uri na upravi podjetja.

PERSONALNA UPRAVA DRŽAVNEGA SEKRETARIATA ZA NARODNO OBRAMBO

je razpisala

NATEČAJ

po katerem bo v letu 1964 sprejela gojence za naslednje vojaške akademije:

1. Vojaško akademijo
2. Letalsko vojaško akademijo
3. Letalsko-tehnično akademijo
4. Vojaško pomorsko akademijo
5. Mornarsko-tehnično akademijo
6. Vojaško-tehnično akademijo
7. Vojaško-tehnično akademijo — oddelek za zveze tehnične službe
8. Intendantsko vojaško akademijo (za intendantstvo in finančno službo).

Solanje se bo začelo 1. oktobra 1964 in traja 3 leta.

Natečaja se lahko udeležijo državljani SFRJ, ki so zdravi in sposobni za aktivno službovanje v JLA, ki niso bili sodno kaznovani, proti njim pa tudi ne teče kazenski postopek. Interesenti ne smejo biti poročeni, izpolnjevati pa morajo razen tega tudi naslednje pogoje:

- da so dokončali gimnazijo ali njej enako šolo,
- da so bili rojeni leta 1942 ali kasneje.

Prošnje je treba vložiti prek organa za narodno obrambo pri občinski skupščini. Priložiti ji je treba potrjen prepis spričevala zadnjega razreda in zaključnega izpita šole, katero je kandidat obiskoval, kakor tudi izpis iz rojstne matične knjige. Osebe, ki še niso dokončale šolanja, naj priložijo prošnji prepis spričevala o zaključnem zadnjem razredu in potrjen prepis ocen iz prvega polletja razreda, ki ga zdaj obiskujejo.

Prošnje je treba vložiti najkasneje do 15. julija 1964.

Podrobnejša obvestila o pogojih natečaja za vsako akademijo in vse druge podatke, ki jih potrebujejo interesenti za našete vojaške akademije, lahko dobijo pri organih za narodno obrambo domače občinske skupščine ali na komandi najbližjega vojaškega odseka.

IZ PERSONALNE UPRAVE DSNO

OVČJEREJCI!

Kadar strižete ovce, se spomnite podjetja:

KOTEKS — TOBUS

IMPORT — EKSPORT
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 18

ki odkupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah surovo domačo, runsko ali strojarsko volno. Prevzem volne po lastnih odkupnih postajah in pooblaščenih kmetijskih zadrugah po celi Sloveniji.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rta Bačar, France Grivec, Miloš Jakopc, Jožica Teppy in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak petek — Posamezna številka 30 din — Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za izdajstvo: 1800 din — Tekoči račun pri podr. NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-237 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje DELO v Ljubljani.

MEHANSKO - KOVINSKI OBRAT pri SGP »PIONIR« Novo mesto

sprejma v delovno razmerje:

- več KV ključavničarjev
- več KV avtomehanicov
- več KV avtoličarjev
- 1 KV avtoelektričarja
- 1 KV železostrugarja

Nastop službe možen takoj ali po dogovoru. —

Osební dohodek ugoden.

Prehrana možna v restavraciji podjetja. Samsko stanovanje po dogovoru.

Interesenti, zglasite se osebno ali pismeno pri upravi podjetja!